

TILAKONSEPTI
METROPOLIA KAMPUKSEN
AULATILOILLE

MINNA MARTTINEN
KEVÄT 2014

TIIVISTELMÄ

Tekijä: Minna Marttinen
Otsikko: Tilakonsepti Metropolia kampuksen aulatilaille
Sivumäärä: 82 sivua
Aika: 11.4.2014
Tutkinto: Muotoilija AMK
Koulutusohjelma: Muotoilun koulutusohjelma
Suuntautumisvaihtoehto: Sisustusarkkitehtuuri
Ohjaajat: Merita Soini ja Ville-Matti Vilkkä

Opinnäytetyöni aiheena oli suunnitella tilakonsepti Metropolian Myllypuroon tulevan hybridikampuksen aulatiloihin käyttäjälähtöisen tilasuunnittelun menetelmää käyttäen. Tavoitteenani oli saada lopputulokseksi toimivat ja viihtyisät aulatilat, joita mahdollisimman monet eri käyttäjäryhmät pystyvät hyödyntämään monipuolisesti. Työni toisena tavoitteena oli miettiä alueella nyt kasvavien puiden hyödyntäminen tulevassa rakennuksessa ja halusinkin selvittää, onko puun tarinalla merkitystä käyttäjille.

Projektin toimeksiantajana toimi Metropolia Ammattikorkeakoulu ja opinnäytetyöni on osa Metropolian hybridi-kampushanketta, joka on alkanut syksyllä 2013. Kampusrakennuksesta on tarkoitus tulla alueensa innovaatio- ja liiketoimintakeskus, jossa opiskelijoiden lisäksi aktiivisina käyttäjinä ovat lähiseudun asukkaat, alueen yrittäjät ja muut palveluntuottajat.

Suunnitteluprosessin tueksi selvitin julkisen tilan suunnitteluvaatimuksia sekä erityisesti oppilaitosten ja aulatilojen erityisvaatimuksia tilasuunnittelun kannalta. Olen suunnitelmassani ottanut huomioon, miten oppilaitokset kehittyvät tulevaisuudessa. Tein myös pienen katsauksen erilaisiin aulatiloihin ja pohdin niiden hyviä ja huonoja puolia yrittäen soveltaa hyväksi havaitsemiani asioita omassa työssäni.

Käyttäjälähtöisen tilasuunnittelun toteutumiseksi pidin työpajan, johon osallistui opiskelijoita ja myllypurolaisia asukkaita. Heidän äänensä kuuluu lopputuloksessa eli suunnittelemassani aulatilakonseptissa. Tilakonseptin nimi on ”Puisto”, sillä aulan eri tilat luovat tunnelman ulkotiloista. Lisäksi ”Puistossa” on hyödynnetty rakennuksen paikalla aiemmin kasvaneita puita, jolloin puun tarina ja elämä on saanut jatkoa omalla kasvupaikallaan.

Avainsanat: aulatilau suunnittelu, käyttäjälähtöinen tilasuunnittelu, puun tarina

ABSTRACT

Author: Minna Marttinen
Title: Spatial Concept for Metropolia campus lobby
Number of Pages: 82 pages
Date: 11.4.2014
Degree: Bachelor of Culture and Arts
Degree Programme: Design
Specialisation Option: Interior Design
Instructors: Merita Soini ja Ville-Matti Vilkkä

The topic of my thesis was to plan the spatial lobby concept for the new campus of Metropolia University of Applied Sciences in Myllypuro by using a user oriented method. My target was to create as a result a functional and comfortable lobby, which can be used by many different user groups in a varied way. The second target of my work was to think how to use the wood growing now on the surrounding area in campus building and therefore I wanted to find out if the story of wood has a meaning for the users.

The client of the project was Metropolia UAS and my thesis is a part of Metropolias hybrid campus project which started in the fall 2013. The campus building will function as Myllypuro areas innovation and business center, where the active users are not only the students but also the residents, entrepreneurs and other service providers from the surrounding area,

To support the planning process, I conducted research on the planning requirements of the public space and especially the special requirements concerning spatial planning of educational institutions and lobbies. In my plans, I took into consideration how educational institutions will develop in the future. I also conducted a small review to investigate different kinds of lobbies and I discussed the pros and cons of those trying to apply the good parts in my own work.

To realize the user oriented space planning, I organized the workshop, where the participants were students and the residents of Myllypuro. Their voice can be heard in spatial lobby concept that I planned. The name of spatial lobby concept is the ”Park”, because the different spaces in the lobby create a feeling of an outdoor space. In addition, the wood grown in the building area earlier has been developed to be part of the ”Park” and so the story and life of wood can now continue in its own habitat.

Key words: lobby planning, user oriented space planning, story of wood

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	6	8	TYÖPAJAN TULOKSET	38
2	TOIMEKSIANTAJAN ESITTELY	8		8.1 Työpaja	39
	2.1 Metropolia Ammattikorkeakoulu	9		8.2 Tulosten esittely	40
	2.2 Käyttäjälähtöinen hybridikampus	10	9	SUUNNITTELUPROSESSI	42
3	SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT	12		9.1 Suunnittelutehtävän tavoitteet ja rajaus	43
	3.1 Suunnitteluhaaste	13		9.2 Suunniteltavan tilan rajaus, toiminnot ja tunnelma	45
	3.2 Tavoitteet ja kohderyhmä	13		9.3. Moodboard	46
	3.3 Teoreettinen viitekehys	14		9.4 Luonnosvaihe	48
	3.4 Käyttäjälähtöinen tilasuunnittelu	14		9.5 Opiskelutapojen skenaariot	50
4	JULKISEN TILAN SUUNNITTELU	16	10	METROPOLIA KAMPUKSEN AULATILAT	52
	4.1 Julkisen tilan määritelmä	17		10.1 Tilakonsepti	53
	4.2 Julkinen tila ja sosiaalinen vuorovaikutus	18		10.2 Pohjapiirustus	54
	4.3 Julkinen tila suunnittelukohteena – esteettömyys	19		10.3 Leikkaukset	56
	4.4 Erityisvaatimukset	20		10.4 Portti	58
	4.5 Aulatilojen suunnittelussa huomioitavaa	20		10.5 Penkki	60
	4.6 Käyttäjien huomiointi julkisen tilan suunnittelussa	22		10.6 Areena	62
5	OPPILAITOKSEN VAATIMUKSET TILASUUNNITTELUSSA	24		10.7 Lähde	64
	5.1 Oppilaitokset toimintaympäristönä	25		10.8 Materiaalit ja värit	66
	5.2 Oppilaitoksen toiminnot ja tilojen käyttäjät	27		10.9. Valaistus	68
	5.3 Erityisvaatimukset tilasuunnittelulle aulatiloiissa	27	11	OMA ARVIOINTI JA YHTEENVETO	74
6	KATSAUS AULATILOIHIN	28		LÄHDELUETTELO	76
	6.1 Havaintoja erilaisista aulailoista	29			
	6.2 Yhteenveto aulatilojen havainnoista	32			
7	PAIKALLISEN PUUN KÄYTTÖ	34			
	7.1 Puurakentaminen ja puun käyttö sisustuksessa	35			
	7.2 Puusta hyvinvointia	37			
	7.3 Puun tarina	37			

1 JOHDANTO

Oppilaitosrakennusten tulee täyttää tulevaisuudessa yhä useamman kohderyhmän vaatimuksia, sillä sen lisäksi, että ne ovat oppilaille oppimisen keskus, ne ovat mitä todennäköisimmin myös lähialueensa yhteisön keskuksia. Oppilaitosten rakennuksista tulee siis monikäyttöisiä rakennuksia, joiden käyttöaste pitää saada korkealle, ja tämä tapahtuu juurikin tarjoamalla oppilaitosta myös lähialueen asukkaiden käyttöön. Nämä vaatimukset asettavat haasteita jo rakennuksen suunnittelulle, sillä kohderyhmä on laaja ja kaikki käyttäjäryhmät pitää huomioida jo suunnitteluvaiheessa, jotta rakennuksesta saadaan mahdollisimman toimiva. Toisaalta kun kaikki käyttäjät huomioidaan suunnittelun alusta lähtien, vältetään loppuvaiheessa kalliilta muutostalouksilta.

Tulevaisuudessa opiskelu tulee ulos luokkahuoneista ja erityisesti juuri oppimiseen varatuista tiloista. Osassa oppilaitoksia oppiminen tapahtuu jo nyt tällä tavoin; on avoimia tiloja, joissa voi istua mukavasti, keskustella helposti muiden opiskelijoiden kanssa, ja joissa voi päästää ajatukset ja ideat valloilleen ilman, että säntillisissä riveissä olevat pulpetit ja tuolit lähes pakottavat ajattelemaan konservatiivisesti. Oppilaat tarvitsevat enemmän tiloja, joissa he voivat olla niin halutessaan omissa oloissaan sekä tiloja, joissa on helppo tavata muita opiskelijoita. Iso osa opiskelusta tullaan ehkä toteuttamaan tulevaisuudessa epäopiskeluna, jolloin rakennuksia ja varsinaisia oppilaitoksia ei enää tarvita nykyajan mittakaavassa. Tässä omassa työssäni olen ajatellut kampusrakennuksen ainakin aulatilojen osalta toimivan noin 5-10 vuotta kuten olen suunnitellut.

Oppilaitosten aulatilat ovat niiden käyntikortteja, aivan niin kuin yritystenkin aulatilat. Hyödyntämällä aulatilat muuhunkin kuin vain läpikulkutiloiksi vaikutetaan oppilaitoksen tunnelmaan merkittävästi. Aktiiviset aulatilat, joissa ihmiset viihtyvät, antavat esimakua koko oppilaitoksen tunnelmasta. Suunnittelemalla aulatilat monikäyttöisiksi, muunneltaviksi ja eri kohderyhmille sopiviksi saadaan monta neliometriä hyötykäyttöön.

Tämän opinnäytetyöni pääaiheena on suunnitella tilakonsepti Metropolian tulevan kampusrakennuksen aulatilaille. Metropoliasassa on käynnissä hybridikampushanke, jonka tavoitteena on ottaa jo suunnitteluvaiheessa huomioon tilojen käyttäjät osallistavan suunnittelun menetelmiä hyödyntäen. Olen myös itse käyttänyt tässä työssäni käyttäjälähtöisen tilasuunnittelun menetelmänä työpajaa, jotta käyttäjien ääni saadaan kuuluviin suunnittelun alkumetreiltä lähtien.

Suunnittelutyötäni taustoittavassa osuudessa (luvut 4-6) perehdyn julkisen tilan ja erityisesti oppilaitosten suunnitteluvaatimuksiin sekä tutkin myös aulatilalle asetettuja erityisvaatimuksia. Luon pienen benchmark-tyyppisen katsauksen erilaisiin aulatiloihin ja pohdin niiden hyviä ja huonoja puolia. Hyväksi havaitsemiani asioita pyrin tuomaan jollain tasolla myös omaan suunnittelutyöhöni.

Luvussa 7 käsittelen puun käyttöä rakentamisessa, tarkemmin osana sisustusmateriaaleja ja erityisesti puun tarinaa tässä tulevassa oppilaitoksessa. Halusin selvittää, onko käyttäjille merkitystä, mikäli rakennuksessa on sisustuksessa tai pienesineissä käytetty aiemmin sen paikalla kasvaneita puuta. Puun elämän jatkuminen koettiin tärkeäksi, joten työni loppupuolella tuon esiin muutamia ideoita, miten puun tarinalle voidaan saada jatkoa Metropolian hybridikampusella.

Työn loppuosassa (luvut 8-10) esittelen työpajan tulokset, suunnitteluprosessiani sekä varsinaiset suunnitelmat ja itse tilakonseptin. Aivan lopuksi (luku 11) pohdin miten olen työssä onnistunut.

2 TOIMEKSIANTAJAN ESITTELY

"Metropolia on vastuullinen kumppani ja korkeakoulutuksen uudistaja, joka yhteistyössä löytää uusia ratkaisuja ja rakentaa parempaa tulevaisuutta."

Aluksi esittelen opinnäytetyöni toimeksiantajan eli Metropolia Ammatikorkeakoulun sekä Metropolia hybridikampus -hankkeen siltä osin, kuin se kirjoitushetkellä on tiedossa.

2.1 METROPOLIA AMMATTIKORKEAKOULU

Metropolia on pääkaupunkiseudulla toimiva monialainen ja kansainvälinen ammattikorkeakoulu, jossa vuoden 2014 alussa opiskeli n. 16 800 opiskelijaa kulttuurin, liiketalouden, sosiaali- ja terveys- sekä tekniikan aloilta. (Metropolia, 2014.)

Metropolia kertoo internet-sivuillaan, että sen päämääränä on tarjota opiskelijoille ammattikorkeakoulututkintoja innostavassa oppimisympäristössä ja vireässä korkeakoulu-yhteisössä sekä olla mukana työelämän uudistumisessa. Se haluaa olla profiililtaan korkeakoulu-yhteisön osajien ja metropolialueen työelämän verkottaja ja yhteiskunnallisen dialogin aktivoija. Metropolian arvoja ovat asiantuntijuus, korkea laatu, yhteisöllisyys sekä avoimuus. (Metropolia, 2014.)

Suunnittelutyössäni pyrin ottamaan Metropolian päämäärät, profiiliin ja arvot mahdollisimman tarkasti huomioon ja lopputuloksissa arvioin miten hyvin olen onnistunut. Oppimisympäristöstä voidaan tehdä ulkoisilla puitteilla jo osittain innostava ja tilat voivat viestiä asiantuntijamaisesta ja laadukkaasta toiminnasta esimerkiksi hyvälaatuisilla ja kestäväillä materiaaleilla. Tilojen suunnittelussa yhteisöllisyyttä voidaan ilmaista suunnitteleamalla tiloja, jotka palvelevat ihmisten kokoontumista fyysisesti yhteen, jolloin esimerkiksi saadaan ihmisiä eri koulutusaloista tutustumaan toisiinsa. Avoimuus näkyy suunnittelutoiminnassani siten, että heti alkuvaiheesta olen ottanut mahdollisimman paljon eri käyttäjätahoja mukaan suunnitteluun ja kuunnellut heidän mielipiteitään ja tarpeitaan tulevaan rakennukseen liittyen.

METROPOLIAN ARVOT

ASIAANTUNTIJUUS

- arvostetaan intohimoisesti
- sisältää oman toiminnan ja ympäröivän yhteiskunnan kehittämisen
- määrätietoinen uudistuminen
- kunnianhimoinen korkeakoulu-yhteisö

KORKEA LAATU

- kaiken tekemisen tavoite
- yhdessä hyvällä yhteistyöllä oman organisaation sisällä ja ympäröivän yhteiskunnan kanssa

YHTEISÖLLISYYS

- toisten arvostaminen
- toisiin luottaminen
- tasapuolinen ja oikeudenmukainen kohtelu

AVOIMUUS

- toimintatapa
- keskeinen osa työ- ja opiskelukulttuuria
- avoin tiedonvälitys
- päätökset kaikkien saatavilla
- ennakoiva ja avoin dialogi ympäröivän yhteiskunnan kanssa

2.2 KÄYTTÄJÄLÄHTÖINEN HYBRIDIKAMPUS

Metropolia on vähentämässä oppilaitosrakennustensa määrää ja tiivistämässä koulutusta nykyisten 20 rakennuksen sijaan neljään oppilaitosrakennukseen. Helsingissä Metropolian kampukset tulevat sijaitsemaan Myllypuroon ja Arabianrannassa. Myllypuron kampusrakennus tulee ajallisesti toteutumaan ensin, joten keskityn myös omas-
sa työssäni Myllypuroon rakennettavaan kampusrakennukseen.

Metropolia vuokraa nykyisinkin tilansa Helsingin kaupungilta, ja näin on myös jatkossa; Helsingin kaupunki omistaa ja rakennuttaa Myllypuron kampuksen, Metropolia Ammatikorkeakoulu tulee olemaan siinä vuokralaisena.

Myllypuroon tulevaa Metropolian kampusta voidaan kutsua niin sanotuksi hybridikampukseksi, jossa oppimisympäristöt linkittyvät alueen yritystoimintaan ja kaupunkikuvaan sekä opiskelijoiden asumiseen. Kampuksella tulee olemaan liityntäpintoja Myllypuron ja koko itäisen Helsingin asukkaisiin, palveluihin ja liikenne- ja palveluratkaisuihin.

Hybridikampus on monikäyttörakennus, joka tarjoaa asumispalvelut kampuksen opiskelijoille. Tavoitteena on löytää opiskelijoille asumiseen uusia ympäristöystävällisiä ja yhteisöllisyyttä tukevia malleja. Rakennus tulee olemaan opiskelijoiden ja tutkimusryhmien käytössä 24/7. Siellä sijaitsee myös yrityshautomo, joka edistää valmistuvien opiskelijoiden yritystoimintaa sekä laajemmin yritysten ja opiskelijoiden yhteistyötä. Rakennuksessa on tarkoitus tuottaa palveluja myös lähialueen asukkaiden erityistarpeisiin. Eesimerkiksi kun kampuksella koulutetaan terveydenhoitajia ja suuhygienistejä, he voivat tarjota jo opiskeluaikanaan näitä palveluja lähiseudun asukkaille edulliseen hintaan ja valmistuttuaan start-up-yrittäjinä niin halutessaan. Rakennus toimii suunnannäyttäjänä tavoiteltaessa kokonaisvaltaista ekologista, sosiaalista ja taloudellista hyvinvointia, ja se tarjoaa myös uusia yhdessä tekemisen tapoja, jolloin julkisen ja yksityisen sektorin toimijat voivat tehdä luovaa, vuorovaikutteista ja jatkuvaa oppimista tukevaa yhteistyötä. (Konkola, 2013)

Helsingin kaupunki on omassa strategiassaan (2013-2016) linjannut, että se tulee rakentamaan Myllypuroon ammattikorkeakoululle kampuksen, jonka suunnittelun lähtökohtana on luoda kampuksesta innovaatio- ja liiketoimintakeskittymä. Suunnittelu-työ tulee tehdä alueen toimijoita kuunnellen, jotta kampus vahvistaisi lähialueensa elinvoimaisuutta ja hyvinvointia. Kampussuunnittelun tueksi kartoitetaan monialaisesti osallistavan suunnittelun menetelmin Myllypuron asukkaiden, alueen yrittäjien, muiden

palveluntarjoajien ja opiskelijoiden kanssa heidän tarpeitaan ja ideoitaan. Näitä ideoita tullaan myöhemmin hyödyntämään myös Arabianrannan kampuksen suunnittelussa. (Konkola, 2013)

Kampussuunnittelussa painotetaan käyttäjälähtöisyyttä, joka tarkoittaa, että tulevien käyttäjien tarpeita, toiveita ja ideoita tutkitaan kolmen teeman avulla: 1) asukkaiden hyvinvointia tukevat palvelut, 2) tuote- ja palvelukehitystä tukeva yritystoiminta ja 3) laadukas opiskelija-asuminen. (Konkola, 2013)

Metropoliassa on käynnissä (1.8.2013-31.7.2015) ”Käyttäjälähtöinen hybridikampus” –hanke, jonka aikana Metropolian opiskelijat osallistuvat projekteihin, jotka mahdollistavat käyttäjärajapinnassa tapahtuvan ideoinnin ja niiden nopean pilotoinnin. Osallistava yhteissuunnittelu huomioi tilojen loppukäyttäjät, ja näin voidaan varmistaa kiinteistön teknisten ratkaisujen käyttäjälähtöisyys ja elämyksellisyys. Projekteissa käytetään muunn muassa toimintatutkimuksellisia menetelmiä ja tavoitteena on yhdistää palvelumuotoilu, Design for All –ajattelu, käytettävyys- ja materiaaliosaaminen sekä hahmo- ja protomallien valmistaminen ja visuaalinen osaaminen. (Konkola, 2013)

Opinnäytetyössäni pyrin ottamaan yllämainitut tavoitteet huomioon suunnitellessani Myllypuron hybridikampuksen aulatiloja. Käyttäjälähtöisyys ja osallistava suunnittelu ovat opinnäytetyössäni oleellisia suunnittelun apuvälineitä.

Kuva 1:
Karttakuva kampusrakennuksen sijoittumisesta Myllypuroon

hyvinvointi

luovuus

palvelumuotoilu

asumis-
palvelut

osallistava suunnittelu

24/7

käyttäjälähtöisyys

Metropolia

opiskelijat

yhteisöllisyys

yrityshautomo

hybridikampus

innovaatio- ja
liiketoiminta-
keskittymä

suunnannäyttävä

yhteistyö

lähialueen
asukkaat

Design for All

3 SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

Seuraavaksi esittelen suunnittelutyöni lähtökohdat, käyn läpi suunnitteluhaasteet sekä -tavoitteet ja kohderyhmän, teoreettisen viitekehyksen sekä esittelen käyttämäni suunnittelumenetelmän.

3.1. SUUNNITTELUHAASTE

Suunnitteluhaasteen avulla pyrin rajaamaan opinnäytetyöni aihetta sekä siihen liittyvää tiedonhankintaa. Työni ensisijainen suunnitteluhaaste voidaan ilmaista kysymyksellä:

”Miten suunnitella toimiva ja viihtyisä monitoimiaula, joka palvelee useita eri kohderyhmiä?”

Koska haluan työssäni huomioida lisäksi tällä hetkellä rakennuksen paikalla kasvavat puut ja niiden hyödyntämisen tulevassa rakennuksessa, olen määritellyt toissijaisen suunnitteluhaasteen:

” Miten alueen puut voidaan huomioida aulatilojen sisustusmateriaaleissa tai käyttöesineinä kampuksella?”

Nämä kysymykset mielessäni olen pyrkinyt kohti tavoitetta eli konseptia toimivan monitoimiaulan tilasuunnitelmalle.

3.2 TAVOITTEET JA KOHDERYHMÄ

Opinnäytetyön aiheena on tilakonseptin suunnittelu Metropolian hybridikampukselle. Tämän suunnittelutyön tueksi olen selvittänyt, millaiset aulatilat opiskelijat ja myllypurolaiset asukkaat haluaisivat uuteen Metropolia hybridikampukseen sekä millaisia mielikuvia ja ideoita heissä herättää aiemmin rakennuksen paikalla kasvaneiden puiden hyödyntäminen aulatilojen sisustuksessa eli puiden tarinan jatkuminen uudessa rakennuksessa. Tavoitteena on suunnittelussa ottaa huomioon se, että koko rakennusta ja sen myötä myös aulatiloihin pystyvät opiskelijoiden lisäksi hyödyntämään myös hybridikampuksen lähistöllä asuvat nykyiset asukkaat, sillä hybridikampuksesta halutaan olevan hyötyä myös paikallisille asukkaille. Tila tulee olemaan siis monitoimiaula.

Suunnittelu toteutetaan käyttäjälähtöisen tilasuunnittelun menetelmää hyödyntäen. Valitsin menetelmäksi osallistavan työpajan jo ihan aikataulusyistäkin, mutta myös siksi, että halusin synnyttää keskustelua opiskelijoiden ja paikallisten asukkaiden välille. Näin rakennuksen yhteiskäyttöön sopeutuminen voi alkaa jo nyt. Lisäksi työpajassa sain nopeasti paljon vastauksia kysymyksiini ja pystyin kysymään heti tarkentavia kysymyksiä, mikäli joku asia oli jäädä epäselväksi. Haastattelut jätin pois menetelmiä miettiessäni, sillä ne ovat aikaa vieviä ja vain yhden ihmisen mielipiteitä. Kyselyt suljin pois menetelmävaihtoehdoista, sillä en halunnut tarjota ikään kuin oikeita ja vääriä valmiita vastauksia, vaan halusin opiskelijoiden ja asukkaiden miettivän ihan itse, minkälaiset aulatilat ovat heidän mielestään kiinnostavat ja mitä siellä tarvitaan.

Lopputuloksena esitän konseptitason idean aulan tilaohjelmasta, sisustuksesta, toiminnoista sekä käyttömahdollisuuksista. Tarkkoja, yksityiskohtaisia rakenne- ja työpiirustuksia en ole laatinut, mutta suunnittelua varten laatimani dokumentit ovat suuntaa-antavia ehdotuksia rakennuksen varsinaista arkkitehtisuunnittelua varten. Suunnitteludokumentit sisältävät muun muassa ideatason moodboardin, tilaohjelman, pohjapiirustuksen, leikkauskuvia, visualisointikuvia sekä materiaali- ja kalustesuunnitelmia.

Työni painottuu konkreettiseen suunnittelutyöhön, jonka tueksi olen tutkinut julkisen tilan suunnittelukriteereitä sekä tarkemmin oppilaitoksen erityisvaatimuksia tilasuunnittelussa. Olen myös vertaillut erilaisia olemassa olevia aulatiloihin ja miettinyt niiden hyviä ja huonoja puolia sekä pyrkinyt poimimaan omaan työhöni nimenomaan näitä hyväksi havaitsemiani ideoita tilasuunnittelun kannalta. Perustellakseni puun käyttämiseen rakennus- ja sisustusmateriaalina olen tutustunut puurakentamiseen, puun hyvinvointia lisääviin vaikutuksiin sekä puun tarinoita hyödyntäviin olemassa oleviin konsepteihin.

Tilan loppukäyttäjien kirjon ollessa melko laaja olen tässä työssäni rajannut suunnitteluni kohderyhmän opiskelijoihin ja myllypurolaisiin asukkaisiin. Opiskelijoiden osalta olen ottanut huomioon, että he saattavat olla opiskelujensa loppuvaiheessa mahdollisia tilan start-up-yrittäjiä, jolloin varsinaiseen tutkimusryhmään eli työpajaan ei valittu start-up-yrittäjiä, vaan opiskelijat edustivat tutkimuksessa myös tätä käyttäjäryhmää. Tilan toimivuuden kannalta olen yrittänyt huomioida myös aulatilojen kautta rakennuksen muihin osioihin suuntaavia vierailijoita, esimerkiksi vierailevia luennoitsijoita tai start-up-yritysten asiakkaita.

3.3 TEOREETTINEN VIITEKEHYS

Työni teoreettinen viitekehys muodostuu julkisen tilan suunnittelukriteereistä, käyttäjälähtöisestä tilasuunnittelusta ja puun käytöstä sisustusmateriaalina. Viitekehysten keskiössä on tutkimukseni lopputulos eli konsepti hybridikampuksen aulatiloiille käyttäen puuta sisustusmateriaalina ja puun tarinan huomioiden. Konseptia ympäröi julkisen tilan suunnittelu ja siellä tarkemmin oppilaitos- ja aulatilojen suunnittelu, käyttäjälähtöinen tilasuunnittelu sekä puun käyttö sisustusmateriaalina. Julkisen tilan suunnittelun ja käyttäjälähtöisen tilasuunnittelun välinen yhteys käsittää loppukäyttäjien tarpeiden, toiveiden ja ideoiden huomioimisen julkisen tilan, tässä työssä hybridikampuksen aulatilat suunnittelussa. Käyttäjälähtöisen tilasuunnittelun ja puun käyttämisen sisustusmateriaalina välinen yhteys käsittää käyttäjien mielipiteet ja ideat puusta rakennus- ja sisustusmateriaalina. Puun käyttö sisustusmateriaalina ja julkisen tilan suunnittelun välille jää rakennus, jossa on hyödynnetty puuta ja soveltuviissa kohdissa jopa rakennuksen paikalla aikoinaan kasvaneita puita.

Koko suunnitteluprosessin ajan pidän mielessäni myös Metropolian arvot, sillä uuden hybridikampuksen tulee henkiä vahvasti niiden läsnäolosta.

3.4 KÄYTTÄJÄLÄHTÖINEN TILASUUNNITTELU

Käyttäjälähtöinen suunnittelu on loppukäyttäjän huomioimista, jolla varmistetaan suunnittelukohteen (esimerkiksi tuote tai palvelu, rakennus, tila) hyödyllisyys ja haluttavuus (IDEO 2009, s.7). Suunnittelupäätöksille saadaan hyvät perusteet, kun ollaan jo suunnitteluvaiheessa huomioitu käyttäjien tarpeet (Mattelmäki 2006, s. 25).

Käyttäjälähtöisessä tilasuunnittelussa etsitään kohteelta edellytetyt ominaisuusvaatimukset pyytämällä käyttäjiä kuvailemaan suullisesti, miten suunniteltava tila parhaiten toimisi heidän näkökulmastaan. Näin myös käyttäjä joutuu todella miettimään, mitä hän todella tarvitsee. Tässä vaiheessa ei kiinnitetä huomiota teknisiin ratkaisuihin, vaan tarkoitus on saada selville muun muassa organisaatioiden toimintaprosesseja. Käyttäjien tilavaatimukset on tärkeää kerätä rakennuksen suunnittelun alkuvaiheessa, jotta vaatimukset voidaan ottaa huomioon. Käyttäjälähtöinen tilasuunnittelu on käyttäjien toiminnasta lähtevien ja rakennuksen toimivuuteen vaikuttavien toimintojen suunnittelua. (Partanen 2003, s. 22-23.)

Järjestin käyttäjälähtöisen tilasuunnittelun toteutumiseksi osallistavan työpajan, johon kutsuin rakennuksen tulevia käyttäjiä eli opiskelijoita sekä paikallisia myllypurolaisia asukkaita. Työpajan avulla halusin selvittää mm.

Monitoimiaulan tilaratkaisuihin vaikuttavat kysymykset:

- Mitä toimintoja rakennukseen halutaan
- Mitä toimintoja haluttaisiin sijoittaa jo heti sisääntulon yhteyteen eli aulatilaa?
- Miksi tiettyjen toimintojen pitää olla aulatiloiissa?
- Mikä on aulatiloiissa tärkeää?
- Mitä aulatilojen tulee viestiä?
- Minkälainen tunnelma aulatiloiissa tulisi olla?
- Minkälaiset kalusteet aulatiloihin halutaan?
- Millainen sisustustyyli aulatiloihin halutaan?

Puun tarinaan liittyvät kysymykset:

- Mitkä ovat miellyttäviä sisustusmateriaaleja?
- Onko puu materiaalina yksi näistä?
- Mitä puu viestii materiaalina?
- Onko puun tarinalla eli rakennuksen paikalla kasvaneiden puiden hyödyntämisellä juuri tähän rakennukseen merkitystä?
- Mitä paikallisista puista voisi rakennukseen tehdä?

Käyttäjälähtöisen tilasuunnittelun lisäksi halusin käyttää toisena menetelmänä myös havainnointia osana tutkimusta. Kartoitin ja havainnoin erilaisia olemassa olevia aulatiloihin miettien niiden hyviä ja huonoja puolia ja yritin hyödyntää omassa työssäni hyväksi havaitut tila- ja toiminnallisuusratkaisut.

Kuva 2.

4 JULKISEN TILAN SUUNNITTELU

**Seuraavassa osiossa paneudun tarkemmin julkiseen tilaan; millainen se on, mitkä ovat suunnittelussa huomioitavia asioita sosiaalisen vuorovaikutuksen ja esteettömyyden näkökulmasta ja mitä muita erityisvaatimuksia pitää ottaa huomioon suunnittelussa lakien ja ohjeistusten mukaan. Pohdin myös aulati-
lojen merkitystä organisaatiolle sekä miten tärkeää on käyttäjien mukaan ot-
taminen julkisen tilan suunnittelussa.**

4.1 JULKISEN TILAN MÄÄRITELMÄ

Julkinen tila määritellään kaikille avoimeksi tilaksi, jonne kuka tahansa voi mennä kysymättä lupaa yhtään keneltäkään. Tällaisia julkisia tiloja ovat esimerkiksi valtion virastot, kaupunkien ylläpitämät puistot, aukiot ja kirjastot. Myös kadut luokitellaan julkiseksi tilaksi. (Lähellä kaupungissa, 2014)

Ihmiset tekevät julkisesta tilasta merkityksellisen. Läsnäolevat ja toimivat ihmiset vaikuttavat siis julkisen tilan luonteeseen. Sellainen katu, jossa kävelee ihmisiä, on luonteeltaan erilainen kuin katu, jossa ajavat vain autot. Ihmiset voivat luoda kaduille myös uusia käyttötarkoituksia esimerkiksi muuttamalla sen merkitystä. ("Yksityisestä julkiseen tilaan". (Lähellä kaupungissa, 2014)

Näin on käynyt esimerkiksi Ravintolapäivän yhteydessä, kun ihmiset ovat "perustaneet" kaduille ja puistoihin yhden päivän ajaksi ravintoloita. Tämän päivän aikana kadut ja puistot ovat olleet siis ravintolakäytössä.

Julkkiset tilat ovat usein tarkoin rajattuja/reunustettuja, jolloin niissä oleskeleva henkilö tietää olevansa julkisessa tilassa, joko sisällä tai ulkona. Julkkisia paikkoja merkitään yleensä erilaisin kyltein, merkein ja opastein. Kuvilla ja symboleilla pyritään kertomaan julkisen tilan luonne ja toiminnot, jolloin ne paitsi ohjeistavat tiloissa käyttäytymistä, myös kertovat tilan olevan julkisen kontrollin ja valvonnan piirissä.

Samoin kuin yrityksillä, julkisen tilan imago kertoo mielikuvan tilan omistajasta. Imago muodostuu visuaalisista asioista, kuten väreistä, valoista, kalusteista, materiaaleista, pinnoista, mutta myös tilan toimivuudesta ja henkilökunnan käyttäytymisestä. Tila voi olla imagoltaan esimerkiksi positiivinen tai negatiivinen, elämyksellinen tai mitäänsanomaton. Tilan henki, luonne ja tunnelma vaikuttavat vahvasti tilakokemukseen ja useimmiten myös siihen, tullaanko tilaan uudelleen ensikäynnin jälkeen.

Kuva 3:
Aukiot ja torit ovat kaikille avoimia julkisista tiloista.

Kuvat 4 ja 5:
Katu, jossa kävelee ihmisiä, on luonteeltaan erilainen kuin katu, jota käyttävät vain autot.

Kuvat 6 ja 7:
Julkisia paikkoja merkitään yleensä erilaisin kyltein, merkein ja opastein.

4.2 JULKINEN TILA JA SOSIAALINEN VUOROVAIKUTUS

4.2.1 Yhteiskunnan ja yksilön väliset suhteet

Ihmisten välinen vuorovaikutus tapahtuu yleensä jossakin tilassa, tosin nykyisin yhä enenevässä määrin myös sosiaalisessa mediassa. Tilan ominaisuudet ja rakenne ovat merkittäviä elementtejä tässä prosessissa. Sosiaalisilla asioilla on tässä kohtaa enemmän vaikutusta kuin fyysisillä, mutta myös aineellinen ympäristö on tärkeä ja huomion-arvoinen tekijä juuri kanssakäymisen luonteen takia. (Horelli 1981, 134.)

Yhteiskunnan ja yksilön väliset suhteet

Kasvaessaan yhteiskunnan jäseneksi ihminen oppii yhteisönsä ja kulttuurinsa tavat, säännöt ja normit. Samalla hän oppii asioita myös aineellisen ympäristönsä suhteen, esimerkiksi kiellot kuten ”Nurmikolla ei saa kävellä” ovat tyyppisiä aineellisen ympäristöön liittyviä ohjeita, jotka opitaan jo pieninä lapsina. On olemassa myös ti-

lallisen käyttäytymisen normeja, enemmän tai vähemmän tiedostettuja, joita noudatetaan usein tietämättään. Harva esimerkiksi lähtee siirtämään julkisilla paikoilla tuoleja paikasta toiseen, vaikka se olisi mahdollistakin ja vaikka se auttaisi ihmisiä paremmin keskustelemaan keskenään. (Horelli 1981, 134-135.)

Yhteiskunnan ja yksilön väliset suhteet

Kasvaessaan yhteiskunnan jäseneksi ihminen oppii yhteisönsä ja kulttuurinsa tavat, säännöt ja normit. Samalla hän oppii asioita myös aineellisen ympäristönsä suhteen, esimerkiksi kiellot kuten ”Nurmikolla ei saa kävellä” ovat tyyppisiä aineellisen ympäristöön liittyviä ohjeita, jotka opitaan jo pieninä lapsina. On olemassa myös tilallisen käyttäytymisen normeja, enemmän tai vähemmän tiedostettuja, joita noudatetaan usein tietämättään. Harva esimerkiksi lähtee siirtämään julkisilla paikoilla tuoleja paikasta toiseen, vaikka se olisi mahdollistakin ja vaikka se auttaisi ihmisiä paremmin keskustelemaan keskenään. (Horelli 1981, 134-135.)

Yhteiskunnan ja yksilön väliset suhteet

Ihmisen käyttäytymistä säätelevät kulttuuriset säännöt, jotka määrittelevät hänen asemansa jossakin tilassa. Näitä ovat muun muassa kehon suuntautuminen, ei-verbaalinen viestintä, etäisyys toisista ihmisistä sekä kulttuuriset symbolit, jotka osoittavat miten tilassa tulee käyttäytyä. Tämä tarkoittaa sitä, ettei tilan muuttaminen toisenlaiseksi välttämättä takaa käyttäytymisen muuttumista, mikäli käyttäytyminen on sidoksissa vanhoihin normeihin ja perinteisiin. (Horelli 1981, 136.)

Yhteiskunnan ja yksilön väliset suhteet

Ihmisten henkilökohtainen tila voidaan määritellä eräänlaiseksi ”hengitystilaksi”, näkymättömäksi rajavyöhykkeeksi, jonka sisäpuolelle muut eivät saa luvatta tunkeutua. Kun ihminen esimerkiki täpötäydessä hississä joutuu niin sanotusti ”liian lähelle” muita ihmisiä, hänen on sopeuduttava henkilökohtaisen tilansa rikkoontumiseen. Tämä ilmenee siten, että vältetään katsekontaktia muihin ihmisiin, keho jäykistyy, pulssi kiihtyy jne. Kun ei voida olla fyysisesti halutulla etäisyydellä, luodaan symbolinen etäisyys. Henkilökohtainen tila vaihtelee ihmisillä ja siihen vaikuttavat muun muassa fyysisen ympäristön ominaisuudet (esimerkiksi ihmisten lukumäärä, pöydän muoto), yksilön ominaisuudet (esimerkiksi persoonallisuus, ikä, sukupuoli, tunteet), tehtävän luonne ja ihmisten välinen suhde (esimerkiksi ystävyys) sekä toisen ihmisen ominaisuudet (esimerkiksi johtajuus, puoleensavetävyys). Ympäristöllä on myös merkitystä, sillä muodollisessa ja jäykässä ympäristössä ihmiset vaativat suurempaa reviiriä ympärilleen kuin rennossa ja ystävällisessä. Suunnittelussa on siis pidettävä mielessä, että ihmisen tila-

Yhteiskunnan ja yksilön väliset suhteet

Yhteiskunnan ja yksilön väliset suhteet

Yhteiskunnan ja yksilön väliset suhteet

Yhteiskunnan ja yksilön väliset suhteet

Tilan järjestelyllä voidaan vaikuttaa sosiaaliseen kanssakäymiseen. Vaikka sitä ei voida suoranaisesti synnyttää, sitä voidaan tukea ja edistää ja tietysti myös hankaloittaa. On olemassa nk. seurahakuisia ja seurapakoisia tiloja. Seurahakuiset tilat edistävät ihmisten välistä vuorovaikutusta (esimerkiksi ranskalaiset katukahvilat), kun seurapakoiset tukahduttavat kontakteja (esimerkiksi rautatieasemien odotustilat). (Horelli 1982, 168.)

Yhteiskunnan ja yksilön väliset suhteet

Ihmiset puhuvat toisille ihmisille helpommin, mikäli he voivat nähdä toistensa silmät ja saada siten katsekontaktin keskustelukumppaniinsa. Mikäli siis halutaan ihmisten keskustelevan keskenään, tila pitää suunnitella sellaiseksi, että ihmiset voivat nähdä toistensa silmät – ja päinvastoin. Epävirallisessa tilassa, jossa halutaan ihmisten olevan vuorovaikutuksessa toistensa kanssa, kannattaa tuolit sijoittaa ympyrään tai pyöreän pöydän ympärille, kun taas tilassa, jossa yleisön osallistuminen ei ole toivottavaa, kannattaa istuimet sijoittaa istumaan vierekkäin, kasvot kaikilla samaan suuntaan. (Augustin 2009, 73.)

Yhteiskunnan ja yksilön väliset suhteet

Pöytien muodolla ja koolla on merkitystä sen kannalta, millaiseksi joku ympäristö koetaan. Pyöreän pöydän ääressä kaikilla on tasa-arvoiset mahdollisuudet keskusteluun ja vapaamuotoisessa keskustelussa onkin todettu puheenvuorojen jakautuvat vuorotellen pöydän toiselta laidalta toiselle. Suorakulmainen pöytä tukee pöydän päässä istuvan valta-asemaa ja yleensä sillä paikalla istuukin henkilö, jolla on eniten valtaa. (Horelli 1981, 151; Augustin 2009, 76.)

Yhteiskunnan ja yksilön väliset suhteet

Kampuksen suunnittelutyössä yritän luoda varsinkin opiskelukäyttöön tarkoitetuista tiloista sellaisia, että ne rohkaisevat ihmisiä keskusteluun muiden tilassa olijoiden kanssa. Istumapaikkojen pitää siis osittain ainakin olla liikuteltavissa, jotta voi siirtää istuimia siten, että ne palvelevat aina parhaiten tilan käyttöä. Tilojen pitää olla myös tasa-arvoisia eli koska lähtökohtaisesti kaikki opiskelijat ovat saman arvoisessa asemassa, haluan myös kalusteiden henkivän tätä. Näin ollen, pitkiä niin sanottuja ”neuvottelupöytiä” en halua tuoda tilaan, joissa valta-asetelmia saattaisi syntyä helposti. Haluan sen sijaan luoda istumanurkkauksia ja paikkoja, joissa ihmiset voivat keskustella kasvokkain, nähdä toistensa silmät ja oleskella melko epävirallisesti.

4.3 JULKINEN TILA SUUNNITTELUKOHTEENA - ESTEETTÖMYYS

4.3.1 Yhteiskunnan ja yksilön väliset suhteet

Yhteiskunnan ja yksilön väliset suhteet

Metropolian hybridikampukseen tulee sijoittumaan opiskelijoita terveys- ja hoitoalalta sekä hyvinvointi- ja toimintakykylailta. He tarjoavat mahdollisesti opiskeluvaiheessa palveluita lähialueen asukkaille, tai viimeistään valmistuttuaan heillä voi olla mahdollisuus perustaa kampukselle oman alansa yritys. Alojen luonteen huomioiden, palvelujen pariin hakeutuvilla asiakkailla saattaa olla joitain liikunta- tai toimintakykyyn liittyviä rajoitteita, jolloin esteettömyys tulee suunnitteluvaiheessa ottaa erityisesti huomioon. Tästä syystä käsittelen suunnittelussa huomioitavia esteettömyyteen liittyviä asioita opinnäytetyössäni seuraavaksi.

Yhteiskunnan ja yksilön väliset suhteet

Julkista tilaa suunniteltaessa lähtökohtina on, että rakennus on kaikille saavutettavissa, ja että siellä on huomioitu akustiikka, turvallisuus, havaittavuus ja hahmotettavuus sekä valoisuus ja valaistus myös liikkumis- ja toimimisesteisten näkökulmasta. Myös tilan tarve ja mitoitus on huomioitava niiden kannalta, joiden liikkumis- ja toimimiskyky on rajoittunut. (Rakennustieto 2007, 10-12.)

Yhteiskunnan ja yksilön väliset suhteet

SAAVUTETTAVUUS

Saavutettavuus pyritään takaamaan siten, että rakennuspaikan rajalta ja autojen pysäköintialueelta johtaa helppokulkuinen ja yhtenäinen väylä rakennukseen sekä portaattomasti että tarvittaessa myös loivia portaita pitkin. Mikäli rakennuksessa on enemmän kuin yksi kerrosta, järjestetään liikkumis- ja toimimisesteisille soveltuva kulkuväylä kerrosten välille. Yleensä tämä on kaikille soveltuva hissi tai matalien tasoerojen välille myös soveltuva luiska. Näiden lisäksi käytettävien portaiden tulee olla loivat, helppokulkuiset ja turvalliset. (Rakennustieto 2007, 10.)

Yhteiskunnan ja yksilön väliset suhteet

AKUSTIIKKA

Hyvä huoneakustiikka käsittää absorboivien, ääntä heijastavien ja hajottavien pintojen ominaisuuksien yhdistämisen ja näiden pintojen oikeaan sijoitukseen tilassa. Akustiikan suunnittelu perustuu vaadittavan äänitason ja jälkikaiunta-ajan saavuttamiseen. Absorptiolla voidaan lyhentää jälkikaiunta-aikaa ja vaikuttaa esimerkiksi puheen ymmärrettävyyteen ja kuultavuuteen sekä tarvittavaan äänen voimakkuuteen. Akustiikka tilassa pitäisi suunnitella siten, että vaivaton puheviestintä on myös kuulovammaisille mahdollista. (Rakennustieto 2007, 10.)

Yhteiskunnan ja yksilön väliset suhteet

TURVALLISUUS

Kulkuväylien on julkisessa tilassa oltava mitoitettu liikkumis- ja toimimisesteisille ja niiden

Yhteiskunnan ja yksilön väliset suhteet

Yhteiskunnan ja yksilön väliset suhteet

Yhteiskunnan ja yksilön väliset suhteet

on oltava pinnaltaan riittävän kovia, tasaisia ja märkinäkin luistamattomia. Kynnykset tulee suunnitella helppokulkuisiksi ja turvallisiksi. Merkit, opasteet, istutukset ja erilaiset mahdolliset rakennelmat on sijoitettava siten, että vaaratilanteita ei pääse syntymään. Kalusteiden, materiaalien ja varusteiden valinta perustuu kestävyyteen ja terveellisyyteen, ja niiden tulee täyttää palo- ja käyttöturvallisuutta koskevat määräykset. Ovien ja ikkunoiden on avauduttava ja sulkeuduttava turvallisesti. (Rakennustieto 2007, 11.)

Yhteiskunnan ja yksilön väliset suhteet

HAVAITTAVUUS JA HAHMOTETTAVUUS

Suunnistamista ja portaiden ja luiskien havaitsemista voidaan helpottaa erilaisilla pinta-materiaaleilla, värikontrasteilla, tummuuseroilla sekä ääni- ja valosignaaleilla. Kulkuväylien havaittavuutta voidaan parantaa kalusteiden, istutusten ja varusteiden sijoituksella. (Rakennustieto 2007, 11.)

Yhteiskunnan ja yksilön väliset suhteet

VALOISUUS JA VALAISTUS

Rakennusten kulkuväylät, ovet, portaat ja luiskat sekä sisällä että ulkona on valaistava niin, että niissä kulkeminen on turvallista ja helppoa myös pimeään aikaan. Valaistuksella autetaan myös suunnistamista rakennuksen sisä- ja ulkopuolella. Ulko- ja sisätilojen suuria valaistuseroja pyritään tasaamaan, esimerkiksi päivänvalon aiheuttamia valaistuseroja tasataan keinovalon avulla. (Rakennustieto 2007, 11.)

Yhteiskunnan ja yksilön väliset suhteet

TILANTARVE JA MITOITUS

Tilantarpeita ja mitoitusta tilaan mietittäessä on kulkuväylien, ovien ja tilojen mitoitustepusteena käytettävä pyörätuolin tilantarvetta ja toimimismahdollisuuksia. Muut mitoitukseen vaikuttavat asiat ovat muun muassa pyörällisen kävelytelineen ja lastenvaunujen käyttämisen tilantarve. (Rakennustieto 2007, 12.)

Yhteiskunnan ja yksilön väliset suhteet

AISTIERGONOMIA

Ympäristössä, joka on suunniteltu aistiergonomia huomioiden, ei ole esimerkiksi kirkkaita ja kohtisuoria valoja, ei voimakasta meteliä, eivätkä tärkeät varoitussignaalit huku muun informaation alle. Aistiergonomiassa huomioidaan kaikki ihmisen viisi perusaistia eli näkö-, kuulo-, tunto-, maku- ja hajuaisti. (Lindroos, 2006)

Yhteiskunnan ja yksilön väliset suhteet

Aulatilojen suunnittelussa tämä voi tarkoittaa esimerkiksi valaistuksen suhteen dynaamisen valaistuksen käyttöä (esimerkiksi aamuisin ja lounaan jälkeen kirkkaampi valaistus, jotta opiskelijat pysyvät pirteinä), hyvää akustiikkaa ja kahviloista sekä ruokalasta tulevien tuoksujen pysyminen niille varatuissa tiloissa.

4.4 ERITYISVAATIMUKSET

Julkisia tiloja suunniteltaessa on huomioitava toimintojen sujuvuus sekä tilojen käyttäjäryhmät. Toimintojen on tapahduttava sujuvasti. Tilassa voi olla monia erilaisia käyttäjäryhmiä, joiden kaikkien tarpeet on huomioitava suunnittelussa. Näitä ryhmiä voivat olla esimerkiksi henkilökunta, lapset, vanhukset ja liikuntarajoitteiset. (Linkosuonio, 2006, 10.)

Julkisten tilojen materiaaleilta vaaditaan erityisen kovaa kestävyyttä. Materiaalien on oltava paloturvallisia ja myös muut lain määrittämät rajoitukset ja määräykset tulee huomioida julkisten tilojen suunnittelussa. Kuten jo aiemmin mainitsin, esteettömyys on otettava huomioon julkisissa tiloissa; liikunta- ja näkörajoitteisille on järjestettävä rakennukseen ja sen sisällä esteetön ja helppo kulkureitti.

4.5 AULATILOJEN SUUNNITTELUSSA HUOMIOITAVAA

Aulatilat voivat olla julkisia tai puolijulkisia tiloja ja ne ovat merkittävässä asemassa toimintiloissa, sillä ne viestivät organisaation tai yrityksen imagosta jo tilaan astuttaessa. Aulatilat ovat useimmiten odotustiloja, jotka vastaanottavat rakennukseen tulijan ja toimivat siirtymätilana johonkin toiseen tilaan. Ne toimivat myös kohtaamispaikkana, niissä voidaan viettää ajallisesti vain pieni hetki tai niissä voidaan viettää kauemminkin aikaa esimerkiksi jonkin tilaisuuden tai pienen tapahtuman yhteydessä. Auloissa voidaan järjestää myös näyttelyitä. (Linkosuonio, 2006, 10.)

SAAPUMINEN JA OHJEISTUS

Aulatilain viestin tulee kuulua: ”Tervetuloa, olemme iloisia, että olet täällä”. Aulatioilla on mahdollisuus humata ja vietellä tilojen käyttäjä, sillä tilana aula on sekä ensimmäinen että viimeinen kävijän mieleen jäävä asia rakennuksesta. Tästä syystä aulatilojen suunnitteluun kannattaa panostaa erityisesti visuaalisen mielikuvan ja aisteihin perustuvan kokemuksen näkökulmasta. Yksi oleellinen asia aulatioissa on, että sieltä on helppo suunnistaa muualle rakennukseen. Tämä voidaan huomioida myös sisustus suunnittelussa luomalla visuaalisia vihjeitä. Monien on helpompaa muistaa esimerkiksi taideteos, veistos tai mielenkiintoinen lattiakuviointi kuin yksityiskohtainen merkki tai kyltti. (Bamborough, 2013)

Aulan tulee olla siis helposti löydettävissä ja siellä sisällä myös rakennuksen eri toimin-

tojen on oltava nopeasti löydettävissä. Ohjeistuksen ja viitoituksen tulee aulatioissa olla sellaisella tasolla, että siellä vain kerran elämässään vieraileva löytää helposti haluamansa toiminnon tai vierailunsa kohteen. Mikäli tähän päästään, myös aulassa/rakennuksessa päivittäin käyvä henkilö löytää haluamansa nopeasti, sillä sen lisäksi, että tila on hänelle tuttu, tilassa on selkeät ohjeet ja viitoitukset.

TUNNELMA

Monesti aulatioista halutaan visuaalisesti selkeitä ja näyttäviä. Aulatilain suunnittelussa tavoitellun tunnelman luominen sisustuksen keinoin on tärkeää. Tietyillä elementeillä, esimerkiksi takkatulella, voidaan saada aikaan lämmin tunnelma, kun taas tietyillä elementeillä, esimerkiksi suihkulähteellä, voidaan viilentää ja rauhoittaa tilaa. Luonnonvalon pääsy tilaan, näkymät ulos ja kasvillisuus lisäävät tilain elinvoimaisuutta. Vaihtelemalla tilain valaistusta, voidaan vaikuttaa tilain tunnelmaan myös. Kirkkaammin valaistuilla alueilla tunnelma on virkeämpi ja hämärämmin valaistuilla alueilla rentoutunut ja lempeämpi. Myös kalustevalinnoilla on vaikutus tilain tunnelmaan. Tarjoamalla tilain käyttäjille erilaisia mahdollisuuksia istua, kuten nojatuolit, sohvot, penkit, vaikutetaan heidän kokemukseensa tilain mukavuuteen ja he kokevat myös, että voivat vaikuttaa omaan ympäristöönsä valitessaan itselleen sopivan tilain istua. Siirreltävä tuolit tarjoavat tilain käyttäjille spontaanin tilain muodostaa ryhmiä tilain muiden käyttäjien kanssa, esimerkiksi tavatessaan ystäviään tai perheenjäseniään. Asettamalla tilainjakajia johonkin osaan aulaan, annetaan tilain käyttäjille mahdollisuus yksityisiin keskusteluihin tai vaikkapa sähköpostin lukemiseen tai kirjoittamiseen. (Bamborough, 2013.)

Aulatilain saadaan tilain tuntua ja avaruutta, kun se avataan useamman kerroksen korkuiseksi. Tilavuus suhteutettuna vaakasuuntaisiin mittoihin luo tilain arkkitehtonista ilmettä. Päästämällä tilain luonnonvaloa lasipintojen kautta pystytään avaruuden tunnetta lisäämään entisestään. Näiden lasipintojen energiatehokkuus on kuitenkin syytä ottaa huomioon jo suunnitteluvaiheessa, jotta suuret lasipinnat eivät aiheuta vetoa ja kylmäsaiteilyä. (RT 10788.)

TOIMINNOT

Perinteisesti aulatilat koostuvat tuulikaapista (varsinkin Suomessa usein tila varsinaisen lämpimän aulan ja ulko-ovien välissä), varsinaisesta aulatilasta, vastaanottotiskistä sekä poistumisteistä.

Yritysten aulat ovat julkisia tiloja, joita voitaisiin muiden vastaavien tilojen tavoin hyödyntää paljon enemmän. Ne voitaisiin suunnitella muun muassa erilaisia kohtaamisia, lyhyitä palavereja sekä yksityistä viestintää varten. Näissä tiloissa ei oleskella pitkään, joten ergonomiaa ei tarvitse miettiä niin tarkkaan kuin varsinaisissa työtiloissa. Yksityisille puheluille ja häiriöttömälle työskentelylle olisi kuitenkin hyvä varata oma tilansa. Yritysten julkiset tilat (yleensä tämä julkinen tila rajoittuu juuri aulatiloihin) ovat tärkeitä myös siitä syystä, että ne toimivat yrityksen käyntikorttina, sillä vierailijat muodostavat käsityksensä usein juuri näiden tilojen perusteella. Yrityksen tulisi suunnitella kaikki julkiset tilansa huolellisesti, jotta ne henkivät yrityksen brändiä mahdollisimman tehokkaasti. (Martela, 2014.)

Koska aulatilat antavat vierailijalle ensimmäisen kosketuksen organisaatioon, aulatilojen suunnittelussa tulisi tasapainoisesti keskittyä sekä estetiikkaan, operationaalisiin toiminnallisuuksiin ja turvallisuusasioihin. Esteettisestä näkökulmasta tulisi hyödyntää tilain sopivia pintamateriaaleja, kalusteita, taidetta sekä merkkejä ja ohjeita, jotka ohjaavat tilain eteenpäin. Hyvin suunnitellut aulatilat tarjoavat tilain käyttäjille, kuten työntekijöille, mahdollisuuden hengähtää sekä pitää pienen tauon ennen siirtymistä rajatun alueelle rakennuksessa. Operationaaliselta kannalta aulatilat tulisi suunnitella siten, että siellä on helppo kulkea myös ruuhka-aikoina, eli tilassa ei saa olla mitään niin sanottuja pullonkauloja, jotka ruuhkauttavat ihmisjoukkoja. Lattiamateriaalin tulisi olla erityisen kestävä, sillä kaikki rakennukseen tulijat kulkevat aulatilain kautta. Turvallisuusnäkökulmasta aulatilojen tulee noudattaa samoja esteettömyysmääräyksiä, mitä julkiselle tilalle on säädetty. Lisäksi mikäli tarvitaan ilmoittautuminen vastaanottotiskillä, tämän tiskin tulee sijaita siten, että se ei ole ohitettavissa, ja tiskin takaa näkee joka puolelle aulatiloihin. (Channell, 2010; RT 10788.)

Metropolian hybridikampuksen aulatilojen tulee viestiä tulijalle, että hän on tervetullut ja tiloissa pitää selkeästi kertoa, mistä eri toiminnot löytyvät. Vastaanoton pitää olla heti pääovilta näkyvissä. Koska aulatilat ovat neliömäärällisesti isot, niihin voidaan sijoittaa paljonkin toimintoja, ja aion panostaa erityisesti aulatilassa olevien opiskelutilojen suunnitteluun. Opiskelijoiden näkyminen aulatioissa kertoo tilojen aktiivisuudesta ja saa siten ihmiset viihtymään niissä. Kalustesuunnittelulla on merkittävä rooli erilaisten opiskelutilojen suunnittelussa, sillä kalusteilla pystytään kertomaan, mihin tarkoitukseen tilat on suunniteltu. Esimerkiksi sohvaryhmät ovat ryhmätöitä varten, kun taas yksittäiset työpisteet ovat itsenäistä työskentelyä varten. Päästämällä tilain paljon luonnonvaloa ikkunapintojen kautta ja tuomalla tilain muitakin elementtejä luonnosta pystytään luomaan hybridikampukselle miellyttävä ja viihtyisä tunnelma.

Kuva 8: Korkea tila luo avaruutta ja tilain tunnetta sekä luo arkkitehtonista ilmettä.

4.6 KÄYTTÄJIEN HUOMIOIMINEN JULKISEN TILAN SUUNNITTELUSSA

TILOJEN KÄYTÖN MUUTTUMINEN

Ihmisten asumisen, työn tekemisen sekä vapaa-ajan vieton tavat ovat muuttuneet ja muuttuvat edelleen. Tämä kehitys ei voi olla vaikuttamatta siihen, miten julkisia tiloja käytetään ja miten niitä pitäisi suunnitella, toteuttaa ja uudistaa. Tilojen käyttötapojen muuttumiseen vaikuttavat useat muutostrendit, muun muassa kilpailu kiristyy, työkuultuuri muuttuu, työ- ja vapaa-aika sekoittuvat, teknologiat kehittyvät ja tiloilta vaaditaan käyttäjälähtöisyyttä, monikäyttöisyyttä ja elämyksellisyyttä. Myös kaupungistuminen, ilmastomuutoksen hillintä ja kestävä kehitys vaikuttavat sekä tilojen käyttäjien että kiinteistöalan organisaatioiden toimintaan. Kiinteistön omistajien on rakennutettava ja toteutettava käyttäjille entistä kustannustehokkaampia, innovatiivisempia ja ekologisesti kestäviä ratkaisuja. (Tekes 2011, 7.)

TILOJEN MONIKÄYTTÖISYYS JA ELÄMYKSELLISYYS

Kaikki tilat herättävät käyttäjissään aina elämyksiä – joko mieleenpainuvia tai mitään sanomattomia. Tähän saakka elämykselliset tilat ovat olleet tärkeä kilpailutekijä esimerkiksi ravintola-, hotelli- ja matkailualalla, mutta myös kaupan alan toimijat ovat alkanet panostaa tilojen tuomaan asiakaskokemukseen. Kokemuksellisuus on yhä tärkeämpää myös perinteisemmissä tiloissa, kuten terveydenhuollon tiloissa, toimitoissa tai julkisten palveluiden asiakastiloissa. Teknologian kehittymisen myötä voidaan lisätä tilojen elämyksellisyyttä mm. isojen näyttöjen avulla sekä multimedian ja valaistuksen avulla. (Tekes 2011, 9.)

Myös muualla kuin perinteisissä monitoimitiloissa tilat ovat sekoittumassa monitoimiympäristöiksi (mm. matkakeskukset, joiden läheisyyteen on sijoitettu kaupan, työn ja asumisen tiloja). Tilojen suunnittelussa ja toteutuksessa voidaankin ottaa mallia erilaisiin käyttötarkoituksiin suunnitelluista ratkaisuista, esimerkiksi monitiloimistoissa voidaan sermien sijasta käyttää verhoja yksityisyyden merkiksi, kun vastaanlaista rauhaa on verhojen avulla luotu sairaaloissa vuosikymmenten ajan. Tilatyypit, jotka aidosti sulautuvat yhteen, luovat monikäyttöisyydelle omat haasteensa, esimerkiksi kauppakeskuksessa sijaitseva kirjasto, toimisto hotellissa tai kodinomaiset tilat työympäristössä. Näiden toteutus vaatii suunnitteluohjeiden lisäksi erilaisten käyttäjäryhmien ja käytettävyyden huomioonottamista, jotta palveluketju säilyy saumattomana. (Tekes 2011, 10.)

KESTÄVÄ KEHITYS

Tilojen pitää nykyisin olla käytöltään kestävän kehityksen kriteerit täyttäviä. Energia-

ja ekotehokkaiden tilojen merkitys kasvaa kiinteistöliiketoiminnassa koko ajan, sillä jokainen neliö kuormittaa ympäristöä. Monitilaratkaisuissa tavoitellaan sellaista toimintaa tukevia tiloja, joiden käyttöaste on mahdollisimman korkea. Tila on aina investointi, ja kun se käytetään älykkäästi, se maksaa itsensä myös takaisin. Tila ei ole investointi ainoastaan fyysiseen ja virtuaaliseen rakenteeseen, vaan myös mahdollisuus vaikuttaa hiilijalanjälkeen ympäristövastuullisesti. (Tekes 2011, 10.)

Kuva 9: Monissa kauppakeskuksissa on nykyään paljon muitakin kuin puhtaasti liiketoiminnallisia toimintoja. Usein nykyään sijoitetaan esimerkiksi kirjastoja kauppakeskusten yhteyteen. Kuva Espoon Ison Omenan kauppakeskuksesta.

5 OPPILAITOKSEN VAATIMUKSET TILASUUNNITTELUSSA

Uusia oppilaitoksia suunniteltaessa ei voida katsoa vain taaksepäin ja ottaa sieltä oppia. Nykyaikaisessa oppilaitoksessa on huomioitava oppilaitosten toimintaympäristön muutos, oppilaitosrakennusten monikäyttöisyys, viihtyisyys sekä monet eri käyttäjäryhmät. Näihin paneudutaan tässä kappaleessa tarkemmin. Pääosin kaikki edellä esitetyt julkisen tilan suunnitteluun liittyvät asiat koskevat myös oppilaitoksia. Oppilaitossuunnitteluun liittyy kuitenkin vielä lisää huomioitavia seikkoja, joita käydään läpi seuraavaksi.

5.1 OPPILAITOKSET TOIMINTAYMPÄRISTÖNÄ

TULEVAISUUDEN OPPILAITOS

Tulevaisuudessa oppilaitos voi olla yhteisönsä keskus, kuten aikoinaan suomalaiset kyläkoulut olivatkin. Oppilaitoksissa opetetaan ymmärtämään eri kulttuureja ja kohtaamaan tulevaisuuden monikulttuurisuus. Tulevaisuuden oppilaitoksen voidaan sanoakin siis olevan yhtä aikaa paikallinen, mutta samalla kansainvälinen ja yhteydessä koko maailmaan. Tulevaisuuden oppilaitokset suunnitellaan siten, että ne palvelevat monia käyttäjäryhmiä ja tarjoavat monia erityispalveluja ja kulttuurisia. Oppilaitoksessa voi olla kirjasto, teatteri, urheilutilat tai jopa kylpylä. Tämän kaiken muutoksen keskellä ei kuitenkaan saada unohtaa oppilaitoksen keskeisintä tehtävää, joka on tarjota paikka oppimiselle. Oppilaitoksen pääkäyttäjät ovat siis edelleen oppilaat, opettajat ja muut oppilaitokseen liittyvät henkilöstöryhmät. (Tekes 2011, 42.)

Kun otetaan huomioon heti suunnitteluvaiheessa oppilaitoksen käyttäminen myös muuhun kuin opetuskäyttöön, se mahdollistaa muun muassa erillisten ja riittävien sisään- ja poistumisteiden sekä lukitusjärjestelmien järjestämisen. Kaikkien tulevaisuudessa oppilaitosta käyttävien toimijoiden on oltava mukana jo suunnittelun alkuvaiheessa, jotta kaikki monikäyttöisyydestä aiheutuvat vaatimukset osataan huomioida ajoissa ja tulevat käyttäjät saadaan sitoutettua mukaan. (Tekes 2011, 43.)

TILOJEN VIIHTYISYYS JA ELÄMYKSELLISYYS

Uusia oppilaitoksia suunniteltaessa niiden viihtyisyyteen pitää kiinnittää enemmän huomiota. Oppilaat tarvitsevat oppimispaikkojen lisäksi enemmän niin sanotusti omaa tilaa ja yhteisiä sosiaalisia tapaamispaikkoja. Esimerkiksi oppilaitoksen käytäviä voidaan hyödyntää siten, että niiden ollessa kulkureittejä eri tilojen välillä, niiden varrella on satunnaisia ja suunniteltuja kohtaamispaikkoja. Näitä käytävä- ja aulatiloihin tarvitaan myös opiskeluajan ulkopuolisessa käytössä. (Tekes 2011, 43.)

The Future School – School in 2020 online-kurssilla eurooppalaiset opettajat ottivat osaa keskusteluihin, joissa suunniteltiin millaisia tulevaisuuden oppilaitosten ja oppimisympäristöjen tulisi olla. Suurin osa opettajista halusivat isoja, laajoja ja muunneltavia alueita, joissa olisi työpisteitä erilaisiin opiskeluaktiviteetteihin; mahdollisuus tehdä ryhmätöitä eri kokoisissa ryhmissä sekä itsenäiseen opiskeluun. (Sarjalmi, 2012.)

Elämyksellisyys korostuu myös tulevaisuuden oppilaitoksen suunnittelussa. Tässä elämyksellisyys merkitsee ympäristölle asetettavia kauneuden, autenttisuuden ja moniaisuuden vaatimuksia. Elämyksellinen oppiminen eli sellainen kokemuksen kautta saatu tieto, johon liittyy myös tunne, jää parhaiten mieleen. (Tekes 2011, 43.)

Metropolia hybridikampuksen aulatilojen suunnittelussa tämäntyyppinen elämyksellisyys pitää mielestäni myös ottaa huomioon, jo pelkästään kampuksen houkuttelevuuden vuoksi. Aulatilojen tulee viestiä laadusta, olla viihtyisät ja elämykselliset, jotta rakennukseen saadaan opiskelijoiden lisäksi paikallisia asukkaita käyttämään rakennuksessa tarjottavia palveluita sekä start-up-yrittäjiä, joiden asiakkaille aulatilat edustavat ensikosketusta myös yrityksestä. Elämyksiä aulatiloihin voidaan luoda esimerkiksi taiteen keinoin (musiikki, kuvataide), tuomalla luonto tilaan, värein, luonnonvalolla ja valaistuksella

Seuraavalla sivulla on esimerkkejä elämyksellisistä oppilaitosympäristöistä, joissa on yleiset tilat hyödynnetty nimenomaan myös oppimistarkoitukseen.

Kuvat 10 ja 11: Orestad College Tanskassa

Orestad College Tanskassa on rakennettu ison avoimen aukion ympärille, jonka voi nähdä melkein jokaisesta kerroksesta. Yleisissä tiloissa on paljon sohvaryhmiä ja oransseja tyynyjä, joilla oppilaat voivat rentoutua, keskustella tai työskennellä tietokoneillaan.

Kuvat 12 ja 13: Vittra oppilaitos Ruotsissa

Vittra koulut ovat Ruotsissa toimivia kansainvälistä opetusta esikoulusta yläkoulutasolle tarjoava yritys. Kouluja on Ruotsissa tällä hetkellä 30 kappaletta. Vittran oppilaitoksissa ei ole lainkaan luokkahuoneita, vaan ne ovat yhtä suurta luovaa aluetta, jonka voisi kuvitella sijaitsevan Googlen tai Pixarin toimistoissa. Oppilaat voivat työskennellä itsenäisesti tietokoneillaan niin sanotuilla ”istuinsaarilla” (kuva 13) tai keskustella ”organisisilla keskustelukalusteilla” opiskelukavereidensa kanssa (kuva 12). Oppilaitoksen design on suunniteltu sellaiseksi, että se stimuloi oppilaiden luovuutta ja luontaista uteliaisuutta.

Kuvat 14 ja 15: Ordrup School Tanskassa

Ordrup Schoolissa Tanskassa tavanomainen oppilaitoksen sisustus on vaihdettu eri tyyppisiin tiloihin, joissa opetusta voidaan tarjota monella eri tavalla. Tilat edistävät myös luovaa ajattelua.

5.2 OPPILAITOKSEN TOIMINNAT JA TILOJEN KÄYTTÄJÄT

Oppilaitosten suunnittelussa on mahdollista ottaa huomioon kunkin kohteen erityisluonne, oppilaitoksen toiminta-ajatus, pedagogiset painotukset ja käyttäjien tarpeet. Tilojen suunnittelussa on tärkeintä huomioida oppimisympäristön soveltuvuus eri toimintoihin. Oppilaitosten suunnittelun haastavuudesta kertoo oppimisympäristön olemus pienikokoisena yhteiskuntana, sillä käyttäjät voivat sisältää kaiken ikäisiä ja -kykyisiä sekä kulttuuritaustaltaan erilaisia ihmisiä. (RT 47-10951.) Tämä on tilanne myös Metropolia hybridikampuksella, sillä vaikka opiskelijat ovat pääosin aikuisia, lähiseudun asukkaista voi tulla käyttäjiä myös aivan pienten lasten ikäryhmistä.

Oppilaitoskäytössä tilojen käyttäjiä ovat opetushenkilöstö eli opettajat, ohjaajat, avustajat, terveydenhoitajat, kuraattori/koulupsykologi, opinto-ohjaaja, ruokahuollon henkilökunta, kiinteistöhuollon henkilökunta kuten vahtimestari, talonmies, siivoajat sekä hallinnon henkilökunta kuten rehtori, apulaisrehtori ja koulusihteeri. Tilojen muita käyttäjiä ovat esimerkiksi erilaisten kerhojen ja opistojen oppilaat ja opettajat sekä vanhemmat ja lähiseudun asukkaat. (RT 47-10951.)

5.3 ERITYISVAATIMUKSET TILASUUNNITTELULLE AULATILOISSA

Oppilaitosten aulatiloihin tulee huomioida erityisesti akustiikka, sillä tilassa liikkuu samanaikaisesti paljon ihmisiä, ja siellä on pystyttävä kuuntelemaan ihmisten puhetta. Aula välittää liikennettä sekä oppilaitoksen sisällä että ulkoa sisään. Lisäksi aula voi toimina esiintymis- tai näyttelytilana sekä monessa muussa tarkoituksessa. Tilojen akustiseen viihtyisyyteen ja toimivuuteen tulee akustisella suunnittelulla luoda hyvät ääniolosuhteet, ja esimerkiksi juuri puheen ymmärrettävyyteen tulee kiinnittää huomiota tilan käyttötarkoitus huomioiden. Tilan akustisiin ominaisuuksiin vaikuttavat huoneen koko ja muoto sekä absorboivien eli ääni-aaltoa vaimentavien pintojen sijoitus. Vaimennusta sijoitetaan korkeissa tiloissa, joillaisia aulatilatkin yleensä ovat, usein seinille sekä vaaka- ja vinopinnoille. (RT 07-10881; RIL 243-2-2007, 39)

Oppilaitosrakennusten aulat ovat sosiaalisen vuorovaikutuksen tiloja. Tilojen monikäyttöisyyteen vaikuttavat aulojen kalustus ja muu varustus. Aulaan voidaan sijoittaa muun muassa opiskelua tukevia toimintoja, kuten itsenäisen työn pisteitä, tietokonepöytäryhmiä ja näyttelytiloja. Avoimuudella ja avaruudella vaikutetaan turvallisuuteen ja viihtyvyyteen. (RT 47-10951.)

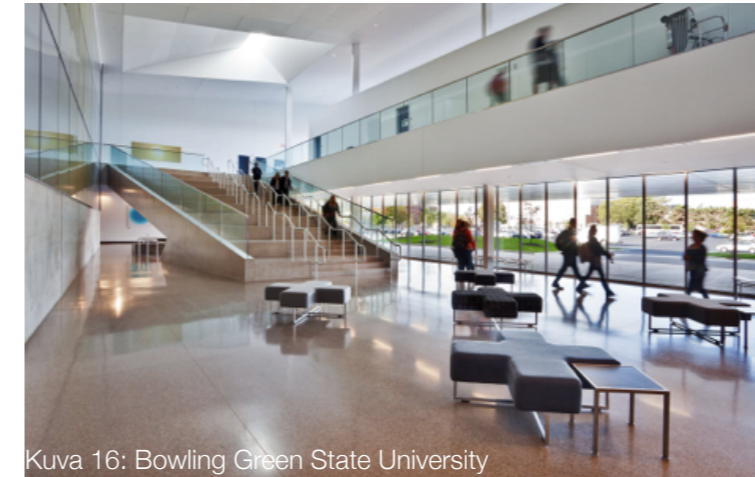
Oppilaitosrakennuksen liittymisen ja yhteyden ympäristöön tulee olla selkeä. Rakennuksessa tulee olla pääsisäänkäynti, jossa on rakennuksen nimi. Pääsisäänkäynti tulee suunnitella siten, että oppilaiden ja muiden tilan käyttäjien on helppoa tulla rakennukseen. Pääaulaan sijoitetaan infopiste ja selkeät aulapasteet. (RT 96-10939.)

Hybridikampuksen aulatiloihin tulee liikkumaan tuhansia ihmisiä päivittäin. Opiskelijoita liikkuu todennäköisesti päivisin eniten, mutta tilat eivät hiljene illallakaan, kun tiloja käyttävät myös lähialueen ihmiset. Akustiikalla on siis merkittävä rooli. Toiminnoista infopiste ja odotustilat sijoittuvat luonnollisesti heti pääsisääntulon yhteyteen. Koska aulatilat sisääntulokerroksessa ovat nelimäärältään laajat, se mahdollistaa erilaisten opiskelutilojen sijoittamiseen aulatiloihin. Samoin näyttelytilat ja pieni kahvilatilakin on mahdollista sijoittaa yleisiin aulatiloihin. Kaikki nämä erilliset tilat pitää kuitenkin suunnitella niin, että avoimuus ja tilan avaruus säilyvät, jolloin käyttäjät kokevat tilat turvallisiksi, viihtyisiksi ja elämyksellisiksi.

6 KATSAUS AULATILOIHIN

Tässä kappaleessa luon katsauksen erilaisiin aula- ja oleskelutiloihin Suomessa ja maailmalla. Olen valinnut tähän mukaan sellaisia tiloja, joissa lähtökohtaisesti näyttää olevan hyvä tunnelma ja pohdinkin, mitä yhdistäviä tekijöitä miellyttävistä tiloista löytyy. Suunnitellessani kampuksen aulatiiloja, pyrin hyödyntämään nämä havaintoni ja luomaan tilaan miellyttävän tunnelman toiminnallisuutta unohtamatta.

6.1 HAVAINTOJA ERILAISISTA AULATILOISTA

Kuva 16: Bowling Green State University

Tässä tilassa on paljon luonnonvaloa, joka tulee koko seinän mittaisen ikkunarivistön kautta koko tilaan. Seinä- ja kattopinnat ovat valkoiset, lattia ja portaat ovat vaaleanruskeat ja kaiteet lasista, jolloin koko tilassa on valoisaa ja läpinäkyvää; on helppoa havaita ulkona ympäristö ja sisällä muut tilassa liikkujat. Harvakseltaan asetellut penkit antavat mahdollisuuden istahtaa tarvittaessa. Mutta onko tila hieman liian klininen ja mitäänsanomaton? Se voisi yhtä hyvin olla minkä tahansa yrityksen aula kuin kirjaston tai oppilaitoksen aula. Tilassa ei ole mitään tunnistettavia elementtejä, jotka määrittäisivät satunnaiselle kulkijalle missä hän on.

Kuva 17: Rush University Medical Center

Myös tässä tilassa ulkoa tulee luonnonvaloa koko seinän kokoisten ikkunoiden läpi sisään tilaan. Lisävaloa tulee kattoikkunoista ja yhdestä pyöreästä aukosta katosta, joka on hauska myös ympäröity lasilla, jolloin sisälle tilaan on saatu toinen sisätila,.

Tämä elementti tuo myös yllätyksellisyyttä tilaan. Tila on hyvin avara, ainoastaan muutama pöytä seinän vierustalla tarjoaa mahdollisuuden istua alas. Katossa ja päätyseinässä on puuta käytetty sisustusmateriaalina, mikä tuo tilaan heti lämpöä (vrt. edellinen kuva)

Kuva 18: Nykyaiteen museo

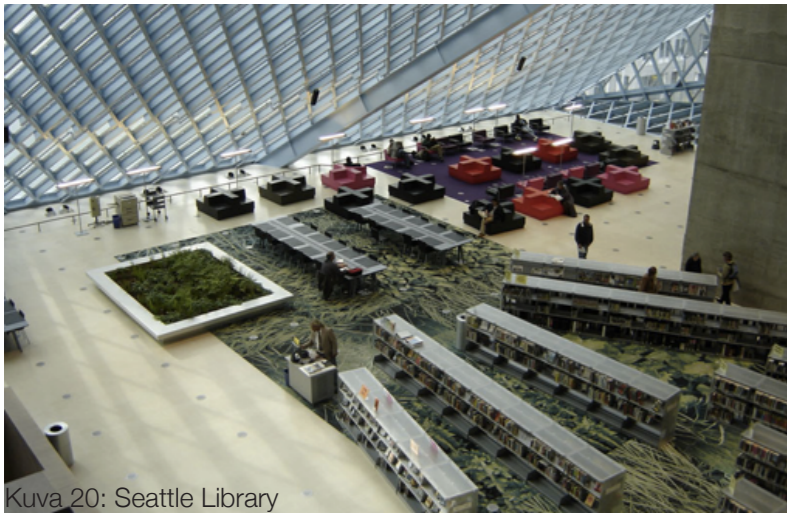
Nykyaiteen museo Kiasman aula tällaisenaan, ilman ihmisiä, on melko kolkko. Katon kautta tulee paljon valoa, mutta valkoiset kliniset seinät ja harmaa lattia eivät tuo tilaan yhtään lämpöä. Mutta nykyaiteen museossa näin ehkä pitääkin olla?

Kuva 19: Wrocław Meeting Place

Tämä tila on myös hyvin valoisa ikkunaseinän ansiosta. Muuten tila on melko kolkon oloinen, penkit seinän vieressä eivät houkuttele istumaan, eikä tilassa ole ollenkaan lämmin tunnelma.

Kuva 20: Seattle Library

Tässä tilassa on vino katto/seinä, joka on kokonaan ikkunapintaa. Valoa tulee siis tilaan valtavasti. Tila on hauskan näköinen, lattiassa on ruohikkoa ja heinikköä imitoivaa kuviointia kirjahyllyjen alueella, ja lisäksi kirjahyllyt näyttävät olevan asetellun hyvin rennosti, ne eivät ole luotisuorassa toisiinsa nähden. Tilassa on erilaisia istuinryhmiä, joista asiakas voi valita itseään parhaiten miellyttävän paikan.

Kuva 21: Seinäjoen kirjasto

Seinäjoen uusi kirjasto on arkkitehtuuriltaan mielenkiintoinen. Siellä on muun muassa seinän sisällä onkaloita, joihin voi mennä lukemaan. Lisäksi portailla on penkkejä, joihin on mahdollisuus istahtaa. Tilaan tulee paljon luonnonvaloa ikkunaseinien kautta. Kirjastossa on mietitty tarkkaan akustiikkaa; kattopinnassa on akustoiva reliefi taideteoksena ja kirjahyllyjen taustoissa on akustoivaa materiaalia.

Kuva 22: Kaisa-talon kirjasto

Tila on vaalea ja valoisa, olemukseltaan melko peruskirjaston näköinen. Kalustukseen kuten penkkeihin ja istuinryhmiin on kylläkin panostettu. Katossa/seinässä oleva ikkuna tuo tähän tilaan kuitenkin erittäin hauskan ja yllätyksellisen elementin, sen lisäksi, että sen kautta tilaan tulee paljon luonnonvaloa.

Kuva 23: Otaniemi TKK

Tuotantotalouden laitoksen aulatila Otaniemessä on virallisen ja insinöörimäisen näköinen aulatila. Se voisi olla myös monen yrityksen aula. Mahdollisuuksia istua näyttäisi olevan melko vähän, ja ihmiset istuvatkin latioilla. Portaat ylös kummastakin suunnasta toiseen kerrokseen lisäävät mahdollisuuksia tilan käytölle. Luonnonvaloa tilaan tulee ison ikkunaseinän kautta. Kasvillisuus pehmentää tilaa.

Kuva 24: Technical Museum Wienissä

Museon aula, jossa koko katto on lasia ja ainakin yksi seinä. Tilaan tulee siis runsaasti luonnonvaloa. Istuinpaikat ovat oikein veikeät ja erilaiset, ja näitä istuimia tekee myös mieli kokeilla. Istuinten yläosan katokset luovat tilaan miellyttävää varjoa aurinkoisena-kin päivänä, estämättä silti luonnonvalon tuleamista tilaan.

Kuva 25: Portola hotel & spa green lobby

Lämpimien maiden rakennusten aulatiloiissa voidaan toteuttaa asioita, kuten avonais-ten kattojen avulla oikeiden puiden tuominen ”sisätilaan”, jota pohjolan maissa ei voida tehdä. Tässä kohteessa kasvillisuus tuo heti eloa ja lämpöä tilaan, myös auringon valo on aivan eri väristä kuin pohjoisessa. Istuinryhmiä on sekä puiden ympärillä että aulatilassa siellä täällä muuallakin, jolloin asiakkailta on mahdollisuus valita sopiva paikka itselleen.

Kuva 26: Bella Sky Hotel Kööpenhaminassa

Kööpenhaminalainen hotelli on ratkaissut kasvillisuuden tuomisen tilaan kuvassa näkyvällä kasviseinällä. Seinä on varsin iso ja vaikuttaa siten koko tilan tunnelmaan. Luonnonvaloa ei tähän tilaan näyttäisi tulevan juuri mistään, mutta miellyttävä valaistus tekee silti tilasta valoisan tummasta lattiasta huolimatta.

6.2 YHTEENVETO AULATILOJEN HAVAINNOISTA

Luonnonvalo näyttäisi oheisten kuvien ja muidenkin havaintojeni perusteella olevan hyvin tavoiteltua aulatiloiissa. Sitä tulee isojen ikkunaseinien, lasikattojen tai kattoikkunoiden kautta. Ikkunoiden ja aukkojen mallilla on saatettu myös leikitellä, jolloin koko rakennukseen tulee epävirallisempi ilme.

Lähes kaikkiin tiloihin oli lisäksi laitettu ainakin jokunen penkki tai istuinryhmä. Istuimet olivat melko järjestelmällisesti aseteltu tilaan, niitä ei kuvien perusteella ainakaan näytännyt pystyvän siirtämään, ja kaikki esimerkkitulojen istuimet olivat melko perinteisiä. Ei myöskään näyttänyt siltä, että tiloissa olisi tarkoitus tehdä töitä tai pitää pikapalavereja, sillä kalustus oli tehty lähinnä istuskelua varten.

Muutamassa esimerkkitulassa oli kasvillisuutta tuomassa luonnonmukaisuutta tilaan. Mielestäni tämä toimii hyvin ja rauhoittaa sekä myös pehmentää tilaa.

Tämä pieni havaintokatsaus oli hyödyllinen omaa suunnitteluani ajatellen, sillä huomasi, että pelkästään valkoisia seinäpintoja ja ikkunoita käyttämällä tilasta tulee helposti klininen, ja se ei houkuttele pysähtymään pidemmäksi aikaa. Heti kun tilaan on lisätty luontoa jollain tavoin tai puuta materiaalina, tila pehmenee. Istuimien ja ylipäättään kalusteiden sijoittelulla huomasi olevan suurta merkitystä sen kannalta, mitä toimintoja tilassa voi tapahtua. Jos esimerkiksi istuimet ovat kaukana toisistaan, mitään ryhmätöitä ei tilassa voi tehdä. Jonkinlaista yksityisyyttä työskentelytilalle tarvitaan myös, sillä jos kalusteet on vain sijoitettu keskelle tilaa, siinä ei todennäköisesti kukaan koe oloaan turvalliseksi, eikä halua tehdä pidempää aikaa töitä. Luonnonvalon vaikutusta tilakokemuksen kannalta ei voi koskaan unohtaa, ei myöskään näissä havaintokohteissa. Ne tilat, joihin tulee runsaasti luonnonvaloa, vaikuttavat paljon houkuttelevammilta kuin pelkästään keinovalolla valaistut tilat. Isot ikkunapinnat on suunnittelussa huomioitava myös pimeään aikaan. Valaistus on suunniteltava siten, ettei valaistuksessa sisätilassa oleva henkilö koe oloaan turvattomaksi, kun hän ei näe itse ulos, mutta istuu ulkoa päin katsottaessa ikään näyteikkunassa. Tähän auttaa myös ulkopuolella olevan tilan valaiseminen.

PLUSSAT

- + Luonnonvalo
- + Valoisuus yleisesti
- + Läpinäkyvyys
- + Istuinpenkit
- + Isot ikkunat
- + Yllätyksellinen elementti
- + Avaruus
- + Puumateriaalin käyttö=> lämpöä tilaan
- + Luonnon tuominen sisätiloihin
- + Rento kalustus
- + Hyvä akustiikka
- + Mielenkiintoiset kalusteet
- + Kasvillisuus tilassa
- + Miellyttävä valaistus

MIINUKSET

- Kliinisyys
- Liika valkoisuus => tylsää
- Tunnistamattomuus
- Mitään sanomaton
- Väritön
- Liika järjestelmällisyys
- => ”sotilaallinen,” jäykkä tila
- ei istuinpaikkoja

7 PAIKALLISEN PUUN KÄYTTÖ

Tässä kappaleessa tarkastelen puun käytön merkitystä rakentamisessa, selvitan hyviä puurakentamisen kohteita Suomesta ja maailmalta sekä pohdin puun tarinan merkitystä ihmiselle.

7.1 PUURAKENTAMINEN JA PUUN KÄYTTÖ SISUSTUKSESSA

Puurakentaminen on tällä hetkellä ajankohtainen asia, sillä valtakunnallinen puurakentamishjelma on nostettu yhdeksi kärkihankkeeksi tämän hallituskauden ajaksi Työ- ja elinkeinoministeriön alaisuudessa toteutettavassa Metsäalan strategisessa ohjelmassa. Puurakentamishjelman tarkoituksena on pienentää rakentamisen hiilijalanjälkeä lisäämällä merkittävästi rakentamisessa kotimaisen puun käyttöä. Suurimmat kasvumahdollisuudet puurakentamisessa ovat suurimittakaavaisessa rakentamisessa, kuten kerrostalo- ja julkisessa rakentamisessa. Jotta puurakentamishjelman määrällisiin tavoitteisiin päästäisiin, tarvitaan mittava määrä uusia puurakentamiskohteita ja -alueita. Uusia kohteita etsitään ohjelman nimissä kokoa ajan Suomen merkittävimpien rakennuttajien, rakennusliikkeiden, kuntapäätäjien ja kaavoitustahojen kanssa. (Työ- ja Elinkeinoministeriö, 2014)

Puufon julkaisussa ”Puheenvuoroja puurakentamisesta” elinkeinoministeri Jyri Häkämies korostaa, että puu pitäisi rakennusmateriaalina saada nykyistä paremmin rakentamisen varteenotettavaksi vaihtoehtoksi. Puun puolesta puhuvat ilmastoystävällisyys ja elinkaariajattelu tulisi huomioida enemmän rakentamisen materiaalivalinnoissa. Myös kansanedustaja Mauri Pekkarinen odottaa puurakentamisesta Suomeen suurta menestystarinaa. Hänen mukaansa puurakentamisen ja puutuotealan kehittämiseen on nyt panostettava voimakkaasti yhteistyössä valtiovallan ja teollisuuden kanssa. Tämä tarkoittaa uusia asiakasratkaisuja, tuotteita ja palveluja sekä puurakentamisen koulutukseen panostamista. (Laukkanen 2012, 10-11, 80-81.)

Samassa julkaisussa sisustusarkkitehti Tapio Anttilan mukaan eurooppalaisessa sisustamisessa on meneillään puubuumi, jota Suomessa ei ole hänen mukaansa nähtävissä. Hän on itse ollut suunnittelemassa teolliseen tuotantoon puusta seinäpaneeleita, joilla voidaan tehdä tehosteseiniä vuoraamalla niillä koko seinä tai sen osa. Anttilan mukaan puu tuo seinissä ja kalusteissa asumiseen pehmeyttä, ja suunnittelijoiden tehtävänä onkin tehdä puusta moderni ja houkutteleva materiaali, sillä puusta voi tehdä paljon muutakin kuin ponttipaneeleita saunan seinään. Kuluttaja on herätettävä haluamaan puuta, ja siihen ei auta pelkästään puun ekologisuus, sen on myös näytettävä hyvältä. (Laukkanen 2012, 28-29.)

Kuva 27: Suurimmat kasvumahdollisuudet puurakentamisessa ovat suurimittakaavaisessa rakentamisessa. Kuvassa Finnforeestin Kerto-Ripa elementit.

ESIMERKKEJÄ PUURAKENTAMISESTA

Suomen luontokeskus Haltia Espoon Nuuksiossa on hyvä esimerkki julkisesta rakennuksesta, joka on rakennettu kokonaan puusta. Se on ensimmäinen julkinen rakennus, joka on rakennettu massiivipuulementeistä ja joka on kellarikerrosta lukuun ottamatta kokonaan puuta. (Espoo, 2013.)

Kuva 28.

Kuva 29.

Ruotsissa Umeån Arkkitehtuuri Akatemian uusi rakennus on suunniteltu päivänvalon ja kestäväen kehityksen ehdoilla. Sen sijaan, että koko rakennus olisi ulkopuolelta lasia, arkkitehdit suunnittelivat julkisivun ikään kuin puiseksi kirjekuoreksi, jossa on aukkomaisia ikkunoita. Sekä julkisivussa että sisäpuolen seinämateriaaleissa on käytetty paikallista puuta. (Meinhold, 2011.)

Kuva 30.

Kuva 31.

Soulin yliopiston arkkitehtuuriopiskelijat muuttivat vanhan parkkihallin moderniksi ja tyylikkääksi julkiseksi tilaksi. Tila muodostuu puisista ”siivuista”, jotka yhdessä rytmittävät tilaa ja muodostavat niistä istuin- ja oleskelupaikkoja. Jokainen puunsiivu on uniikki muodoltaan, ja kun siivut laitetaan yhteen, ne muodostavat rytmikkään aaltoilevan liikkeen. (Wang, 2014.)

Kuva 32.

Kuva 33.

7.2 PUUSTA HYVINVOINTIA

Puu materiaalina koetaan sisustuksessa ja kalustuksessa lämpimänä ja inhimillisenä tekijänä, vaikka sitä olisi käytetty vain pieniä määriä. Puun merkitys viihtyisyydessä, energian käytössä ja sisäilman laadussa on merkittävän suuri (Heikkinen, 2005, 28).

Kymenlaakson ammattikorkeakoulussa on syksyllä 2013 käynnistetty uusi tutkimushanke ”RED with Wood”, joka paneutuu terveellisen ympäristön rakentaviin elementteihin ja tutkii puun uusia käyttömahdollisuuksia nimenomaan hyvinvointirakentamisen näkökulmasta. Sisustusarkkitehti Heikki Lindroosin mukaan oikeanlainen ympäristö voi tukea sekä fyysistä että henkistä hyvinvointia, kun taas väärät valinnat voivat aiheuttaa negatiivisia vaikutuksia ja huonontaa terveyttä. Kaikki sisätilan valinnat, kuten värit ja muodot, materiaalit ja valaistus vaikuttavat ihmiseen huomaamatta. Lindroosin mukaan materiaaleista etenkin puulla on todettu olevan positiivisia vaikutuksia ihmisen hyvinvointiin. Puu vaikuttaa positiivisesti muun muassa sisäilman laatuun, kosteustasapainoon, akustiikkaan ja viihtyvyyteen. Puu on pintamateriaalina lämmin ja toimii hyvin niin valon kuin äänenkin suhteen. (Lindroos, 2013.)

Puun vaikutusta ihmismieleen on tutkittu maailmalla melko laajastikin. Finnish Wood Research Oy:n toimitusjohtaja Kimmo Järvisen mukaan Norjassa ja Japanissa on tehty tutkimuksia, joiden perusteella voidaan sanoa puulla olevan positiivinen psykologinen vaikutus. Levollinen äänimaailma, viihtyisä asuinmiljö ja puu rakennusmateriaalina lisäävät levollisuutta, herättävät esteettistä mielihyvää, ja sen myötä hyvää mieltä ja oloa. Suomessa on kokemusta muun muassa hoivakotien rakentamisesta hirsirunkoisena, ja sen vaikutuksista asiakkaiden mielialaan ja hyvinvointiin. Esimerkiksi Hyvinvointikeskus Onnessa Pukkilassa on käytetty puuta niin paljon kuin mahdollista, koska puu luo kodinomaisuutta ja tuottaa mielihyvää vanhuksille. (Laukkanen 2012, 86-87.)

7.3 PUUN TARINA

Ihminen voi havaita puun kaikilla aisteillaan. Puun synnyttämä akustiikka on korville pehmeämpää kuin kovien kivipintojen, mutta silti se ei ime ääniä yhtä tehokkaasti kuin tekstiilit. Puiselle lattialle putoava esine kopsahtaa; se ei kolahda kuten laattalattialle tai tömähdä kuten kokolattiamatolle. Puun äänimaailma on rikas ja monipuolinen. (Paloheimo 2005, 22.)

Puu tuoksuu. Kaikki suomalaiset tietävät, miltä puusaunassa tuoksuu kesäisin. Hakkuuaukean läpi kävellessään aikuiselle voi tulla mieleen lapsuuden muistot kesäisistä

metsistä. Jokaisella puulajilla on vielä oma tuoksunsa.

Puu ei lämpene liikaa, joten puinen terassi tuntuu miellyttävältä paljaan jalkapohjan alla lämpimänä kesäpäivänäkin. Toisin olisi, jos terassi olisi esimerkiksi terästä. Puisesta kaiteesta voi ottaa kiinni pakkasellakin, toisin kuin metallisesta. (Paloheimo 2005, 22.)

Puu kertoo myös omaa tarinaansa elämästään. Rakenteesta voi päätellä sen iän, tuotantoprosessin ja raaka-aineen lähteen. Puun pinta saattaa kertoa sään vaihteluista, vuosikymmenten ajan kasvaneista oksista, jossa jotkut lapset tai isommatkin ihmiset ovat saattaneet joskus kiipeillä. Puulla on lapsuus ja vanhuus, mutta myös kuoleman jälkeinen elämä. (Paloheimo, 2005, 22). Puu käyttäytyy siis kuten ihminen, se vanhenee ja muuttuu vanhetessaan, ja ehkä siksi juuri puu tuntuu materiaalina ihmisille niin inhimilliseltä.

Puun tarinan ympärille on muotoutunut jo myös työryhmä, Woodism, joka suunnittelee ja valmistaa huonekaluja sekä käyttöesineitä kaadetuista piha- ja puistopuista. Näin puun tarina jatkuu, kun sille muotoilun avulla annetaan uusi elämä. Osittain lahoille ja vankyrärunkoisille piha- ja puistopuille ei ole käyttöä sahatavarateollisuudessa, mutta Woodismin jäsenille nämä erikoisuudet kuten oksat, halkeamat ja erikoiset syykuviot voivat antaa inspiraation muotoilulle. Työryhmässä toimii muotoilijoita ja hienopuuseppiä. Woodism sahaa, taapelo ja kuivattaa puut itse. Hukkapuun käyttö, harkittu materiaalin työstö, kestävä muotoilu ja ympäristöystävälliset pintakäsittelyaineet tekevät Woodism-esineistä ekologisia. (Woodism, 2014.)

Puun halkeilu on tärkeä osa sen viehätystä. Oksa on puussa heikko kohta ja samalla se on puulle luonteenomainen ominaisuus. Epätäydellisyys korostaa puun inhimillisyyttä, yksilöllisyyttä ja luonnonmukaista käyttäytymistä. Kun nämä ominaisuudet tiedostetaan jo suunnitteluvaiheessa, puuta voidaan oppia hallitsemaan. (Heikkinen 2005, 31.)

Puun tarinan jatkumista voidaan hyvin soveltaa hybridikampuksen suunnittelussa ainakin osittain. Käyttämällä sisustuksessa ja kalusteissa rakennuksen paikalla kasvaneita puuta, saataisiin puun tarina jatkumaan vielä yhdellä tavalla lisää. Juuri paikallisen puun käyttäminen hybridikampuksen sisustus- ja kalustemateriaalina voisi tuoda rakennuksen henkeen ja tunnelman sen yhden pienen käyttäjille lisäarvoa tuottavan seikan, joka edesauttaisi käyttäjiä ottamaan rakennuksen enemmän omakseen.

8 TYÖPAJAN TULOKSET

Halusin opinnäytetyössäni tehdä tilasuunnittelua käyttäjälähtöisesti, joten järjestin työpajan, johon kutsuin mukaan sekä opiskelijoita että paikallisia myllypurolaisia asukkaita. Yritin saada työpajaan opiskelijoita nimenomaan niiltä koulutusaloilta, joita kampukseen lopullisesti sijoittuu, mutta valitettavasti heillä ei ollut aikaa osallistua. Sen sijaan sain opiskelijoita työpajaan muotoilun koulutusohjelmasta, ja koska työpajassa käsiteltiin opiskelutoimintaa yleisellä tasolla, uskon opiskelijoiden olevan tässä kohtaa suhteellisen homogeeninen joukko. Joten vaikka juuri kampuksen koulutusalan opiskelijoiden mielipiteitä ei nyt pystytty kuulemaan, olen tehnyt varsinaisen suunnittelutyön työpajan tulosten perusteella. Seuraavaksi paneudutaankin työpajaan ja sen tuloksiin.

8.1 TYÖPAJA

Työpaja järjestettiin Helsingissä Köydenpunojankadulla 10.2.2014. Työpajan kesto oli noin kaksi tuntia. Osallistujia oli yhteensä 17 henkilöä, joista kahdeksan oli muotoilun opiskelijoita, kuusi myllypurolaista asukasta ja kolme Metropolian henkilökuntaa (kaksi opettajaa muotoilun koulutusohjelmasta ja yksi henkilö muotoilun hybridikampusprojektin tuottaja). Työpajassa halusin selvittää muun muassa millaisia toimintoja aulatiloihin halutaan, mikä siellä on tärkeää, minkälainen viesti ja tunnelma siellä haluttaisiin olevan, miten se pitäisi kalustaa, millaiset materiaalit olisivat toivottuja sekä mitä puu viestii materiaalina, onko puun tarinalla merkitystä ja mitä puusta voitaisiin rakennukseen tehdä.

Työpaja oli mielestäni onnistunut ja sain hyvin vastauksia kysymyksiini. Osa tehtävistä tehtiin ryhmittäin, jolloin ryhmät oli jaettu niin, että niissä oli tasapuolisesti opiskelijoita ja myllypurolaisia, ja jokaisessa ryhmässä oli yksi henkilö Metropolian henkilökuntaa.

Kuva 34.

Kuva 35.

Kuva 36.

Kuva 37.

8.2 TULOSTEN ESITTELY

Aivan työpajan alussa kerroin lyhyesti kampusprojektista ja opinnäytetyöni aiheesta, jotta kaikille osallistujille oli selvää, miksi työpaja oli järjestetty. Aluksi listasimme yhdessä, mitä toimintoja hybridikampukseen haluttaisiin yleisesti, jonka jälkeen jakauduttiin ryhmiin ja keskusteltiin, mitkä näistä listatuista toiminnoista pitäisi ehdottomasti sijaita aulatiloiissa. Jokainen sai äänestää kolme itselleen tärkeintä toimintoa. Tässä vaiheessa vastaanotto ja wc-tilat suljettiin äänestyksen ulkopuolelle, sillä ne ovat aulatoiminnoista ne ilmeisimmät.

Kaikkein tärkeimmäksi toiminnoiksi äänestettiin näyttelytila (opiskelijoiden töiden esittely) ja jonkinlainen infotaulu. Seuraavaksi eniten ääniä sai kahvila. Nämä kolme kohdetta olivat ehdottomasti kolmen kärki, sillä seuraavat tilat, kuten start-up-yritykset, terveyskioski, oleskelutilat ja "lähde" saivat enää hajaääniä. Edellä mainittu "lähde" on Myllypurossa oleva oikea vesilähde, jota toivottiin nyt kampusrakennuksen sisäpuolelle, jonne se ehkä voitaisiin ohjata.

Seuraavaksi halusin selvittää, mitä asioita osallistujat pitävät tärkeinä aulatiloiissa. Näitä asioita olivat muun muassa hyvä akustiikka, opasteet, valoisuus ja nimenomaan luonnonvalo sekä luonto ylipäätään eli sen näkyminen ulkotiloista sisätiloihin, mutta myös sen tuominen sisätiloihin. Myös viihtyvyys, lämpö, pehmeys ja värit koettiin tärkeiksi, kuin myös kokoontumisen mahdollisuus, hyvät odotustilat, joku inspiraation lähde tilassa ja esteettömyys.

Ensimmäisessä ryhmätyössä ryhmät pohtivat aulatilojen viestiä ja tunnelmaa eli mitä he haluaisivat aulatiloin viestivän, kun he astuvat rakennukseen sisään sekä minkälaisen tunnelman he haluaisivat aulatiloiissa olevan. Kaikissa ryhmissä koettiin helppo lähestyttävyys ja eräänlainen tervetulleeksi toivottaminen tärkeäksi. Samoin kaikki olivat samaa mieltä siitä, että tilassa olisi hyvä olla jotain nähtävää, jonkinlainen taideteos tai inspiroiva elementti, joka viestii laadusta ja korkeatasoisesta toiminnasta.

Tunnelman osalta luonnonmukaisuus ja luonnon näkyminen rakennuksessa ja erityisesti aulatiloiissa oli kaikkien ryhmien mielestä toivottavaa, sillä sen koettiin tuovan lämpöä tilaan. Avoimuus nousi myös esille, ja tällä tarkoitettiin sekä avoimia aukioloja (24/7), mutta myös fyysistä avoimuutta ja hyviä näkymiä. Muun muassa kahvilan terassin toivottiin olevan avattava, jolloin hyvissä sääolosuhteissa saataisiin kahvilaa laajennettua ulos.

Seuraavana tehtävänä oli miettiä ryhmissä millainen kalustus olisi aulatiloiissa heitä miellyttävä, minkälainen olisi toivottu sisustustyyli sekä millaiset sisustusmateriaalit miellyttävät julkisissa rakennuksissa.

Kalustuksen osalta mielipiteet hajaantuivat niiltä osin, pitäisikö kalusteiden olla liikuteltavissa vai kiinteästi asennettuja. Osa kannatti liikuteltavuutta, mutta paljon oli keskustelua myös siitä, että tilasta tulee helposti sotkuinen ja epämääräinen, koska kalusteita tuskin kuitenkaan siirretään takaisin alkuperäisille paikoilleen. Muunneltavuutta puolestiinkin siksi, että se mahdollistaa erilaisten ryhmien kokoontumisen ja keskustelun ylipäätään paremmin vieruskavereiden kanssa, jos pystyy itse asettelemaan kalusteet haluamallaan tavalla. Toivottiin myös erilaisia vaihtoehtoja istumiselle, kuten keinuja ja riippukeinuja. Ryhmissä oli myös ajatuksia siitä, että kalustukset rakennuksen eri alueilla olisivat erilaiset, jolloin se rytmittäisi ja jakaisi tiloja selkeiksi kokonaisuuksiksi. Muunneltavuutta toivottiin erilaisten seinäkkeiden tai verhojen muodossa, jolloin tilaa voisi tarvittaessa jakaa pienempiin osiin tai yhdeksi isoksi tilaksi. Tekstiilejä toivottiin tilaan myös.

Sisustustyyliään aulan toivottiin olevan ajaton, toiminnallinen, käytännöllinen, kotoisa ja laadukas. Toivotut materiaalit olivat puu ja lasi sopivassa suhteessa, verhoilutekstiilit, luonnonmateriaalit sekä yleisellä tasolla helposti huollettavat ja kestävät materiaalit. Vaikka asia ei juuri tähän kohtaan kuulunutkaan, niin useasti mainittiin myös värikoodit, joilla rakennuksen eri alueet ja toiminnot voisi erottaa toisistaan.

Työpajan loppupuolella paneuduttiin miettimään, mitä puu viestii materiaalina ja onko puun tarinalla merkitystä käyttäjille eli sillä, että rakennuksen paikalla aiemmin kasvanneista puista tehtäisiin rakennukseen jotain, ja saataisiin puun tarina siten jatkumaan. Materiaalina puu koettiin hyvin suomalaiseksi, lämpimäksi ja tutuksi materiaaliksi. Sen mainittiin ikääntyvän kauniisti, olevan ekologinen, kestävä, kodikas ja monipuolinen materiaali, joka muistuttaa luonnosta. Puun tarinalla koettiin saavutettavan mukavaa lisäarvoa, erityisesti jos opiskelijat itse pääsisivät jatkojalostamaan puuta rakennukseen joko taideteosten tai käyttöesineiden muodossa. Puun tarinasta pitäisi kuitenkin vahvasti viestiä, sillä muuten se jää vain tiettyjen ihmisen tietoisuuteen ja menettää siten merkitystään.

Aivan lopuksi osallistujat saivat ideoida, mitä kaikkea puusta voitaisiin rakennukseen tehdä. Tiedossa oli, että paikalla kasvaa lähinnä isoja kuusia (n. 20-30 kpl) sekä pikukuivuja lähinnä risukkojen muodossa. Tämän ei kuitenkaan annettu häiritä ideointia.

Kaikissa ryhmissä toivottiin jonkinlaista taide-elementtiä, joko modernia puutaidetta, risutaidetta tai seinillä olevaa/katosta laskeutuvaa taidetta inspiraation lähteeksi. Lisäksi ryhmät ideoivat, että puusta voisi isojen pintojen, kuten lattioiden, seinien ja kattojen sekä huonekalujen lisäksi tehdä pienempiä esineitä kuten kahvilan pöytien pintoja, ikkunalautoja/-penkkejä, vastaanottotiskiä, opaskyltit, ovenkahvoja, tarjottimia, puumajan, valaisimia, kaiteita, portaita, akustisia elementtejä ja esiintymiskorokkeita luentosaleihin.

TULOSTEN YHTEENVETO

TÄRKEÄT TOIMINNOT AULATILOISSA

Näyttelytilat
Infotaulu
Kahvila
Start-up yritykset
Terveyskioski
Oleskelutilat
"Lähde"

Vastaanotto ja wc-tilat rajattiin äänestyksen ulkopuolelle, koska ne ovat niin ilmeiset aulan toiminnot.

KALUSTUSTOIVEET

Liikuteltavat vai kiinteät?
Muunneltavat
Erilaisia vaihtoehtoja istumiselle mm. keinut & riippukeinut
Eri alueilla erilaiset kalusteet => rytmittää ja jakaa tilat selkeiksi kokonaisuuksiksi
Seinäkkeitä ja verhoja => tilan jakamiseen

TÄRKEÄÄ AULATILOISSA

Akustiikka
Opasteet
Valoisuus
Luonnonvalo
Luonto (ulkona ja sisällä)
Viihtyvyys
Lämpö
Kokoontumisen mahdollisuus

Esteettömyys
Helppo lähestyttävyys
Tervetulleeksi tunteminen
Avoin tunnelma
Inspiraation lähde
Hyvät odotustilat
Värit
Pehmeys

SISUSTUSTYILI

Ajaton
Toiminnallinen
Käytännöllinen
Kotoisa
Laadukas

SISUSTUSMATERIAALIT

Puu
Lasi
Verhoilutekstiilit
Luonnonmateriaalit
Helposti huollettavat
Kestävät

PUUN VIESTI

Suomalaisuus
Lämmin
Tuttu
Ikääntyy kauniisti
Ekologinen
Kestävä
Kodikas
Monipuolinen
Muistuttaa luonnosta

TARINA

Mukava lisäarvo
Opiskelijat jatkotyöstämään
Viestittävä hyvin
Dokumentoitava

MITÄ PUUSTA TEHDÄÄN

Taide-elementti
Modernia puutaidetta
Risutaidetta
Seinillä/katosta laskeutuvaa
Opiskelijoiden tekemä

Isot pinnat
Lattiat
Katot
Seinät

Huonekalut

Pienesineet
Kahvilan pöytien pinnat
Ikkunalaudoit/-penkit
Vastaanottotiski
Opaskyltit
Ovenkahvat
Tarjottimet
Puumaja
Valaisimet
Kaiteet
Portaat
Akustiset elementit
Esiintymiskoro

9 SUUNNITTELU- PROSESSI

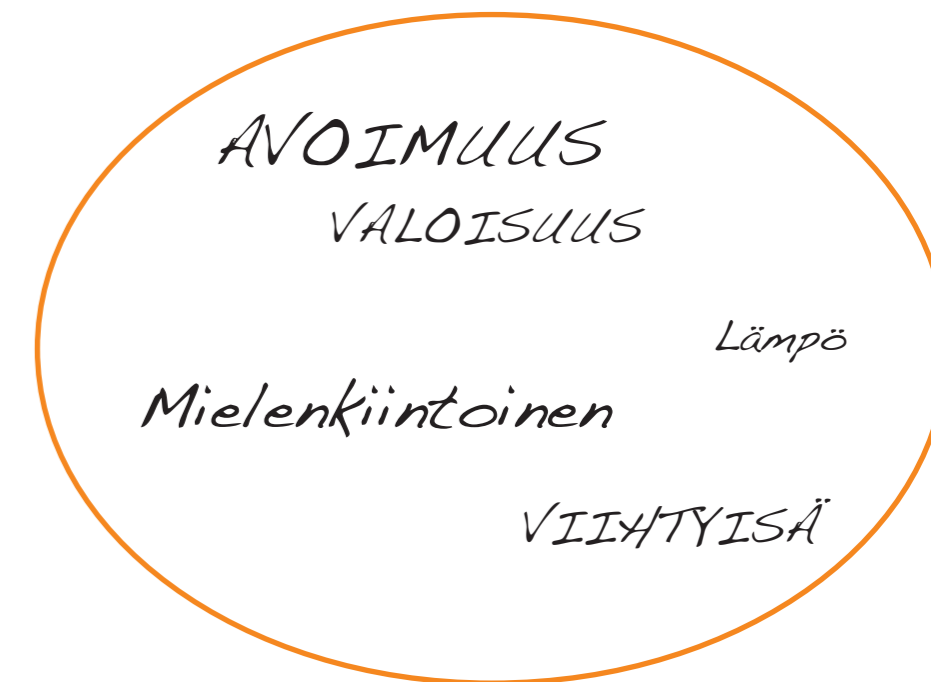
Seuraavaksi esittelen suunnitteluprosessiani. Käyn läpi tehtävän tavoitteet ja rajauksen, kuin myös suunniteltavan tilan rajauksen, toiminnot ja tunnelman. Esittelen tekemiäni luonnoksia ja käyn läpi ajatusprosessia, joka johti seuraavassa luvussa esiteltävään aulatilakonseptiin.

9.1 SUUNNITTELU TEHTÄVÄN TAVOITTEET JA RAJAUS

Tavoitteenani on suunnitella Metropolia hybridikampukselle toimivat ja elämykselliset aulatilat, jotka palvelevat useita eri käyttäjäryhmiä. Suunnittelussa otan huomioon myös mahdollisuuden hyödyntää paikalla nyt kasvavia puita, ja niiden käyttämisen aulan sisustuksessa, jotta puun tarina saataisiin jatkumaan. Lopputuloksena tulee olemaan toimiva, valoisa, viihtyisä, selkeä ja elämyksellinen aulatilatila. Sisääntulijan haluaisin aistivan ensimmäiseksi, että hän on tervetullut tilaan, sillä hänelle on heti selvää, minne hänen pitää suunnistaa löytääkseen haluamansa. Aulatilatunnelman tulisi viestiä laadusta ja korkeatasoisesta toiminnasta, ammattimaisuudesta ja innovatiivisesta ja inspiroivasta oppimisympäristöstä.

Tilan suunnittelua rajoittavat rakennustekniset ja lain määräämät vaatimukset julkisen tilan mitoituksen, turvallisuuden ja materiaalien osalta. Projekti ei kuitenkaan omalta kohdaltani ole tilattu työ, joten voin miettiä kohtuullisen vapaasi erilaisia vaihtoehtoja lainsäädännöllisissä raameissa pysyen. Haluan kuitenkin tehdä suunnitelmat niin, että ne olisivat toteutettavissa ja mahdollisesti hyödynnettävissä, kunhan koko hybridikampusprojekti etenee. Työni lopputulos on konseptitason suunnitelma, eikä se sisällä yksityiskohtaisia työpiirustuksia.

Suunnittelun drivereiksi eli suunnittelua ohjaaviksi tekijöiksi olen määrittänyt avoimuuden, joka tarkoittaa sekä kaikille auki olevia ovia, kuin myös tilallista avoimuutta, ja valoisuuden, joka käsittää erityisesti luonnonvalon ja valittujen materiaalien vaaleuden sekä lämmön, jolla tarkoitan puun tuomaa lämpöä rakennukseen. Tilan suunnittelu-draivereina ovat toimineet myös sanat mielenkiintoinen ja viihtyisä. Mielenkiintoisuus tilassa tarkoittaa sitä, että siellä pystyy esimerkiksi oman mielialansa tai tarpeensa mukaan etsiytymään itselle sopivaan paikkaan, ja vaikka tunnelmaltaan erilaiseen paikkaan eri päivinä. Viihtyisällä tilalla tarkoitan tunnelmaa, jossa ihmiset haluavat viettää pidempiäkin aikoja.

METROPOLIA

Enter address here tasokoordinaattijärjestelmä ETRS-GK25 korkeusjärjestelmä N2000

+27.3 1.krs 1 : 500 HS004 2014-01-22

ARKKITEHTITOIMISTO LEHTO PELTONEN VALKAMA OY
PURSIMIEHENKATU 26 B 31 00150 HELSINKI PUH: 010 2292250 E-MAIL: HELSINKI@LPV.FI

Kuva 38.

9.2 SUUNNITELTAVAN TILAN RAJAUS, TOIMINNAT, TUNNELMA

Olen saanut arkkitehtitoimistolta 11. helmikuuta 2014 luonnosvaiheen pohjapiirroksen 1. kerroksen osalta, jossa aulatilakin siis sijaitsee. Kuten kuvasta vasemmalla (kuva 38.) näkyy, rakennus on massoiteltu kolmeen eri osaan.

TILAN RAJAUS

Suunnitelmani aulatiiloista teen tämän pohjapiirroksen perusteella. Suunnittelemani tila rajautuu pääaulaan sekä 1.kerroksen julkisiin opiskelupisteisiin sekä käytävälueisiin (neliöitä yhteensä n. 1400 m²). Rakennuksen muissakin kerroksissa voidaan mahdollisesti hyödyntää näiden julkisten opiskelupisteiden kaluste- ja materiaalivalintoja.

TOIMINNOT

Arkkitehtiluonnoksissa on nyt tietyt toiminnot, mutta omissa suunnitelmissani olen huomionnut työpajan tulokset, ja siksi toiminnot hieman eriävät arkkitehtipiirroksista. Pääaulaan sijoittuvat luonnollisestikin vastaanotto sekä odotustilat. Lisäksi työpajassa aulatiloihin toivottiin eniten kahvilaa, infotaulua ja näyttelytilaa. Hyvät oleskelutilat olivat myös toivomuslistalla. Nämä edellä mainitut toiminnot pyrin sijoittamaan aulatiloihin, lisäksi sinne tulee myös avoimeen tilaan opiskelupisteitä, joita voi käyttää joko itsenäiseen tai ryhmätyöskentelyyn. Palveluja kuten terveystioskia ja muita start-up yrityksiä toivottiin aulatiilojen läheiseen yhteyteen, ja arkkitehtiluonnoksissa olikin ensimmäiseen kerrokseen tehty tilavaraus "liiketoimintakeskukselle". Nämä liiketoiminnalliset palvelut toiminnot jäävät oman suunnittelutyöni ulkopuolelle.

TUNNELMA & VIESTI

Aulatiilojen tunnelman haluan olevan avoin ja valoisa, helposti lähestyttävä ja selkeä. Tästä syystä olen yrittänyt maksimoida luonnonvalon määrää sekä miettinyt toimintojen paikat aulakerroksessa siten, että siellä on helppo liikkua. Vastaanotto ja infotaulu ovat sisääntulo-ovilta heti nähtävissä, jolloin vierailijat tietävät heti suunnistaa oikeaan paikkaan, mikäli he tarvitsevat tietoa mihin päin mennä.

AULATILOJEN TOIMINNOT

PÄÄAULA
Vastaanotto
Odotustilat
Infotaulu ja kerrosopasteet
kahvila- ja wc-tilat

OPISKELUPISTEET
Itsenäisen työskentelyn tilat
Ryhmätyöskentelyn tilat
Ideointitila
Presentaatiotila

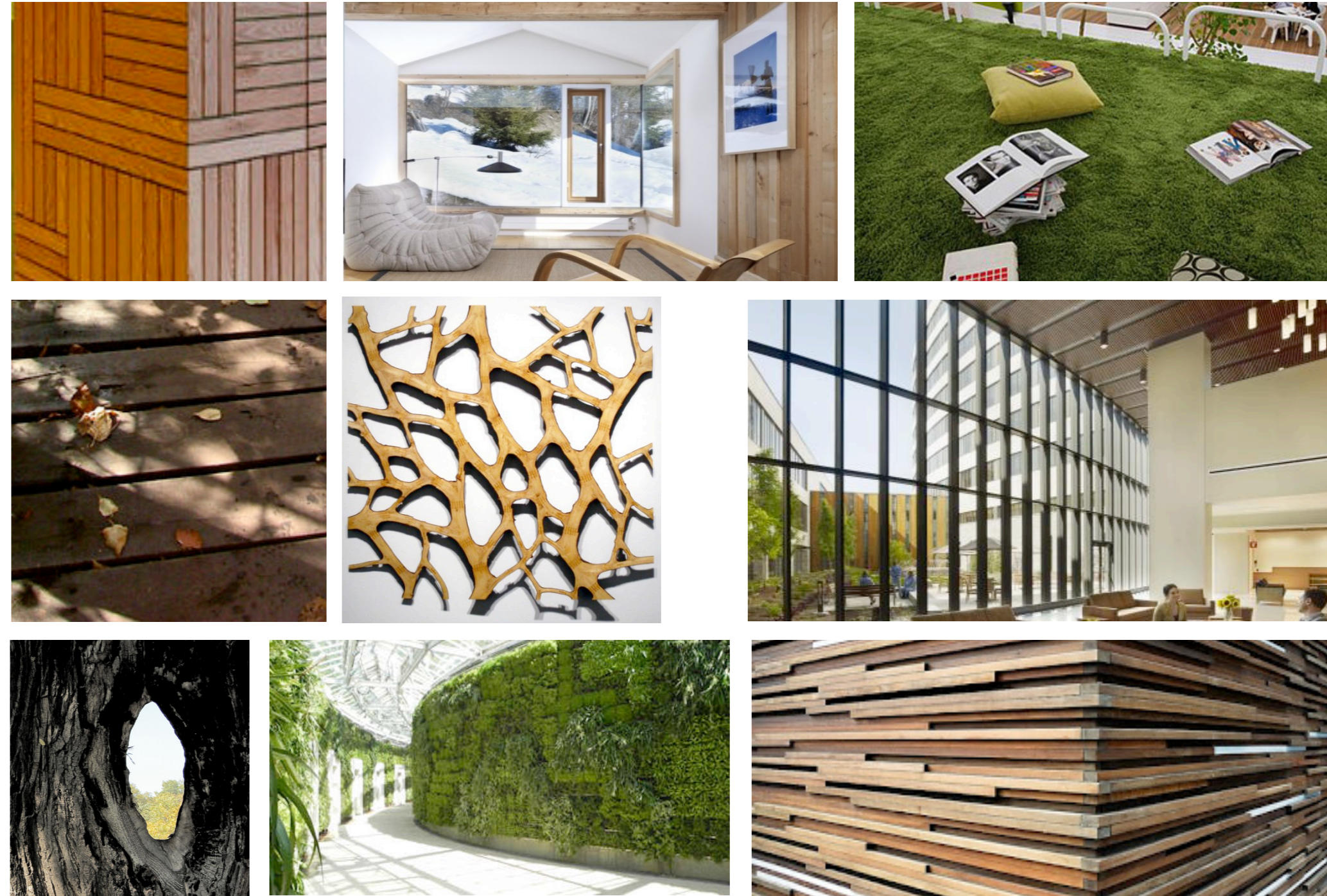
MUUT TILAT
Näyttelytila
Oleskelutilat

9.3. MOODBOARD

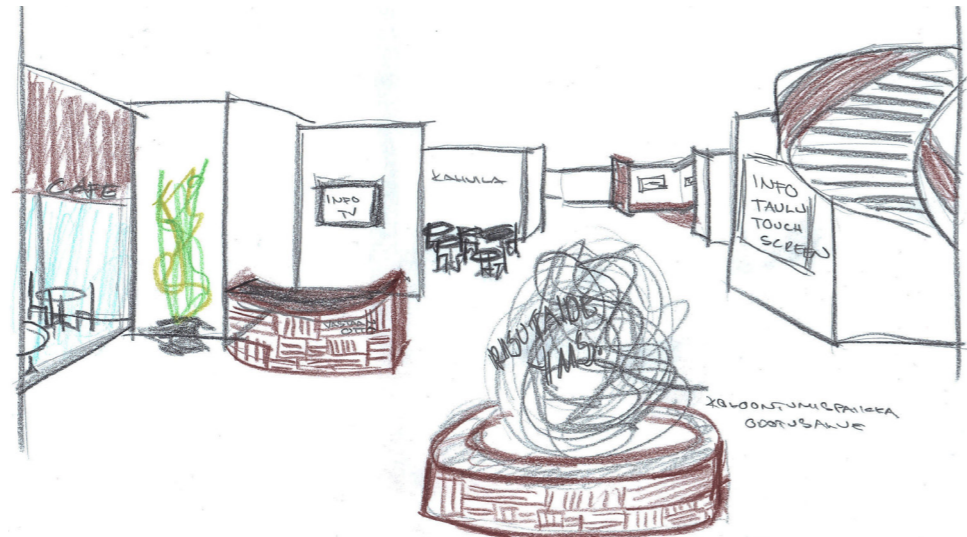
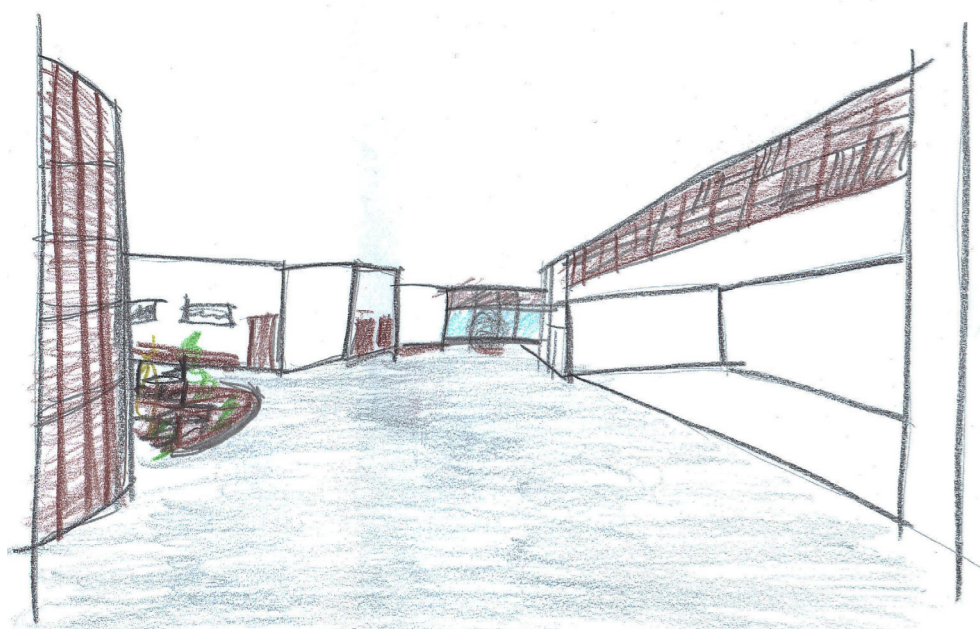
Lähdin liikkeelle suunnittelutyössä siis työpajan tuloksista, suunnitteludriverit mielessäni. Tein moodboardin eli kuvakollaasin tunnelmasta, jonka haluan kampuksen aulatiloiissa tavoittaa.

**Moodboardin henki:
Valon ja varjon leikki, luonto, puumateriaali, kasvillisuus, valoisuus,
avoimuus**

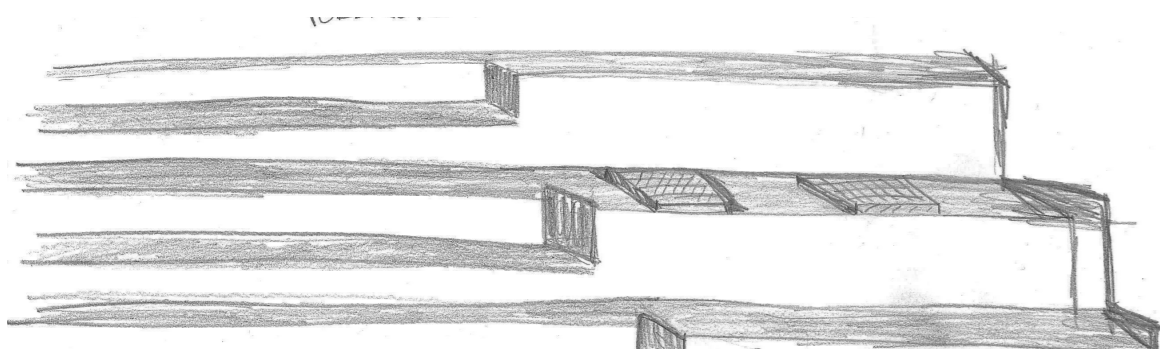
Kuva 39. Moodboard

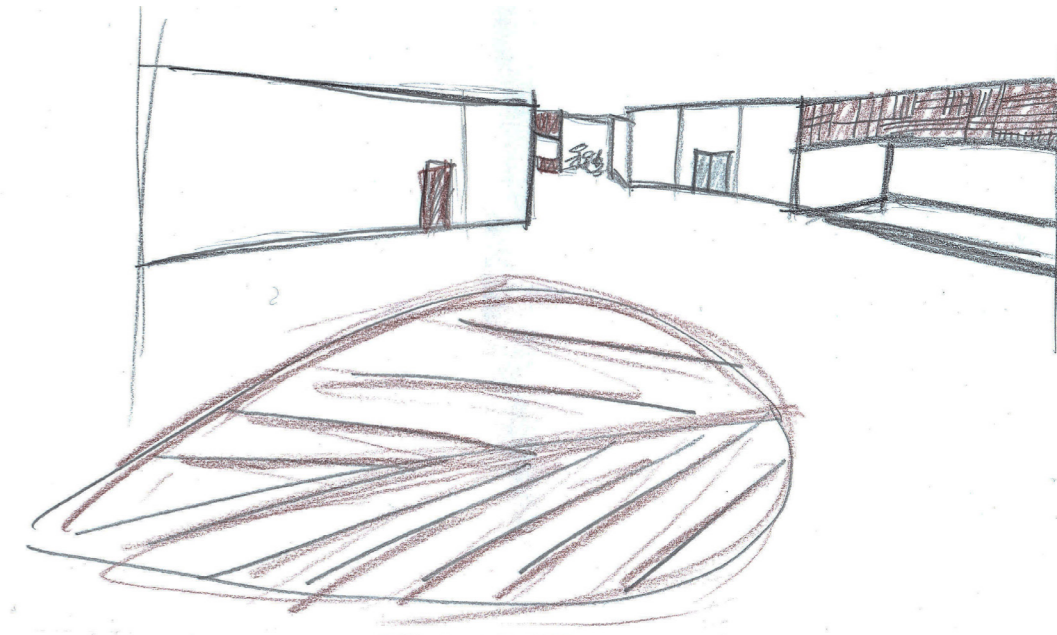
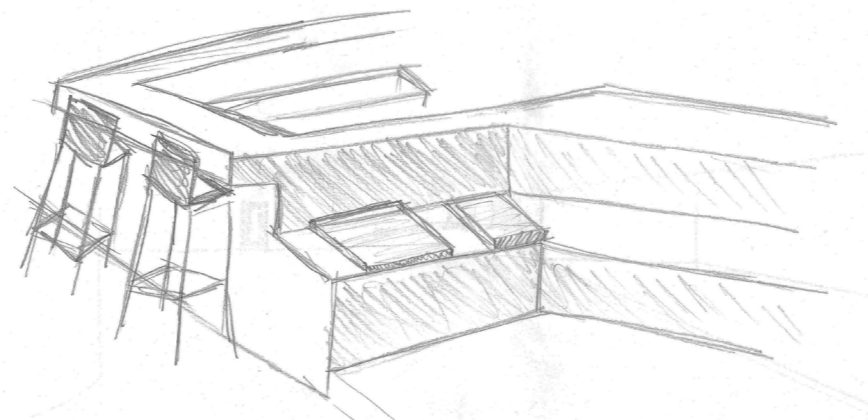
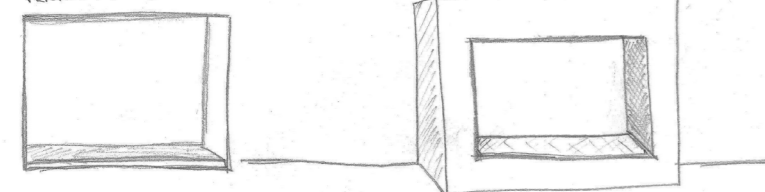
9.4 LUONNOSVAIHE

Moodboardin tunnelma oli se, mitä lähdin tulevilta tiloilta hakemaan. Toiminnot olivat ne, mitä työpajan tuloksissa oli koettu tärkeiksi aulatilain toiminoiksi. Luonnosvaiheessa jo sijoittelin paljon puumateriaalia tilaan, sillä halusin puun tuovan lämpöä ja miellyttävää tunnelmaa. Avoimia ja valoisia tiloja tavoittelin myös. Yksityiskohtaisemmalla tasolla luonnostelin paljonkin erilaisia istuimia ja penkkejä, sillä halusin sijoittaa erilaisia opiskelu- ja oleskelutiloja aulatiloihin. Luonnon ja kasvillisuuden näkymisen tiloissa koin myös tärkeäksi.

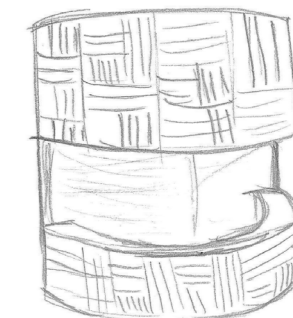
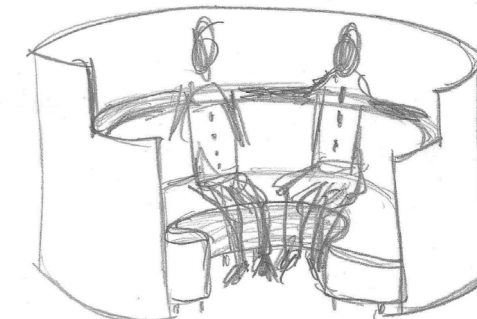
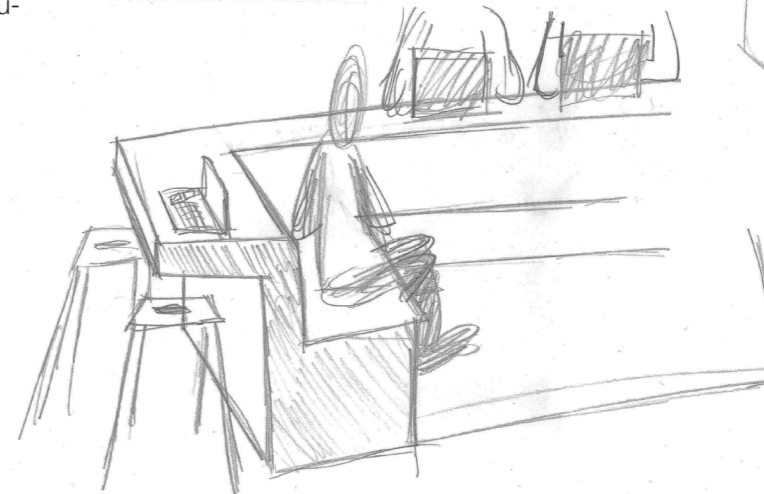

PENKILUONNOS

PENKILUONNOS

Päädyin ratkaisuun, jossa puuta materiaalina on puupaneelin muodossa lasiseiniä yläosassa. Tilan pyöreät elementit muodostavat rakennuksen erilaiset infopisteet, ja ne pinnoitettaisiin näillä samoilla puupaneeleilla kokonaan lattiasta kattoon. Istuimet tulevat olemaan pitkälti kiinteitä monikäyttöisiä kalusteita, nekin puumateriaalista. Koska tilassa tulee olemaan melko paljon avoimia lasiseiniä, alkoi tuntua siltä, että paikoittain sisällä voisi tuntua siltä kuin oleskelisi ulkotiloissa. Lähdin hakemaan tätä tunnelmaa tukevia elementtejä, kuten puun lehvästöä, valoja ja varjoja, kasvillisuutta ja luonnonmukaisia värejä tilaan.

9.5 OPISKELUTAPOJEN SKENAARIOT

Selvittäessäni millaisia ovat tulevaisuuden oppilaitokset, huomasin, että on jo olemassa sellaisia oppilaitoksia, joissa opiskelu on jo nyt levinnyt luokkahuoneiden ulkopuolelle. Tämä on selkeästi suunta, johon oppilaitoksissa ollaan jatkossa menossa. Otin tämän suunnitelmassani huomioon ja olenkin suunnitellut aulatiloihin useita eri tyyppisiä julkisia opiskelupisteitä. Näin aulatilat pysyvät elävinä ja aktiivisina, kun niissä on jatkuvasti toimintaa. Ihmisten läsnäolo tekee tiloista viihtyisät ja opiskelijat saavat mahdollisuuden luontevasti keskustella muidenkin kuin oman koulutusohjelmansa opiskelijoiden kanssa.

Opiskelu on nykyisin hyvin monimuotoista, sillä välillä työskennellään itsenäisesti ja välillä tehdään ryhmitöitä. Olenkin suunnitellut aulatilojen opiskelupisteet näiden opiskelutapojen mukaisesti ja päädyin suunnitelmassani neljään erilaiseen opiskeluskenaarioon:

1) Sähköpostin ja netin selailu: lyhytaikaista tekemistä, jossa riittää, että saa koneen laskettua jonnekkin ja pystyy istahtamaan hetkeksi

2) Itsenäinen opiskelu: mahdollisuus istua mukavasti pidemmänkin aikaa, lähellä on pöytiä, joille voi laskea materiaalia kuten kirjoja ja tietokoneen.

3) Ryhmätyössä tehtävä opiskelu: mahdollisuus istua ryhmässä siten, että isokin joukko pystyy keskustelemaan ja näkemään toisensa hyvin. Seinäkkeillä/seinillä pystytään vielä rajaamaan tilaa omaksi pieneksi kokonaisuudekseen.

4) Ideointia ryhmässä/pareittain/itsenäisesti: opiskelua, jossa ideoidaan ja kirjataan nopeasti vain ideat ylös jatkotyöstöä varten. Ympäristön tulee olla muusta tilasta poikkeava, jotta ajatukset lähtisivät oikeasti lentämään.

Kuva 40: Opiskelu voi olla sähköpostin ja netin selailua.

Kuva 42: Ryhmätyöopiskelun tilat tulee olla siihen tarkoitukseen sopivat. Tämä pitää huomioida suunnitteluvaiheessa.

Kuva 41: Itsenäistä opiskelua mukavassa asennossa.

Kuva 43 : Luova ideointi tarvitsee poikkeavat tilat.

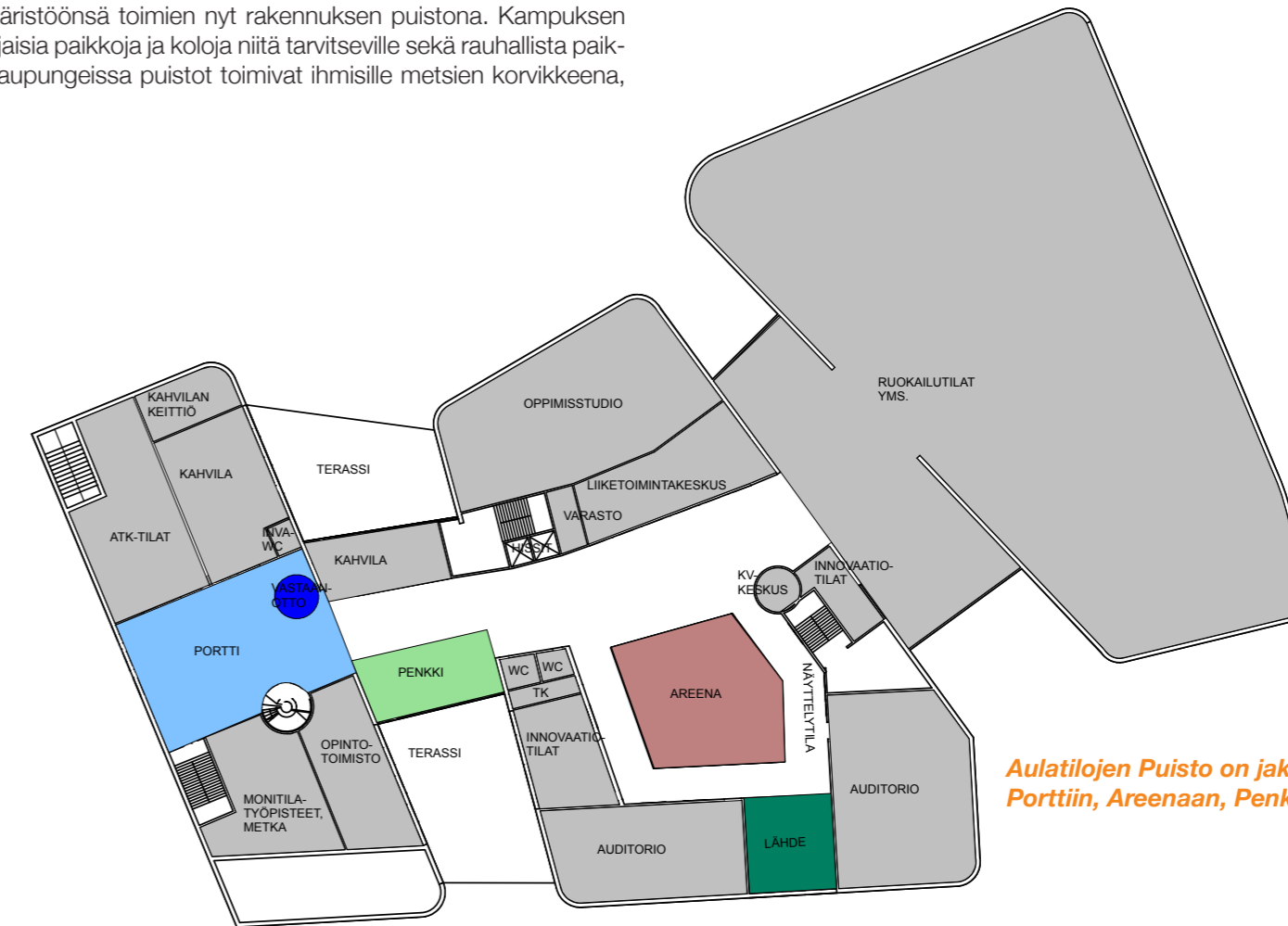

10 METROPOLIA KAMPUKSEN AULATILAT

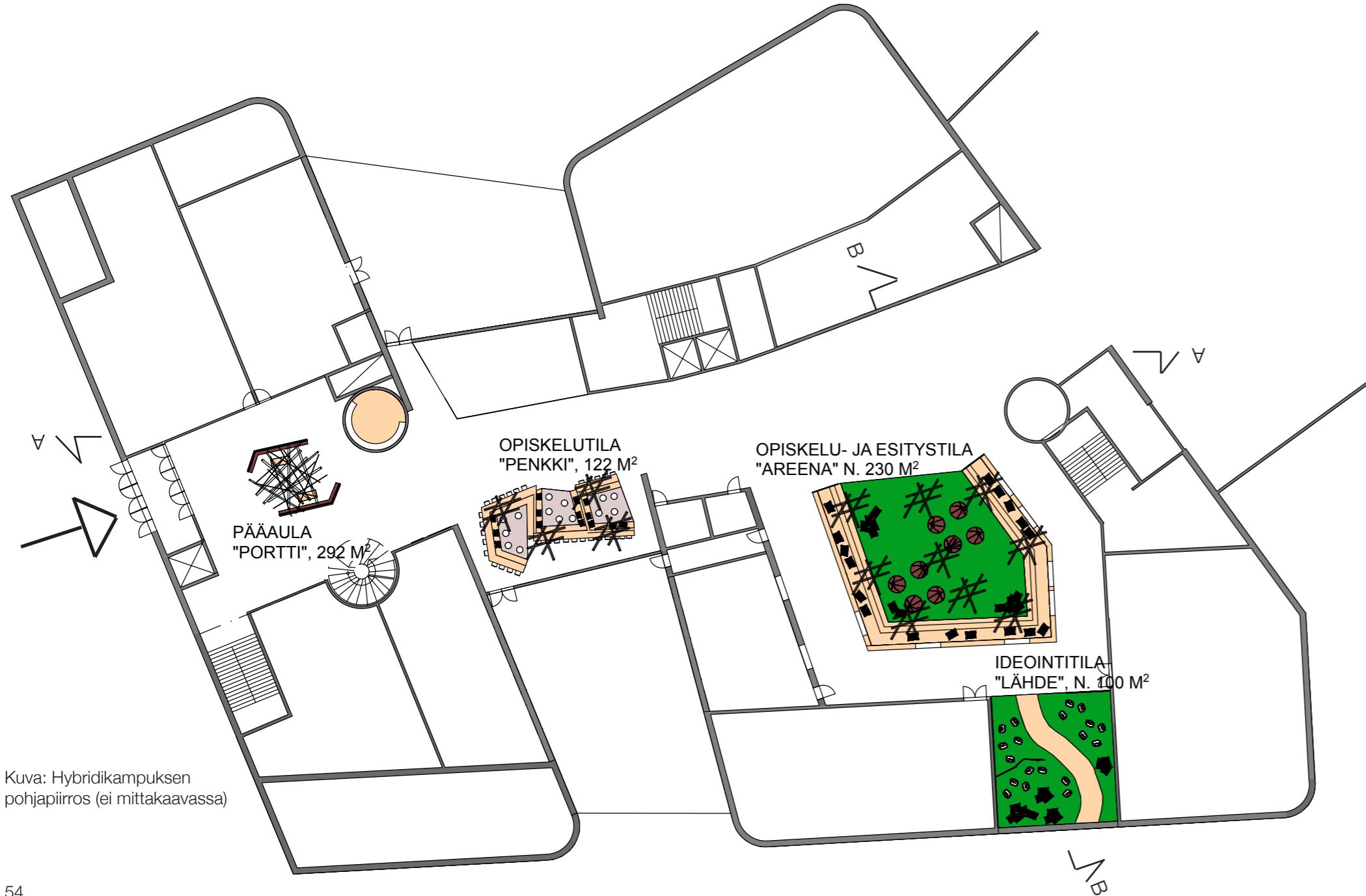
10.1 TILAKONSEPTI

Tilakonseptin nimi on Puisto. Kampusrakennus on rakennettu vanhan metsän paikalle, joten tilakonseptissa jatketaan metsän elämää tuomalla se näkyviin ja tunnelmiin itse rakennuksessa. Kaupungistuminen muuttaa metsän rakennetta, esimerkiksi kangas-metsistä tulee lehtoja. Näin käy myös kampuksen tiloissa eli metsä on muuntautunut ja sopeutunut uuteen ympäristöönsä toimien nyt rakennuksen puistona. Kampuksen Puisto tarjoaa edelleen suojaisia paikkoja ja koloja niitä tarvitseville sekä rauhallista paikkaa kaipaaville. Ja kuten kaupungeissa puistot toimivat ihmisille metsien korvikkeena,

myös kampuksella puistomainen tunnelma luo mielikuvia aiemmin paikalla sijainneesta metsästä. Kampuksen Puistossa liikuttaessa ollaan osittain vielä kuin ulkotiloissa; valoa tulee sisätiloihin tiettyihin paikkoihin erittäin runsaasti ja puurakenteiset elementit katon rajassa tai valaisimina saavat tuntemaan aivan kuin istuisi puun lehvästön alla, kalustus on jykevää ja voisi siten olla ulkotiloihin sopivaa; on keinumaisia riippukeinuja, jykeviä portaikkoja ja penkkejä joille istahtaa.

Aulatilojen Puisto on jakautunut neljään eri osioon: Porttiin, Areenaan, Penkkiin ja Lähteeseen.

Kuva: Hybridikampuksen pohjapiirros (ei mittakaavassa)

Tarina Santun päivästä Metropolia kampuksella

Santtu vilkaisee kelloaan kampuksen pääovien ulkopuolella ja miettii: "Huh, vasta viittä vaille kymmenen, ehdin juuri." Hän avaa oven ja astuu sisään tuuli-kaappiin. Toisen oven avaamisen jälkeen Santtu, joka on rakennustekniikan toisen vuosikurssin opiskelija, astuu kampuksen pääaulaan eli Porttiin. Hän rientää portaiden vieressä sijaitsevan infotaulun viereen ja nopeasti tarkistaa touch screen -taululta, missä päivän ensimmäiset tunnit pidetään. Taulun vieressä seisoo Santun opiskelukaveri Jaakko, joka on tulossa samalle tunnille.

Pojat selvittävät infotaulun avulla, että tunti pidetään aulatilojen Penkissä, jossa voi itsenäisesti tai ryhmissä opiskella, mutta myös pitää pienen ryhmän tunteja ja presentatioitakin. Penkki sijaitsee ihan pääaulan ja infotaulun lähellä, joten pojat ovatkin jo saman tien oikeassa paikassa. He huomaavat, että muut ovat jo paikalla ja tunti alkaakin samantien. Päivän aiheena on välipresentaatiot yhdestä projektikurssista, ja oppilaat heijastavat töitään Penkki-tilan seinälle. Välillä ohikulkijat pysähtyvät kuuntelemaan, mitä Penkissä tapahtuu ja jatkavat sen jälkeen matkaansa. Santtu miettii, että on hauskaa kun voi näyttää kampuksen muillekin opiskelijoille, mitä he ovat tekemässä.

Tuntien jälkeen onkin aika käydä lounaalla. Ruokala sijaitsee kätevästi aula-kerroksessa, joten Santun ja Jaakon ei tarvitse vaihtaa välillä kerrosta, sillä he ovat päättäneet jatkaa yhteistä ryhmätöitään lounaan jälkeen Areenalla. Areena on aula-kerroksessa sijaitseva iso opiskelu- ja esitystila, jossa voi istua penkkimaisilla portailla tai Areenan keskellä säkkituoleissa. Pojat ovat mieltyneet erityisesti säkkituoleihin, sillä niitä voi liikutella tilassa sopiviin ryhmiin, ja ottaa opiskelunkin hieman rennommin.

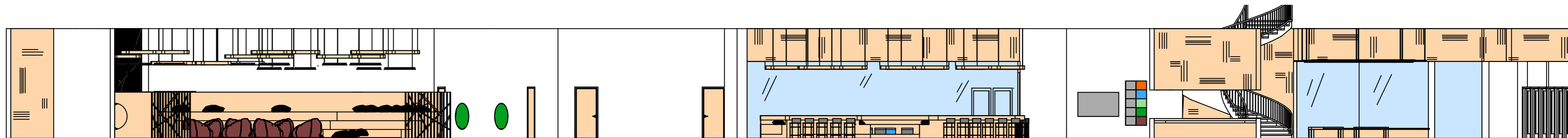
Lounaan jälkeen pojat siis suuntaavat Areenalle ja huomaavat, että siellä onkin juuri loppumassa joku Sosiaali- ja terveysalan koulutusohjelman tilaisuus, sillä oppilaat astelevat alas penkeiltä, ja jotkut ovat jääneet juttelemaan Areenan keskelle ilmeisesti tilaisuuden pääpuhujan kanssa. Hetken pojat arvioivat tilannetta, mutta koska tilaisuus tosiaan näyttää olevan ohitse, he nappaavat pari säkkituolia ja kantavat ne yhteen Areenan nurkista. Näin he saavat rauhassa kahdestaan pohdita ryhmätöihönsä liittyviä asioita.

Santulla ja Jaakolla on kummallakin käytössään läppäri, ja säkkituolissa sen käyttäminen sujuu heitä helposti. Areena alkaa täyttyä muistakin opiskelijoista. Jotkut kaivavat kassistaan oppikirjoja ja alkavat lukea, kun taas toiset istahtavat juttelemaan pienissä ryhmissä. Koska Santtu on rakennusalalla, akustiikka kiinnostaa häntä ja hän onkin monesti miettinyt, miten niin iso tila kuin Areena on saatu sellaiseksi, että siellä puheen ääni kuuluu hyvin eikä kaikuminen ole häiritsevää. "Sen täytyy osaksi johtua ainakin siitä, että Areenan lattia on nurmikkomaista mattoa ja Areenan ulkopuolella seinissä on noita hauskan näköisiä akustiikkapaneelija", miettii Santtu.

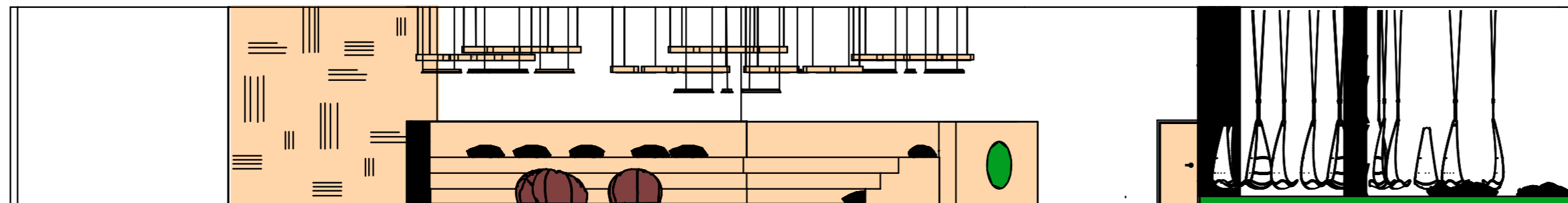
Kun Jaakko ja Santtu ovat saaneet ryhmätyönsä seuraavaan vaiheeseen, he sopivat edistävänsä sitä omilla tahoillaan huomiseksi. Jaakon pitää lähteä töihin, mutta Santtu jää vielä oppilastoimikunnan kokoukseen iltapäiväksi. Se onkin sovittu pidettäväksi Lähteessä, joka on Santun lempipaikka aula-kerroksessa. Lähte on pieni tila Areenan takana, ja siellä voi ajatella olevansa melkein kuin ulkona, sillä iso ikkuna tuo valoa ja luontoa sisälle tilaan. Oppilastoimikunta on päättänyt pitää kokouksen poikkeuksellisesti tuossa tilassa, sillä tarkoitus on suunnitella ja ideoida kampuksen kevätjuhlia, joista toimikunta on osittain vastuussa. Lähte sopii tällaiseen ideointiin loistavasti, sillä katosta roikkuvat keinut ja isot lattiatyynyt mahdollistavat erilaisen tavan oleskella tilassa, ja siten edistää luovaa ajattelua.

Santun ilmestyessä Lähteeseen, siellä on jo osa toimikunnan jäsenistä paikalla istuen keinuissa, osa lattiallakkin. Lähte on jaettu vielä ikään kuin kahteen erilliseen tilaan rima-aidoituksella, jolloin lähimpänä ikkunaan istuvat saavat vielä rauhasamman paikan. Kokous pidetään juuri tuolla takaosassa ja Santtu käy istumaan yhteen keinuista. Hän sulkee silmänsä hetkeksi ja heiluttaa hieman keinuaan. Tilassa on tällä hetkellä hiljaista, sillä muutkin ovat keskittyneet omiin asioihinsa. Santtu miettii, että hän voi melkein kuulla puron solisevan ja lintujen laulavan lähistöllä. Hän avaa silmänsä ja huomaa, että joku onkin valinnut tuon puoteeman heijastettavaksi Lähteen toiselle seinälle. Tila alkaa täyttyä toimikunnan jäsenistä ja kokous alkaa. Sen päätyttyä Santtu kerää tavaransa ja suuntaa pääoville. Hän miettii olleensa koko päivän opiskelemassa, mutta viettäneensä aikaa ainoastaan tässä ensimmäisen kerroksen yleisissä opiskelupisteissä.

Leikkaus A-A

Leikkaus B-B

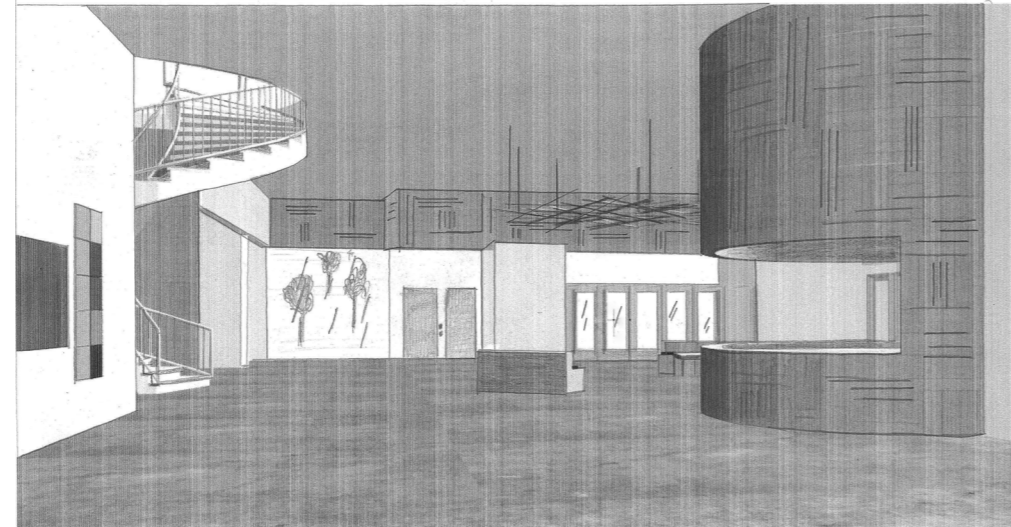
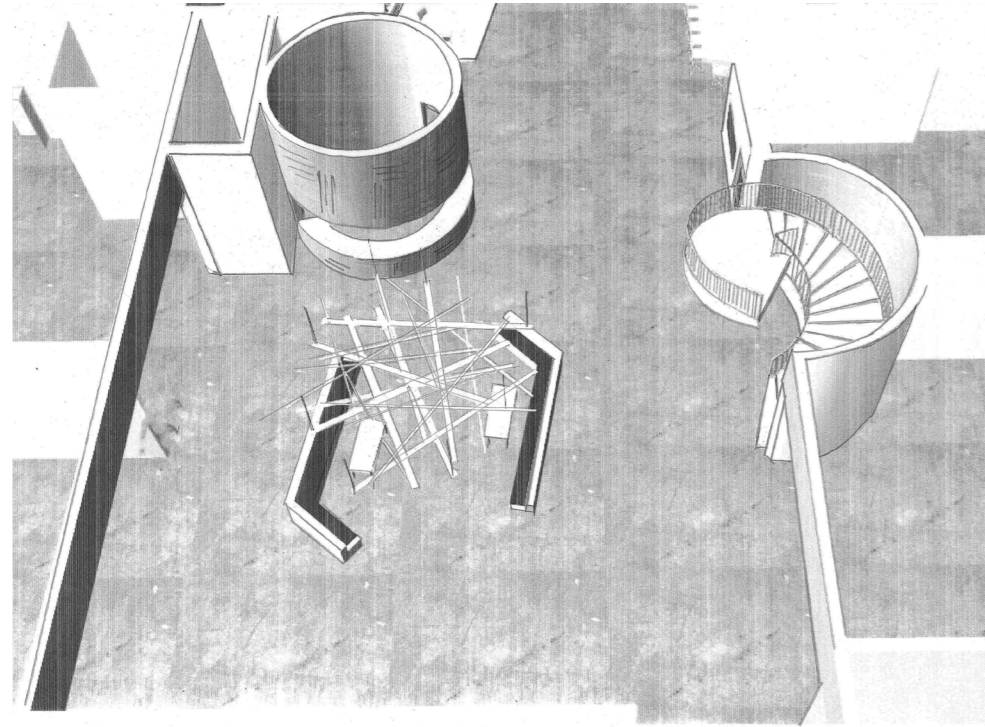

10.4 PORTTI

Portti on ensimmäinen alue, mihin rakennukseen tulija saapuu, joten tila toimii siis porttina koko rakennukseen. Tässä tilassa sijaitsevat vastaanotto ja infotaulu, odotukseen sopivat penkit, portaat seuraaviin kerroksiin sekä kahvila, jossa on inva-wc. Portti on pyritty pitämään mahdollisimman selkeänä ja avarana, jotta tilaan ei muodostu vilkaina aikoina ruuhkaa. Odotukseen tarkoitettujen penkkien yhteydessä on pöydät, joiden pinta on touch screen -toiminnolla varustettu tietokone, jolloin odottaessaan pystyy selailemaan esimerkiksi internettiä. Portaikoin vieressä on iso infotaulu, kooltaan

2000 x 1100 mm, niin ikään touch screen -toiminnolla varustettu, josta voi esimerkiksi katsoa mihin kerrokseen pitää suunnistaa etsiessään jotain tiettyä tilaa, tarkistaa Myllypuron palvelut, julkisen liikenteen aikataulut jne. Infotaulun vieressä on lisäksi opasteet, joista näkyy mitä mistäkin kerroksesta löytyy. Odotukseen varattujen penkkien päällä on puusta tehty sokkelomainen teos, joka luomansa varjojen ja valon kanssa yhdessä muodostaa mielikuvan puun lehvästöstä, ja antaa tilassa olijalle tunnelman ulkotilasta.

Kuva yllä: "Portti" pääovien suuntaan. Infotaulu ja kerrosopasteet portaiden vieressä vasemmalla.

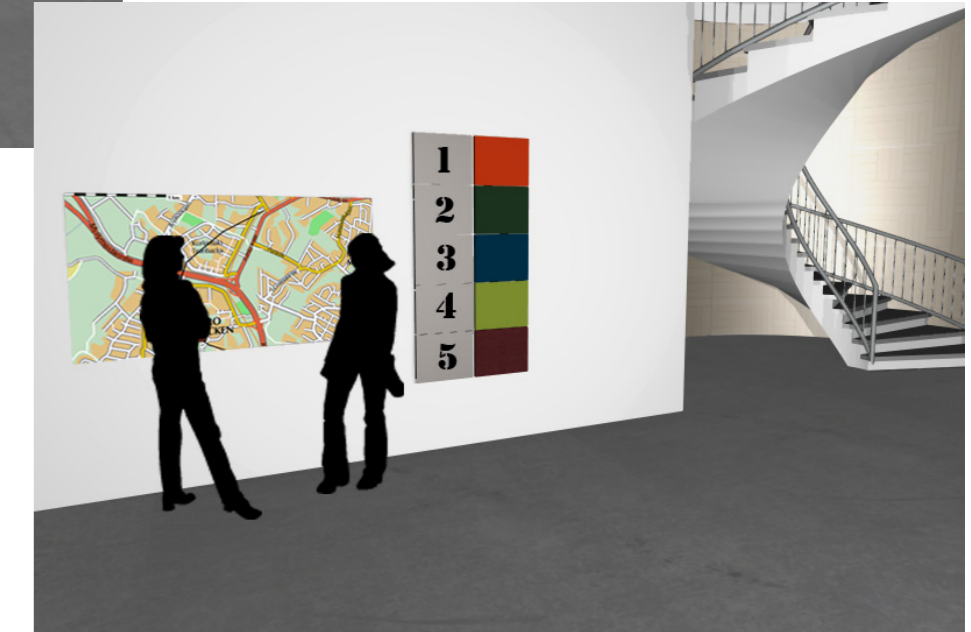
Kuva vasemmalla: "Portti" ylhäältä päin kuvattuna.

Kuva alla: Touch screen infotaululta voi tarkistaa tietyn tilan sijainnin tai vaikkapa bussitaikataulut.

Kuva 44: Esimerkki kasviseinästä

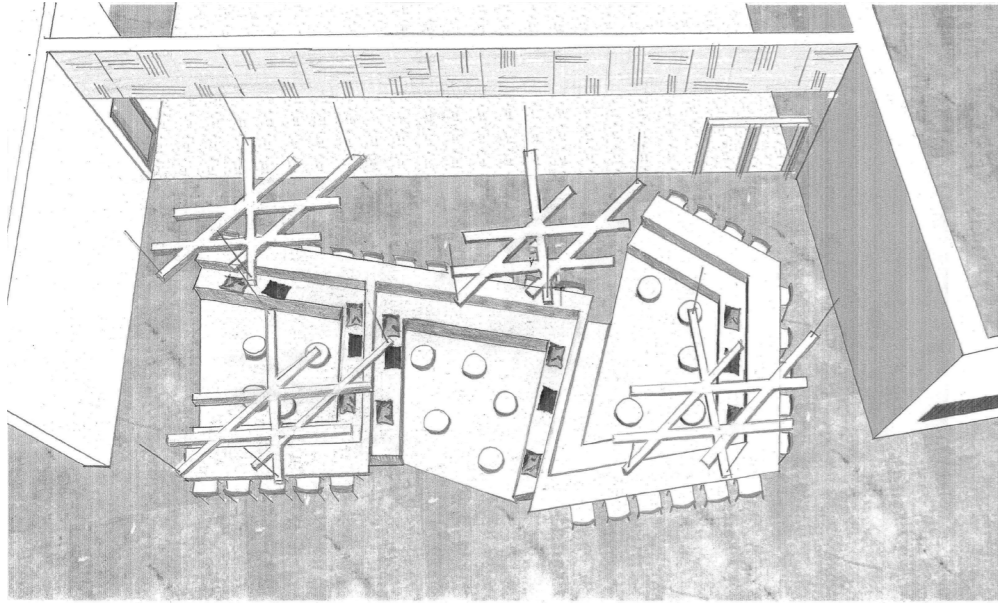

10.5 PENKKI

Edettäessä aulatiloiissa eteenpäin, päästään rakennusmassojen väliselle alueelle, jossa vasemmalla on mahdollisuus nauttia kahvilan tarjonnasta, ja oikealla on opiskeluun tarkoitettu tila. Sekä vasemmalla että oikealla on lähes koko seinän kokoiset ikkunat, joten tähän tilaan tulee erittäin runsaasti luonnonvaloa läpi rakennuksen. Tilan kummaltakin puolelta on mahdollisuus päästä ulkoterassille. Lasiseinän yläreunassa on puupanelia, joka tuo tilaan lämpöä ja pehmeyttä kovan lasipinnan kumppanina.

Opiskeluun tarkoitettu tila on nimeltään Penkki, sillä tilan ainoana kalusteena on yksi iso penkkimäinen kiintokaluste. Se toimii sekä penkkinä että baaripöytätyyppisenä kalusteena. Kampuksen Puistossa on siis yksi iso Penkki. Katosta roikkuvat valaisimet muistuttavat puiden oksia ja luovat lehvästömäisen varjon kattoon.

Kuva: "Penkki" ylhäältä päin kuvattuna. Vasempaan seinään voi heijastaa presentaatioita.

Kuva: "Penkki" ikkunaseinän suunnasta kuvattuna.

Tila rajautuu yhdeltä seinältä koko lähes koko seinän kokoiseen ikkunaan, joka tuo tunteen ulkotilasta, vaikka ollaankin sisällä. Penkki koostuu siis yhdestä isosta kiintokalusteesta, jossa toisella puolella on mahdollisuus istahtaa baarituoleille, jos pitää nopeasti vain esimerkiksi lukea sähköpostit tai tarkistaa netistä joku asia. Toisella puolella on pidempiaikaiseen istumiseen tarkoitettujen penkkien alta voi halutessaan ottaa tyynejä alleen. Penkeillä voi tehdä ryhmätöitä tai opiskella itsenäisesti. Rahit tarjoavat mahdollisuuden laskea tietokone tai kirjoja niiden päälle. Kalusteen toisessa reunassa on mahdollisuus pitää myös pieniä presentaatioita meneillään olevista kouluprojekteista, sillä penkkejä vastapäätä on valkoinen seinäpinta, johon presentaatiot voidaan heijastaa.

Kuva 45: Rahit Drums Soft Line

Kuva 46: Muuto Nerd baarituoli

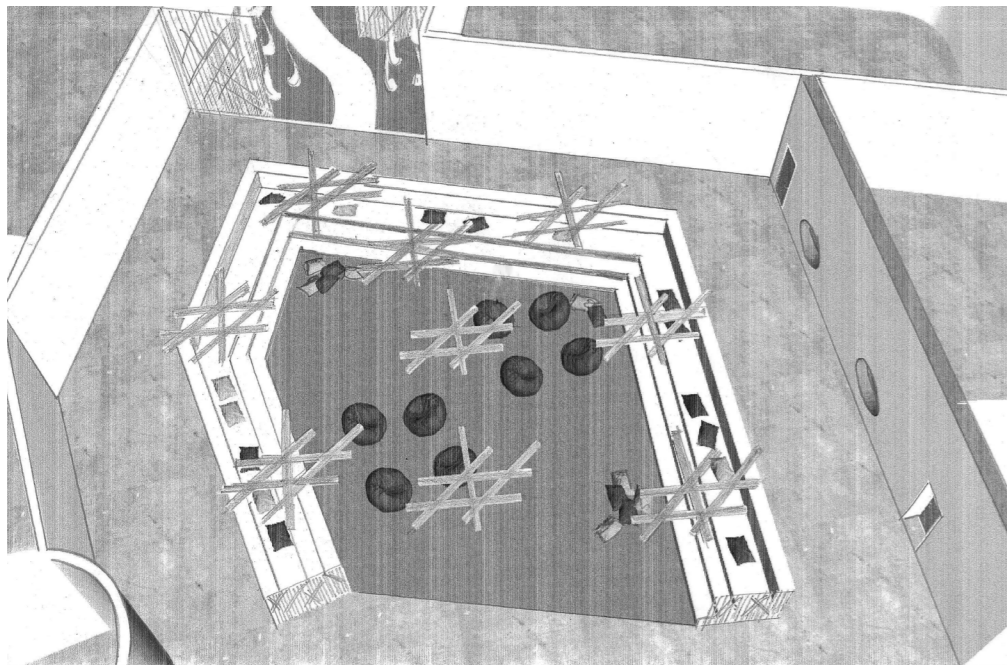

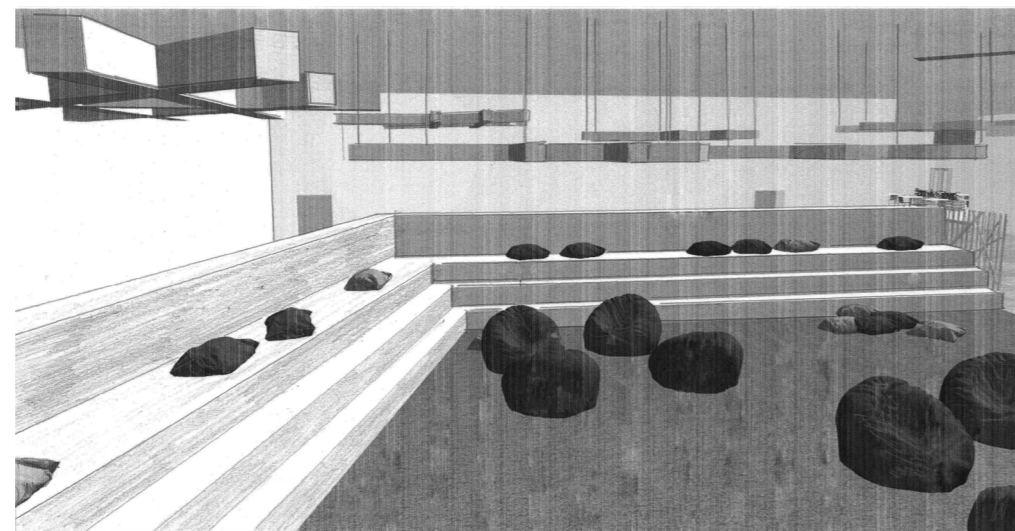
10.6 AREENA

Mentäessä eteenpäin aulatiloiissa, päästään isolle avoimelle alueelle, Areenalle, joka toimii monikäyttöisesti joko opiskelussa yksittäin tai ryhmissä. Areena muodostuu kolmeen suuntaan nousevasta portaikkomaisesta rakenteesta, mutta istuimen mittakavalla toteutettuna. Portaikossa pystyy siis helposti istumaan, lukemaan, selailemaan läppäriä ja keskustelemaan muiden opiskelijoiden kanssa. Areena toimii nimensä mukaisesti myös esiintymis- tai esityspaikkana, sillä portaikko muodostaa katsomon. Portaiden keskelle jää nurmikkomaisella lattiamateriaalilla päällystetty alue, jossa on säk-

kituoleja ja tynnyjä. Nämä tilat sopivat erityisesti ryhmätöiden tekoon. Keskusalueen päällä on katosta roikkuvat valaisimet, jotka muistuttavat puiden oksia ja luovat lehvästömäisen varjon kattoon, kuten Penkki-tilassakin. Areenan penkkirakenteen ulkoseinän puolelle on sijoitettu koloja, joissa voi istua joko yksin tai esimerkiksi pienemmän ryhmän kanssa. Samanlaisia koloja voidaan tehdä kampuksen seinärakenteisiin. (kts. kuva s.63). Kolojen sisäpuolet on päällystetty samalla nurmikkomaisella materiaalilla kuin Areenan lattia.

Kuva: "Areena" ylhäältä päin kuvattuna.

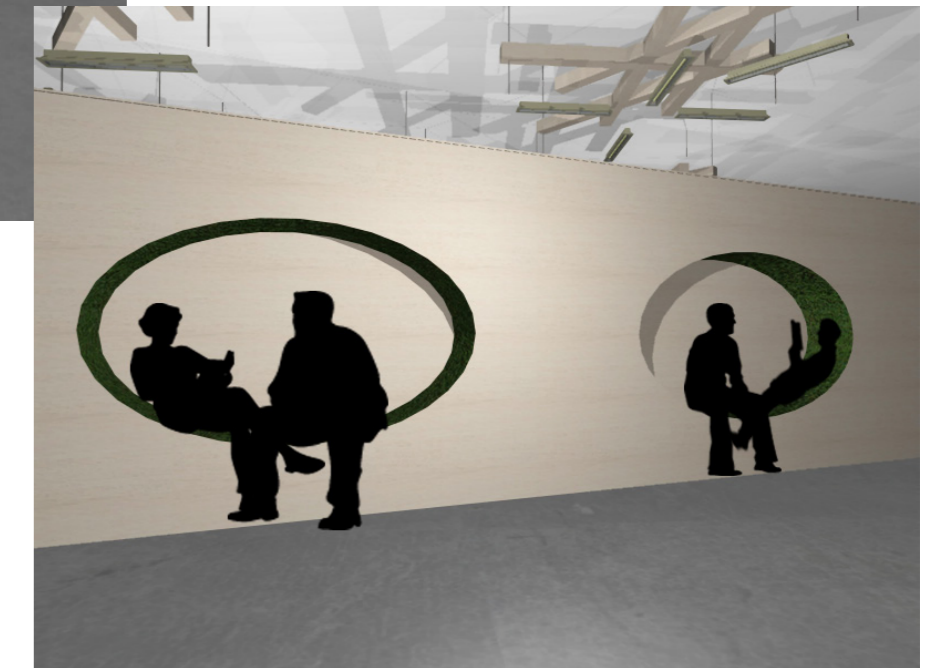
Kuva: "Areenan" sisäpuolella voi istua porrasmaisilla penkeillä tai mukavilla säkkituoleilla.

Kuva: "Areenan" ulkoseinien koloissa voi opiskella joko yksin tai ryhmässä.

Kuva 47: Marie säkkituoli / Freifrau

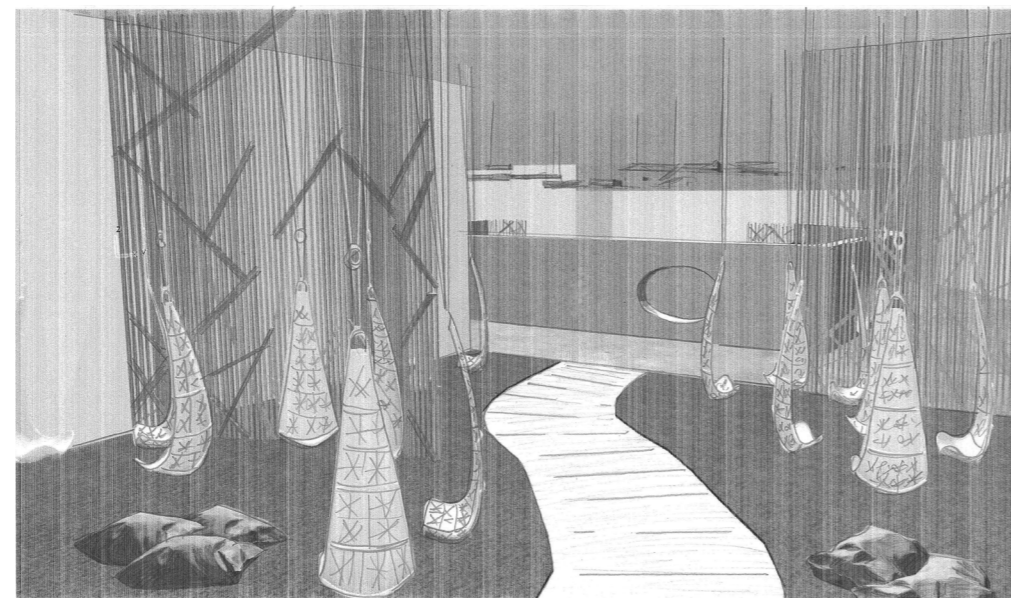
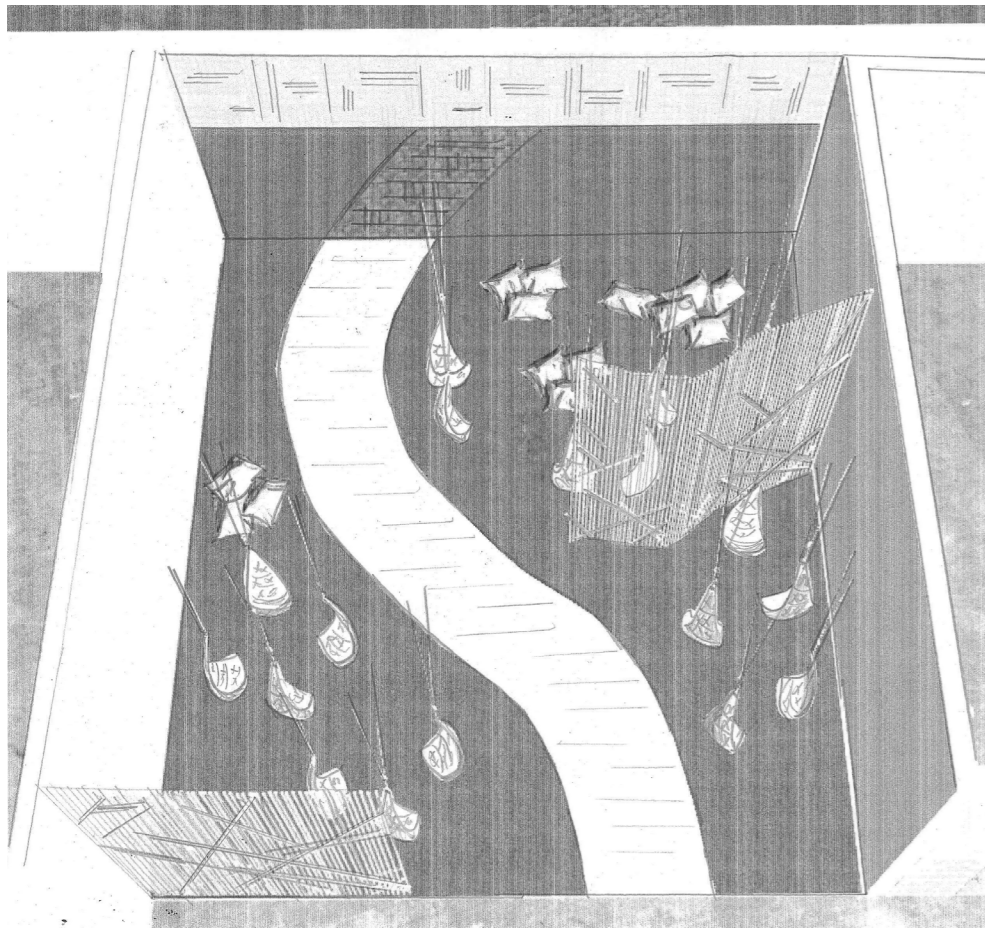

10.7 LÄHDE

Aivan ison aulatilan perällä on pieni, valoisa ja rento opiskelunurkkaus, nimeltään Lähde, joka toimii luovien ideointihetkien syntypaikkana. Tässäkin tilassa lähes koko seinän kokoinen lasiseinä tuo luonnon lähelle. Istumapaikkoina toimivat katosta riippuvat keinut ja lattiatyyny. Lattiamateriaalina toimiva nurmikkomainen matto luo tilasta ison ikkunan kanssa lähes ulkoilmatilan. Tilan keskellä kulkee polku, joka jatkuu ikkunapinnan takana ulkona, ja luo näin tunnelman ulos jatkuvasta tilasta. Lähde on rajattu lisäksi puurimoituksella pienemmäksi ja intiimimmäksi tilaksi, jotta siellä olijat tuntevat olonsa

kotoisaksi ja turvalliseksi. Tilan toiselle seinälle voidaan heijastaa digitaalisesti erilaisia tunnelmia, esimerkiksi vesiputous, metsämaisema jne.

Areenan vasemmalla puolella ennen Lähdettä on tilaa opiskelijoiden omien projektien esittelylle eli eräänlainen näyttelytila. Myös Myllypuron asukkaat voivat järjestää näyttelyitä tällä alueella. Areenan penkkirakenteen ulkoseinässä on istuinkoloja, joihin voi istahtaa ja tutustua samalla näyttelyyn.

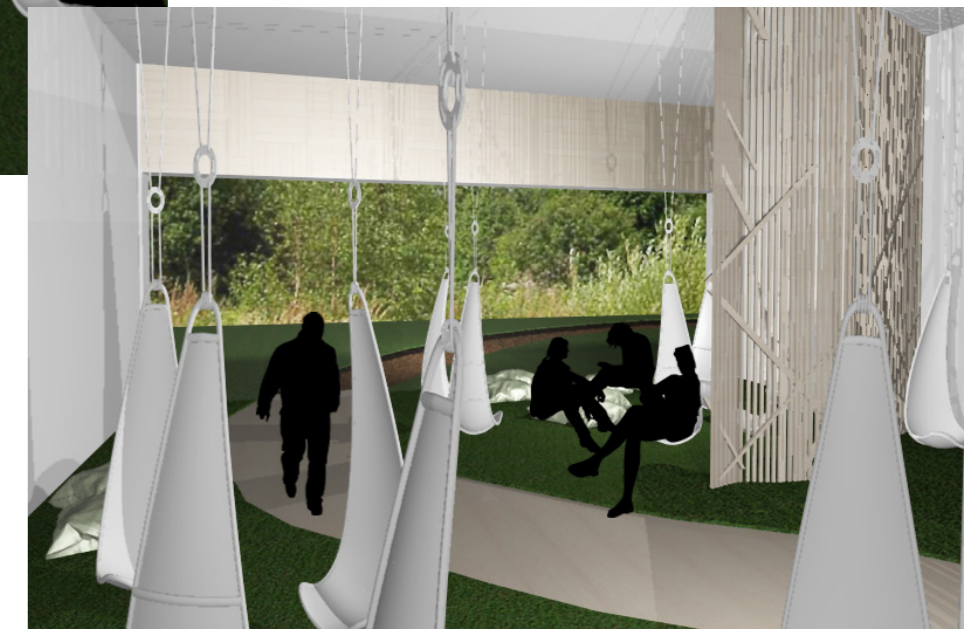

Kuva yllä: Lähde ikkunaseinän suunnasta "Areenalle" päin.

Kuva vasemmalla: "Lähde" ylhäältä päin kuvattuna. Vasemmalle seinälle voidaan heijastaa digitaalisesti erilaisia tunnelmia, kuvia ja ääniä.

Kuva 48: Kettal Maia Egg Swing

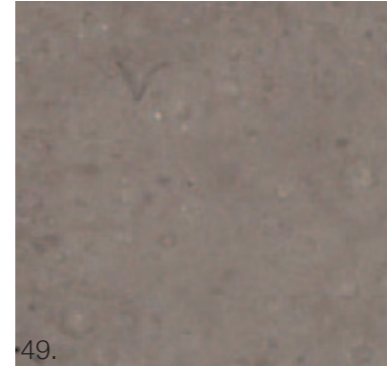

10.8 MATERIAALIT JA VÄRIT

PINTAMATERIAALIT

LATTIA

Betonimainen pinnoite, vaaleanharmaa:
Weber Design Plaano, väri Harmaa G40 (Kuva 49.)
Keinonurmikko: Lähteen & Areenan lattia (Kuva 50)

49.

50.

51.

SEINÄT

Valkoiset seinät pääasiassa ja puupaneloinnit lasiseinien yläosissa (Kuva 51.)

TEKSTIILIT

Kvadrat Hallingdal 65 ja Divina 3 (Kuvat 52-61)

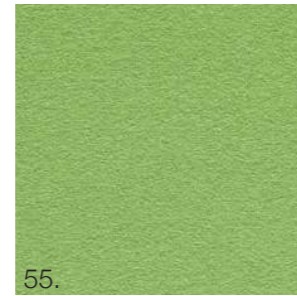
52.

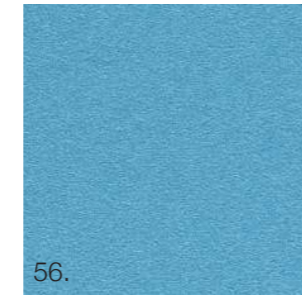
53.

54.

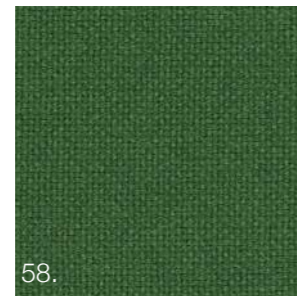
55.

56.

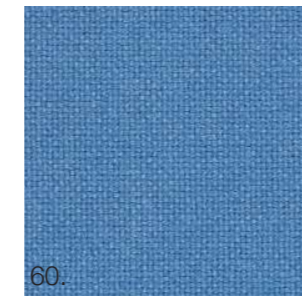
57.

58.

59.

60.

61.

MUUT MATERIAALIT

Gingko akustiikkapaneelit (Kuva 62)

Vaalea tammi kiintokalusteissa (Kuva 63)

62.

62.

63.

VÄRIT

Tilan värimaailma koostuu pääasiassa valkoisista seinäpinnoista, vaaleanharmaasta lattiasta sekä vaaleasta tammesta tehdyistä puupaneeliseinistä ja kalusteista. Tekstiilien värimaailma on haettu luonnosta löytyvistä ja kampuksen opiskelualoja yhdistävistä väreistä; sininen ja vaaleanvihreä muistuttavat hoito- ja terveydenhuoltoalan vaatetuksen väreistä, tummanvihreä nykyrakentamisen ekologisuuden trendistä. Lisäksi Metropolian oma brändiväri oranssi on luonnollisesti mukana. Näiden lisäksi tummanpunainen on tuotu tasapainottamaan muita värejä. Oranssia käytetään lähinnä opasteissa osoittamaan hallinnollisia alueita, muut värit esiintyvät lähinnä tekstiileissä ja opasteissa.

Väriesimerkit vasemmalla tekstiilien yhteydessä.

Vaaleansininen (HYTO) ja vaaleanvihreä (SOTE):
Hoito- ja terveydenhuoltoalan vaatetuksen värimaailma
Sininen taivas, vesi luonnossa
Kasvillisuus luonnossa

Tummanvihreä (RAK):
Rakentamisen ekologisuus
Kasvillisuus luonnossa
Rakentamisen koulutusohjelman alueet

Oranssi
Metropolian brändiväri
Hallinnolliset alueet

Tummanpunainen
Yleiset alueet

10.9. VALAISTUS

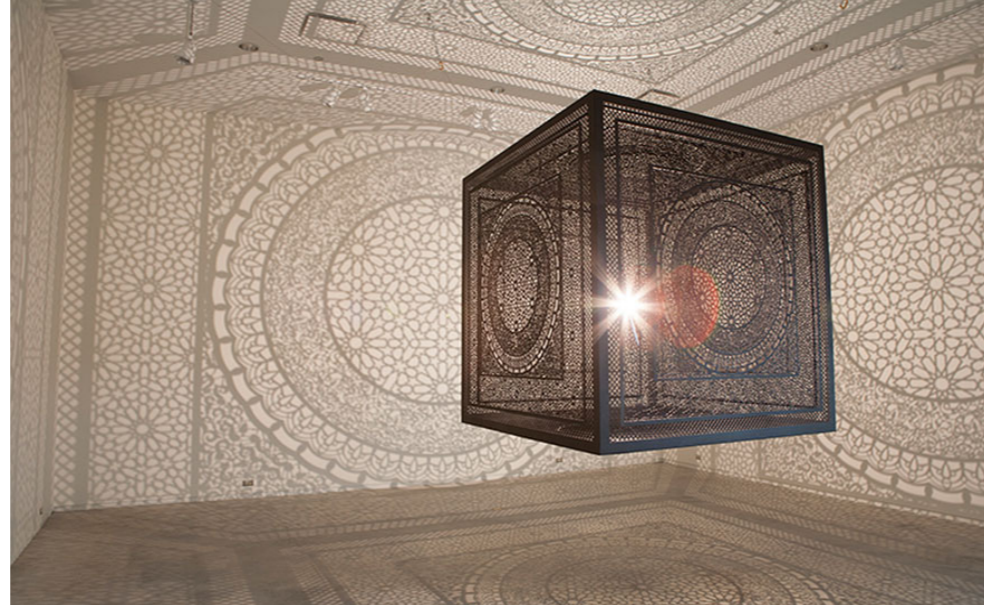
Metropolia hybridikampuksen valaistus on olennainen osa tilakonseptia. Opin- näytetyöhöni en ole kuitenkaan sisällyttänyt valaistussuunnitelmaa, sillä konseptin mukaisen valaistuksen suunnittelu vaatii tarkempaa tietoa ja suunnitelmia esimerkiksi aulatilaa kattoelementista sekä Areenan ja Penkin yllä riippuvista valaisimista. Opin- näytetyön työmäärän rajoitteista johtuen en ole näiden suunnittelua sisällyttänyt työhöni, vaan olen siis ainoastaan koonnut tähän tunnelman, joka valaistuksella pitäisi aulatiloi- hin luoda. Seuraavassa vaiheessa eli kattoelementin ja valaisimien suunnitteluvaiheessa tulee prehtyä tarkemmin yksityiskohtiin, miten tuo tunnelma saadaan teknisesti luotua.

Sekä elementin että valaisimien tulee olla sellaisia, että ne luovat lehvästömäisen varjon kattoon ja osittain myös seinille, jotta tilassa olijalle tulee mielikuva puun lehvästön alla olemisesta. Sen sijaan lattiapintaan muodostuvia voimakkaita varjoja tulee välttää, jottei tilasta tule liian levoton. Lattiaan muodostuvat varjot saattavat aiheuttaa ongelmia myös esteettömyysnäkökulmasta.

Aulatilojen muu valaistus tulee suunnitella siten, että se tukee puistomaista valaistus- konseptia ja antaa sille tilaa. Valaistus ei siis saisi olla pistemäistä valoa luovaa, vaan ennemminkin pehmeää ja epäsuoraa valaistusta. Tilassa tulee tietysti olla kuitenkin riit- tävä valaistus, jotta siellä on helppo ja turvallista liikkua, myös näkörajoitteisille ihmisille.

Kuva 64. Tässä kuvassa valaisimesta muodostuu seinille aivan kuin metsä varjojen avulla. Hybridikampuksen tämän tyyppinen ratkaisu on liian sekava, ja varjot ovat liian selvästi puiden muotoiset. Lisäksi tämä ratkaisu on hieman kammottava ja kummitusmainen. Kampuksen valaistuksessa valon ja varjon leikin pitäisi luoda lempeä puistomainen tunnelma kattoon ja jonkin verran myös seinille, mutta ei välttämättä näin alas lattianrajaan saakka, mitä tässä kuvassa on.

Kuva 65. Tässä tilassa varjot muodostuvat laatikon kuvioiden ja va- laistuksen yhteistyönä kattoon, seinille ja lattialle. Varjoja tulee siis aivan liikaa, kun niitä on tilan jokaisessa pinnassa. Tästä voisi kuitenkin jatkokehitellä ehkä jotain ratkaisua, miten varjot saataisiin luotua vain kattopintaan vastaavalla tavalla. Taideteoksena tämä on hyvin kaunis ja herkkä, mutta hybridikampusta aulatilaja ajatellen tämä ratkaisu olisi liian levoton.

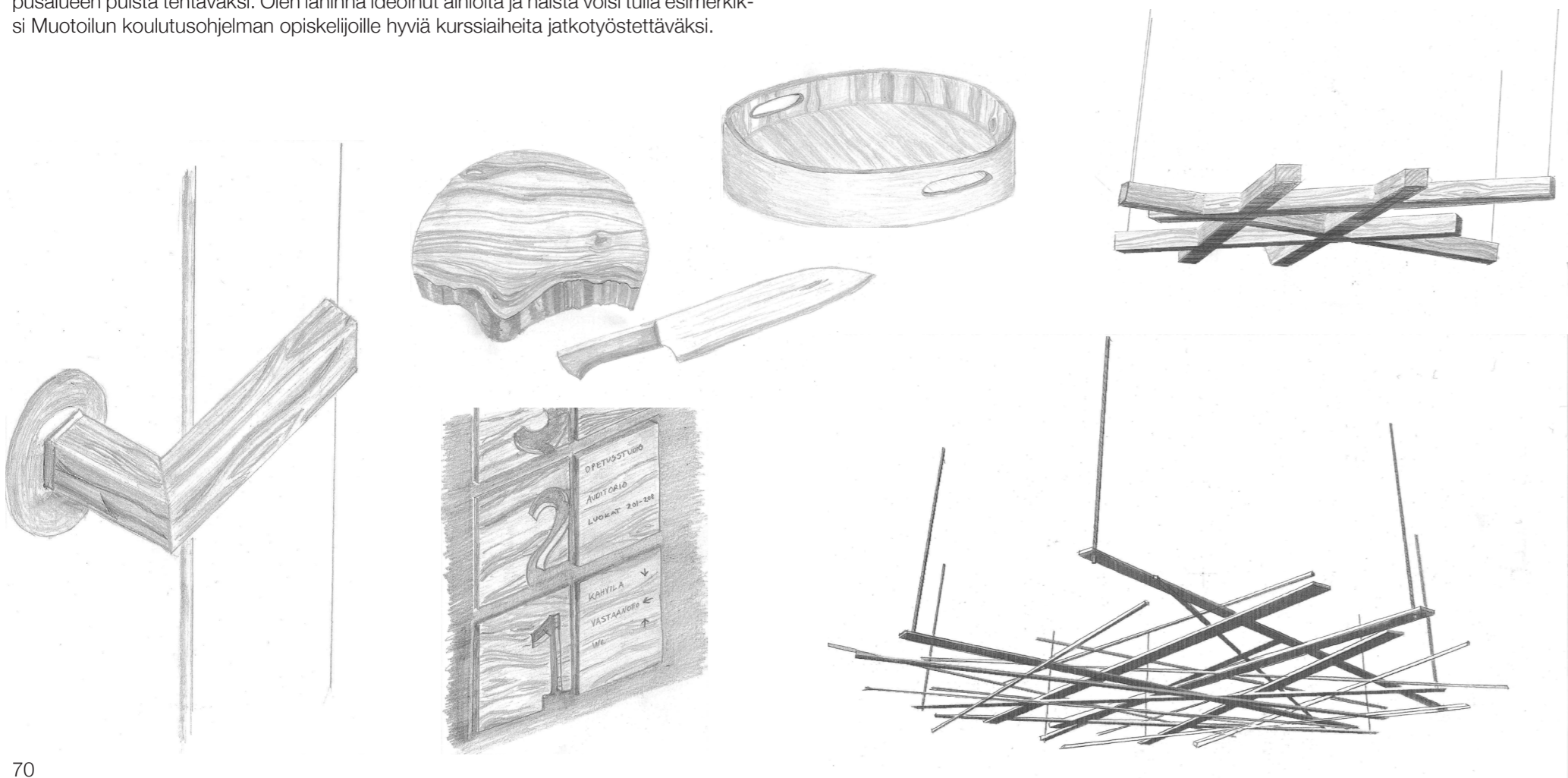
Kuva 66. Tässä kuvassa tilan kattoon muodostuvat varjot ovat hyvin pitkälti sellaisia, mitä hybridikampuksen katossa haluaisin nähdä. Varjot ovat hieman epämääräisiä, eivät niin selvärajaisia kuin vierisissä kuvissa, ja ne selkeästi viestivät lehvästöstä ja oksista. Lisäksi tässä varjoja muodostuu jonkin verran alemmas seinäpintoihin, mutta ei enää lattiarajaan saakka. Tässä tilassa valaistus on muuten aivan liian pimeä hybridikampusta ajatellen, mutta varjot on luotu tässä miellyt- täväällä tavalla. Valaistuskonseptia kehitettäessä pidemmälle, tämä kuva toimisi hyvänä referenssikuvana.

10.10 ALUEEN PUIDEN HYÖDYNTÄMINEN

Rakennuksen paikalla kasvaa nyt lähinnä isoja kuusia sekä risukkoa. Tämä puumateriaali ei tule siis mitenkään riittämään kaikkeen puumateriaaliin, mitä rakennukseen tarvitaan. Kuusista voitaisiin tehdä lähinnä pienesineitä ja –tuotteita rakennukseen. Näitä voisivat olla esimerkiksi ovenkahvat, kahvilan tarjottimet, leikkuulaudat, valaisimet jne.

Opinnäytetyön rajatusta työmäärästä johtuen en esitä mitään valmiita tuotteita kampusalueen puista tehtäväksi. Olen lähinnä ideoinut aiheita ja näistä voisi tulla esimerkiksi Muotoilun koulutusohjelman opiskelijoille hyviä kurssiaiheita jatkotyöstettäväksi.

Puun tarina pitää myös kertoa, niin ettei se jää vain pienen piirin tietoisuuteen. Tuotteiden yhteyteen voidaan laittaa vaikka pieneen kylttiin tarina, jossa kerrotaan puun elämästä ja miten se on päätynyt kampukselle. Voi olla vaikea selvittää tarinaa oikeasti siinä määrin, että kuka oikeasti olisi keinunut juuri tietyn puun oksilla tai retkeilyt sen juurella, mutta jo ajatuksella leikkittely tekee puun tarinasta mielenkiintoisen. Lisäksi tarinan yhteyteen tulee maininta, kuka tuotteen on suunnitellut sen nykyasuunsa. Seuraavalla aukeamalla on esimerkkejä mahdollisista tarinoista.

Kuva 67.

Tämä ovenkahva on tehty Metropolia kampusen paikalla kasvaneesta kuusesta. Kuusen oksilla ovat saattaneet kiipeillä pienet myllypurolaiset lapset jo ehkä 1900-luvun alussa, sen alla on ehkä syöty eväitä, ja sen tarjoaman varjon siimeksessä on saatettu vaihtaa ensisuudelmaakin. Puu kaadettiin syksyllä 2014 rakennustöiden alkaessa. Ovenkahvan tähän rakennukseen kuusesta suunnitteli ja toteutti Markus Mäkinen Metropolian Muotoilun koulutusohjelmasta. Näin tuo vanha kuusi pääsee jatkamaan elämäänsä omalla kasvupaikallaan.

Tämä katon elementti on tehty Metropolia kampusen paikalla kasvaneesta kuusesta. Sen oksat tarjosivat varjon myllypurolaisille noin sata vuotta, nyt se muodostaa allaan oleville ihmisille puun lehvästämäisen tunnelman. Kuusi kaadettiin syksyllä 2014. Kattoelementin tähän pääaulaan siitä suunnitteli ja toteutti Irina Lagerström Metropolian Muotoilun koulutusohjelmasta. Näin tuo vanha kuusi pääsee jatkamaan elämäänsä omalla kasvupaikallaan.

Tämä tarjotin on tehty Metropolia kampusen paikalla kasvaneesta kuusesta. Se on nähnyt Metroaseman rakentamisen, sen juuret ovat pysyneet vankasti maassa läpi myrskyjen, ja sen maahan pudonneista oksista ovat ehkä myllypurolaiset lapset tehneet majoja metsään. Kuusi kaadettiin syksyllä 2014. Tarjottimen tähän kahvilaan siitä suunnitteli ja toteutti Milja Mäenpää Metropolian Muotoilun koulutusohjelmasta. Näin tuo vanha kuusi pääsee jatkamaan elämäänsä omalla kasvupaikallaan.

Tämä opastetaulu on tehty Metropolia kampusen paikalla kasvaneesta kuusesta. Se saattoi toimia maamerkinä myös myllypurolaisille, jotka ehkä kokoontuivat kesäisin sen alle eväsretkille. Sen oksilla saattoivat keinua sisarukset Pentti ja Marja, jotka asuivat läheisessä talossa. Kuusi kaadettiin syksyllä 2014. Opastetaulun siitä suunnitteli Veikka Matilainen Metropolian Muotoilun koulutusohjelmasta. Näin tuo vanha kuusi pääsee jatkamaan elämäänsä omalla kasvupaikallaan.

Tämä leikkuulauta on tehty Metropolia kampusen paikalla kasvaneesta kuusesta. Se ehti jo puun eläkeikään; vanhuuden väivät ja eletty elämä näkyvät siitä. Arvokkaasti se kuitenkin sinnitteli vuodesta toiseen ja todisti ehkä jopa kosintaa oksiansa alla. Kuusi kaadettiin syksyllä 2014. Leikkuulauden tähän ruokalaan siitä suunnitteli ja toteutti Sakari Sillanpää Metropolian Muotoilun koulutusohjelmasta. Näin tuo vanha kuusi pääsee jatkamaan elämäänsä omalla kasvupaikallaan.

Tämä valaisin on tehty Metropolia kampusen paikalla kasvaneesta kuusesta. Sen oksien välistä paistoi kesäisin lämmin aurinko ja täydenkuun aikaan oksien välistä pilkotti kuu, luoden valoa ja varjoja oksien alle puun juureen. Siellä ehkä salaa tapasivat nuoret rakastavaiset, joille tämä puu tarjosi katseilta suojaa. Kuusi kaadettiin syksyllä 2014. Valaisimen siitä suunnitteli Sarita Kervonen Metropolian Muotoilun koulutusohjelmasta. Näin tuo vanha kuusi pääsee jatkamaan elämäänsä omalla kasvupaikallaan.

11 OMA ARVIOINTI JA YHTEENVETO

Opinnäytetyöni aiheen tarkennuttua tähän aulatilojen suunnitteluun Myllypuron uuteen kampusrakennukseen olin tyytyväinen ja innostunut aiheesta, sillä toiveenani oli tehdä suunnitelma juuri johonkin julkiseen rakennukseen. Vielä kun siihen sain yhdistettyä lempimateriaalini eli puun, lähdin innolla eteenpäin tekemään taustaselvityksiä ja aloittamaan varsinaisia suunnitelmia. Suunnittelun tueksi tekemäni selvitystyö sekä työpajan tulokset auttoivat minua jäsentämään aulatilojen vaatimukset ja käyttäjien toivomukset, joiden mukaan olen nyt suunnittelutyön tehnyt.

Kun vertaan suunnitelmiani ja julkisen tilan sekä tulevaisuuden oppilaitoksen vaatimuksia, niin mielestäni olen hyvin onnistunut tuomaan tulevaisuuden tiloja uuteen kampusrakennukseen. Esimerkiksi julkisessa tilassa istuinryhmien, penkkien ja tuolien asettelulla voidaan paljon vaikuttaa siihen, paljonko ihmiset keskustelevat keskenään. Oppilaitoksessa on aina hyvä, jos eri alojen opiskelijat saadaan ikään kuin sekoitettua keskenään ja vaihtamaan ajatuksia oman koulutusohjelmaansa kuulumattoman henkilön kanssa; näin voi syntyä mitä luovimpia ideoita, kun ei vietetä aikaa vain omien opiskelijakavereiden kanssa. Suunnittelemissani aulatiloiissa on paljon paikkoja, joihin voi istahtaa joko yksikseen tai ryhmissä, keskustella vierustoverin kanssa luontevasti ja viihtyä pitempäänkin. Olen tarkoituksella tehnyt alueen eri tiloista hieman eri henkisiä, jotta niihin voi hakeutua oman mielen tilan ja tarpeen mukaan. Lisäksi oppilaitoksissa pyritään tulevaisuudessa, eroon ajatuksesta, että oppiminen voi tapahtua vain luokkahuoneessa. Tällaisia oppilaitoksia on jo nyt olemassa. Tästä syystä olen tuonut aulatiloihin paljon tiloja, joissa voi oikeasti keskittyä myös opiskeluun, ei pelkästään oleskeluun.

Löydän paljon myös yhtymäkohtia työpajan tuloksista ja omista suunnitelmistani. Työpajaan osallistujien toivomat toiminnot voi löytää suunnitelmistani. Lisäksi avoimuus ja valoisuus, luonnon tuominen sisälle ja luonnon näkyminen ulkoa sisätiloihin toteutuu tilakonseptissani myös. Puuta toivottiin materiaalliksi ja sitä olenkin tuonut mielestäni sopivissa määrin muun muassa seinien pintamateriaaleihin.

Esteettömyyteen liittyvät asiat olen yrittänyt myös huomioida. Kulkuväylät on pidetty avoimina, jotta siellä on helppo liikkua myös apuvälineillä, esimerkiksi pyörätuolilla. Heti pääaulassa on vastaanoton lisäksi infotaulu, josta selviää, minne pitää suunnistaa ja infotaulun vieressä ovat lisäksi kerroskohtaiset opastaulut. Katossa on käytetty akustoivaa materiaalia ja lisäksi seinillä on akustiikkapaneeleja. Materiaalit on valittu julkisen tilaan sopiviksi ja ne kestävät siten kovaa käyttöä.

Alueen puiden hyödyntämiseen kampusrakennuksessa sain paljon ideoita jo työpajasta. Tämä osio kokonaisuutena jäi aikataulusyistä hieman pienemmälle huomiolle kuin olisin halunnut, mutta tästä on hyvä jatkaa esimerkiksi jonkun muotoilukurssin muodossa eteenpäin ja työstää suunnitelmia pidemmälle. Puun tarinalla tuntui kuitenkin olevan käyttäjille merkitystä, joten alueen puiden hyödyntäminen toisi mielestäni rakennukseen lisäarvoa.

Metropolian arvot pidin myös mielessäni suunnitteluprosessin ajan. Asiantuntijuus näkyy suunnitelmistani taustaselvityksistä ja käyttäjien huomioimisesta lähtien, ja olen yrittänyt johdonmukaisesti noudattaa hyvää suunnitteluprosessia. Käyttämäni materiaalit ovat korkealaatuisia ja itse työn laadussa olen tavoitellut korkeaa tasoa. Yhteisöllisyys näkyy aulatiloiissa erilaisina mahdollisina tapaamispaikkoina. Sekä sovituille että satunnaisille tapaamisille löytyy kätevästi paikkoja istahtaa. Tavoitteena on ollut sekoittaa opiskelijaryhmiä kampuksella keskenään suunnittelemalla yleisiin tiloihin opiskeluun varattuja tiloja ja lisätä yhteisöllisyyttä kampuksella tätä kautta. Avoimuuden arvo toteutuu, sillä käyttäjät ovat heti alkuvaiheessa saaneet olla mukana vaikuttamassa tulevaan rakennukseen osallistuessaan pitämäni työpajaan. Suunnitelmani tulevat olemaan kaikkien saatavilla ja avoimesti esillä.

Valitsin työtavaksi käyttäjälähtöisen tilasuunnittelun ja työpajassa pääsin kuuntelemaan tilan mahdollisia tulevia käyttäjiä. Heidän toiveensa avoimista ja valoisista tiloista olen yrittänyt erityisesti ottaa suunnitelmistani huomioon. Ilman työpajaa olisin saattanut tehdä tiloista enemmän seinillä tai seinäkkeillä rajattuja, joten olen erittäin tyytyväinen, että työpajan pitäminen auttoi minua suunnittelemaan käyttäjälähtöisemmät tilat.

Lopputulokseen olen tyytyväinen; tilakonseptista tuli mielestäni toimiva ja viihtyisä. Työ on konseptitason suunnitelma, josta käy ilmi tavoiteltu tunnelma. Kalusteet ja materiaalit vaativat vielä tarkempia suunnitelmia, lisäksi tietysti tarvitaan työpiirustuksia. Nämä kaikki yksityiskohdat kuuluisivat seuraavaan vaiheeseen, jossa konseptia työstettäisiin pidemmälle. Tilakonseptin suunnittelu oli itselleni mielekäs työ ja erityisesti olen tyytyväinen, että sain tehdä suunnitelmani todellisia käyttäjiä kuunnellen. Näin työstä tuli todellinen ja oikea työ, kun saatoin pitää käyttäjien toiveet ja tarpeet mielessäni suunnitteluprosessin ajan. Puun tarinan jatkamiseen sain työpajassa ja oman ideointi kautta monia ajatuksia, joista toivottavasti lähtee jatkoprojekteja esimerkiksi muotoilun kurssien muodossa eteenpäin.

LÄHDELUETTELO

Kirjallisuus:

Augusti, Sally 2009: Place Advantage. Applied Psychology for Interior Architecture. USA New Jersey: John Wiley & Sons, Inc.

Bamborough, 2013: Does your lobby make a good first impression? <http://www.healthcaredesignmagazine.com/article/does-your-lobby-make-good-first-impression>. (Viitattu 12.2.2014)

Channell, Cecily 2010: Lobby. <http://www.wbdg.org/design/lobby.php>. (Viitattu 12.2.2014)

Espoo, 2013: Suomen luontokeskus Haltia. http://www.espoo.fi/fi-FI/Asuminen_ja_ymparisto/Asuminen/Kaupunkikeskukset/PohjoisEspoo/Kuvia_luontokeskus_Haltia-sta (Viitattu 20.3.2014)

Heikkinen, Pekka 2005: Puu elää. Teoksessa Arkkitehtuuria puusta. Toim. Maija Kasvio ja Roy Mänttari. Helsinki: Suomen rakennustaiteen museo.

Horelli, Liisa 1981: Ympäristöpsykologia. Espoo: Amer-yhtymä Weilin+Göös kirjapaino.

IDEO 2009: Human centered design toolkit . IDEO books.

Konkola, Riitta 2013: Hankehakemus Helsingin kaupungin innovaatorahastolle. Hybridikampushakemus.pdf

Laukkanen, Markku 2012: Puheenvuoroja puurakentamisesta. Puuinfo Oy. Kouvola: Scanweb.

Lindroos, Heikki 2006: Aistiergonomia - käytännön esimerkkejä. www2.kyamk.fi/modo/modo06/tiedostot/aistiergonomia.doc. (Viitattu 13.3.2014)

Lindroos, Heikki 2013: Puu hyvinvointirakentamisen keskiössä. <http://www.woodinno.fi/ajankohtaista/woodinno-ajankohtaiset/puu-hyvinvointirakentamisen-keskioessae/> (Viitattu 12.2.2014)

Linkosuonio, Heidi 2006: Lahden kaupungin sairaala – tilasuunnitelma pääsisäänkäynnin aulatilaan. Opinnäytetyö Lahden ammattikorkeakoulu.

Lähellä kaupungissa, 2014: ("Yksityisestä julkiseen tilaan". <http://lahellakaupungissa.fi/paikat/katu/katu-julkisena-tilana/kaikille-avoin-julkinen-tila/> (Viitattu 12.2.2014)

Martela, 2014: Ratkaisut kohtaamistiloihin. <http://www.martela.fi/ratkaisut-kohtaamistiloihin>. (Viitattu 12.2.2014)

Mattelmäki T. 2006: Design probes. University of Art and Design Helsinki. Vaajakoski: Gummerus.

Meinhold, Bridgett 2011: Sweden's Umeå Architecture Academy Punctuated With Pixelated Windows. <http://inhabitat.com/swedens-umea-university-architecture-academy-punctuated-with-pixelated-windows/umea-university-arts-campus-8/?extend=1> (Viitattu 20.3.2014)

Metropolia, 2014: Metropolia Ammattikorkeakoulu -Yhteisö, uudistaja ja kumppani. <http://www.metropolia.fi/tietoa-metropoliasta/> (Viitattu 12.2.2014)

Paloheimo, Eero 2005: Rakenne puusta. Teoksessa Arkkitehtuuria puusta. Toim. Maija Kasvio ja Roy Mänttari. Helsinki: Suomen rakennustaiteen museo.

Partanen, E. 2003. Käyttäjälähtöisyyttä tilasuunnitteluun. Toimivat tilat tilapalveluille. Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Jyväskylän yliopistopaino.

Rakennustietosäätiö RTS 2007: Esteetön rakennus ja ympäristö : turvallinen toimia ja liikkua : suunnitteluopas. Tampere: Tammer-Paino Oy.

RIL 243-3-2007: Rakennusten akustinen suunnittelu. Oppilaitokset, auditoriot, liikuntatilat ja kirjastot / päätoim. Markku Hirvonen. Hakapaino.

RT 07-10881. Huoneakustiikka 2006. Ohjetiedosto.

RT47-10951. Koulurakennus, kalusteet 2009. Ohjetiedosto.

RT 91-10788. Sisäänkäyntitilat, julkiset rakennukset 2003. Ohjetiedosto.

RT 96-10939. Koulurakennus, tilasuunnittelu 2008. Ohjetiedosto.

Sarisalmi, Tiina 2012: The Future School - School in 2020. <http://schoolsgoingglobal.blogspot.fi/2012/12/the-future-school-school-in-2020.html>. (Viitattu 20.3.2014)

Tekes 2011: Käyttäjälähtöiset tilat. Uutta ajattelua tilojen suunnitteluun. Helsinki: Kirjapaino Markprint Oy.

Työ- ja Elinkeinoministeriö, 2014: Lisää ympäristöystävällistä puurakentamista. <https://www.tem.fi/index.phtml?s=4737> (Viitattu 12.2.2014)

Wang, Lucy 2014: UTAA Carves a Wooden Ribbed Rest Spot from a Former Parking Lot in Seoul. <http://inhabitat.com/utaa-carves-a-wooden-ribbed-rest-spot-from-a-former-parking-lot-in-seoul/utaa-rest-hole-8/?extend=1> (Viitattu 20.3.2013)

Woodism 2014: Woodism työryhmä suunnittelee ja valmistaa huonekaluja ja käyttöesineitä kaadetuista piha- ja puistopuista. <http://www.woodism.fi/pages/fi/etusivu.php> (Viitattu 12.2.2014)

Kuvalähteet:

Kuva 1: Karttakuva. Helsingin Sanomat/Karttakeskus. <http://www.hs.fi/kaupunki/a1372051639230>. (Viitattu 12.2.2014)

Kuva 2: Puun vuosirenkaat. <http://fi.wikipedia.org/wiki/Vuosirengasajoitus>. (Viitattu 5.4.2014.)

Kuva 3: Kauppatori. www.matkailu-opas.com. (Viitattu 20.3.2014)

Kuva 4: www.matiastolonen.com (Viitattu 20.3.2014)

Kuva 5: www.rgbstock.com (Viitattu 20.3.2014)

Kuva 6: <http://designworkplan.com/design/airport-signage-photo-inspiration.htm> (Viitattu 20.3.2014)

Kuva 7: www.geocaching.com (Viitattu 20.3.2014)

Kuva 8: Massive Messe. <http://humanscribbles.blogspot.fi/2013/03/massive-messe.html> (Viitattu 20.3.2014)

Kuva 9: <http://kaikenvoilukea.blogspot.fi/2011/11/lahiseutukirjastomatkailua-omena.html> (Viitattu 20.3.2014)

Kuva 10 ja 11: Orestadt College. ”The School of the Future”. <http://www.contemporist.com/2008/03/31/study-space-at-%C3%98restad-college-in-denmark/> (Viitattu 20.3.2014)

Kuva 12 ja 13: Vittra School. ”Is Sweden’s Classroom-Free school the Future of Learning?” www.good.is. (Viitattu 20.3.2014)

Kuva 14 ja 15: Ordrup School. <http://www.rosanbosch.com> . (Viitattu 20.3.2014)

Kuva 16: Bowling Green State University. <http://corykleinphotography.com/2012/10/wolfe-center-main-lobby-bowling-green-state-university/> (Viitattu 12.2.2014)

Kuva 17: Rush University Medical Center. <http://www.architectmagazine.com/health-care-projects/rush-university-medical-center.aspx> (Viitattu 12.2.2014)

Kuva 18: Kiasma. <http://www.museo-opas.fi/en/museum/nykyaiteen-museo-kiasma> (Viitattu 12.2.2014)

Kuva 19: Wroc Meeting Place. http://www.psc2014.net/images/wroc_meet_place/wroc_meet_place04.jpg (Viitattu 12.2.2014)

Kuva 20: Seattle Library. http://en.wikipedia.org/wiki/File:Seattle_library_main_branch_overhead.jpg. (Viitattu 12.2.2014)

Kuva 21: Seinäjoen kirjasto. Kuva: Juha Kontkanen. <http://seinajoenkirjasto.blogspot.fi/p/blog-page.html>. (Viitattu 12.2.2014)

Kuva 22: Helsingin yliopiston pääkirjasto Kaisa-talossa. <http://www.stadissa.fi/paiikat/593/kaisa-talo-helsingin-yliopiston-paakirjasto>. (Viitattu 12.2.2014)

Kuva 23: Otaniemi TKKK. <http://tuta.aalto.fi/fi/laitos/>. (Viitattu 12.2.2014)

Kuva 24: Technical Museum in Vienna. <http://thedesignhome.com/2011/02/tmw-technical-museum-entrance-by-querkraft/> (Viitattu 12.2.2014)

Kuva 25: Portola Hotel & Spa Green Lobby. <http://architecture-view.com/category/eco/> (Viitattu 12.2.2014)

Kuva 26: Bella Sky Hotel. <http://smokingdesigners.com/extreme-architecture-6/> (Viitattu 12.2.2014)

Kuva 27: Finnforest Kerto-Ripa elementit. <http://www.projektuutiset.fi/fi/uutiset/finnforestin-kerto-ripa-elementit-v%C3%A4xj%C3%B6n-puukerrostaloon>. (Viitattu 5.4.2014)

Kuva 28: Luontokeskus Haltia. www.rakennuslehti.fi, (Viitattu 20.3.2014)

Kuva 29: Luontokeskus Haltia. www.espoo.fi (Viitattu 20.3.2014)

Kuva 30 ja 31: ” Sweden’s Umeå Architecture Academy Punctuated With Pixelated Windows” <http://inhabitat.com/swedens-umea-university-architecture-academy-punctuated-with-pixelated-windows/umea-university-arts-campus-8/?extend=1> (Viitattu 20.3.2014)

Kuvat 32 ja 33: ” UTAA Carves a Wooden Ribbed Rest Spot from a Former Parking Lot in Seoul” <http://inhabitat.com> (Viitattu 20.3.2014)

Kuva 34-37: Kuvia työpajasta 10.2.2014. Minna Marttinen.

Kuva 38: Arkkitehtitoimiston luonnos kampusrakennuksen aulakerroksesta. Lehto Peltonen & Valkama Oy.

Kuva 39: Moodboard. Kuvat ylärivissä vasemmalta oikealle: 1) <http://ashleyflad.blogspot.fi/2011/04/good-riddance-wood-paneling.html> 2) peerflix.com 3) <http://www.archdaily.com/12913/tbwahakuhodo-offices-kda/>. Keskellä: 4) www.rgbstock.com 5) quintgallery.com (art by roman de Salvo 6) <http://www.archdaily.com/12913/tbwahakuhodo-offices-kda/> Alarivi: 7) www.rgbstock.com 8) www.ambius.com 9) www.dixiedelux.blogspot.com

Kuva 40: <http://www.winona.edu/sociology/opportunities.asp> (Viitattu 5.4.2014)

Kuva 41: www.tietokilta.com (Viitattu 5.4.2014)

Kuva 42: http://www.puv.fi/fi/news/tietotekniikan_opiskelijat_intensiivikurssilla_tallinassa/ (Viitattu 5.4.2014)

Kuva 43: http://nowurthinking.com/wp-content/uploads/2011/08/article-2012240-0CE6DC2900000578-981_634x435-resized-600.pngp (Viitattu 5.4.2014)

Kuva 44: Kasviseinä. <http://insideplants.wordpress.com/tag/interior-plants/> (Viitattu 5.4.2014)

Kuva 45: Drum Soft Line. www.gertsenpr.com. (Viitattu 5.4.2014)

Kuva 46. Muuto Nerd. www.finnishdesignshop.com. (Viitattu 5.4.2014)

Kuva 47: Marie Beam Bag. <http://www.gizmodo.in/design/A-Bean-Bag-Chair-Fit-For-an-Evil-Dorm-Room-Dictator/articleshow/19243434.cms> (Viitattu 5.4.2014)

Kuva 48: Kettal Maia Egg Swing. Kuva: www.nest.co.uk (Viitattu 5.4.2014)

Kuva 49: Weber Design Plaano, G40. <http://www.e-weber.fi/lattiat/neuvoja-ja-ohjeita/lattiatuotteiden-vaerikartat/design-plaano-vaerit.html>. (Viitattu 5.4.2014)

Kuva 50: Keinonurmikko. <http://www.tjskl.org.cn/products-search/pz53fbf41-cz50ac97b-waterproof-indoor-fake-artificial-grass-flooring-carpet-with-plastic-base-for-home.html> (Viitattu 5.4.2014)

Kuva 51: Luonnos puupaneelistä. Minna Marttinen

Kuva 52: Divina 3 793, Kvadrat. <http://kvadrat.dk/collection/detail/uid/1200-0793> (Viitattu 20.3.2014)

Kuva 53: Divina 3 173, Kvadrat. <http://kvadrat.dk/collection/detail/uid/1200-0173> (Viitattu 20.3.2014)

Kuva 54: Divina 3 876, Kvadrat. <http://kvadrat.dk/collection/detail/uid/1200-0876> (Viitattu 20.3.2014)

Kuva 55: Divina 3 956, Kvadrat. <http://kvadrat.dk/collection/detail/uid/1200-0956> (Viitattu 20.3.2014)

Kuva 56: Divina 3 826, Kvadrat. <http://kvadrat.dk/collection/detail/uid/1200-0826> (Viitattu 20.3.2014)

Kuva 57: Divina 3 671, Kvadrat. <http://kvadrat.dk/collection/detail/uid/1200-0671> (Viitattu 20.3.2014)

Kuva 58: Hallingdal 65 944, Kvadrat. <http://kvadrat.dk/collection/detail/uid/1000-0944> (Viitattu 20.3.2014)

Kuva 59: Hallingdal 65 907, Kvadrat. <http://kvadrat.dk/collection/detail/uid/1000-0907> (Viitattu 20.3.2014)

Kuva 60: Hallingdal 65 723, Kvadrat. <http://kvadrat.dk/collection/detail/uid/1000-0723> (Viitattu 20.3.2014)

Kuva 61: Hallingdal 65 573, Kvadrat. <http://kvadrat.dk/collection/detail/uid/1000-0573> (Viitattu 20.3.2014)

Kuva 62: Gingko akustiikkapaneelit. <http://freshome.com/2014/02/14/fan-shaped-ginkgo-acoustic-panels-stone-designs> (Viitattu 20.3.2014)

Kuva 63: Vaalea tammi. www.timberwoodflooring.com (Viitattu 20.3.2014)

Kuva 64: <http://www.thisiscolossal.com/2013/05/chandelier-projects-tree-shadows-onto-the-wall/> (Viitattu 5.4.2014)

Kuva 65: <http://www.modernism.ro/2014/02/06/wooden-box-turns-a-simple-room-into-an-architectural-masterpiece/> (Viitattu 5.4.2014)

Kuva 66: <http://www.thecoolist.com/office-design-excellence-10-amazing-office-designs-around-the-world/tbwa-hakuhodo-offices-by-kda-1/> (Viitattu 5.4.2014)

Kuva 67: Heart shaped tree. www.powersferry.org (Viitattu 20.3.2014)

Kuva 68: <http://jalkaisin.blogspot.fi/2012/03/taiteellinen-ote.html> (Viitattu 5.4.2014)

Kuva 69: <http://athome.kimvallee.com/2010/11/awesome-environment-friendly-wood-cutting-boards-by-gray-works-design/> (Viitattu 5.4.2014)

Kuva 70: <http://www.biltema.fi/fi/Koti/Keittio/Leikkaaminen-pilkkominen-ja-raastaminen/Leikkuulauta-85209/> (Viitattu 5.4.2014)

Kuva 71: <http://www.thisiscolossal.com/2012/10/giant-tree-branch-sculpture-installed-at-croajingolong-national-park-by-corey-thomas/> (Viitattu 5.4.2014)

Kuva 72: <http://www.etsy.com/listing/97627171/restroom-sign-party-sign-wedding-sign?ref=market> (Viitattu 5.4.2014)

Kuva 73: <http://tinkergarten.com/activities/?currentPage=16> (Viitattu 5.4.2014)

